

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
586

Subotica, 27. lipnja 2014. Cijena 50 dinara

DAN DRŽAVNOSTI
REPUBLIKE HRVATSKE

OTVORENO O
OTVORENIM PITANJIMA

STUDIRANJE
U HRVATSKOJ

DJECA SU UKRAS SVIJETA

INTERVJU
DRAGOLJUB RAJIĆ

OBIČAJ IZ PRAPOSTOJBINE

POSTAVITE OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

Svaštara ONLINE Informativne novine u Svaštari

3739 Rezultata pronadjeno za Kuća - prodaja

Subotica - centar-kuća
Prodaja kuće u centru grada Subotica (Novi Sad).
Brodarica na ulazu u ulicu, mala dvorana, par tona
prodaja 20.

Prodajem kuću u Hrvatskoj
Hrvatska, Zadar - Prodaja kuće od 62 tona, odmah je
4 tona od ulaza, dvorana. Kuća prodaje 91 tona.

Dvospolna kuća HITNO!
Dvospolna kuća, od kompletno opremljenih
kuchin, predstavlja priliku za prodaju 20.

Čvrsta ušestupna kuća
Subotica - Čvrsta ušestupna kuća od 62 tona u
ulaznoj 7. Strane grupe, odmah iz ulaza.

Bijela trospolna kuća
Bijela - Trospolna kuća, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona.

Subotica - prizemna kuća
Subotica - U ulazu na 2. spratu, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona.

Kuća na prodaju, Subotica
Subotica - Kuća na prodaju, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona.

Subotica - Kuća
Subotica - Kuća na prodaju, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona.

Stambeno-poslovni prostor
Subotica - Stambeno-poslovni prostor, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona.

Subotica-spratnica
Subotica - Spratnica, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona.

Subotica - Mali Radanovac
Subotica - Mali Radanovac, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona.

Samostalna kuća
Subotica - Samostalna kuća, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona.

Kuća karško naselje
Subotica - Karško naselje, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona, odmah iz ulaza, predstavlja
priliku za prodaju 10 tona.

www.svastara.rs

VOJVOĐANSKA
Svaštara

Kupi računalo, laptop ili tablet i osvoji ljetovanje!

Sa
Laptopom
na more!

NAGRADNA IGRA TRAJE
DO 30. KOLOVOZA

www.tippnet.rs
024/555-765
Karadordev put 2
Subotica

Јавно комунално предузеће „Суботицaгaс“ • Суботица
Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat • Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ • Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

TURIZAM

DOBRODOŠLI U Malinsku...

Možete si zamisliti moju radost kada sam i ove sezone uspio prijeći preko Krčkog mosta, te se diviti spoju čovjekove umještosti i milosti prirode, koja je dopustila da joj se mijenja izgled i pretvara otok u poluotok. Upravo se to dogodilo na prijelazu iz Kvarnerske uvala na otok Krk, gdje ste se nekada morali trajektima prebacivati s jednog kopna na drugo, a danas, odnosno preciznije rečeno posljednje 24 godine, dovoljno je samo da se podigne rampa na naplatnoj postaji i eto vas na Krku, poslije 6 sati putovanja od Novog Sada. Naravno, morate imati i 50 kuna uz sebe kako biste si priuštili to zadovoljstvo spajanja Krvarnera s njegovim najvećim otokom.

Već sam vam ranije pisao i o Kvarneru i o otoku Krku, međutim eto opet im se vraćam kako nam se približava mjesec srpanj, mjesec u kome nam se dani godišnjeg dopusta već polako smiješe, a neki ih i koriste uveliko. Kada vam je negdje bilo zbilja iznimno dobro, i kada ste osjetili to jedinstvo s okolicom, prirodom, ljudima i svime ostalim što čini jednu dobru tursitičku destinaciju. A, što je to zapravo čini tako dobrom? Uvijek se može naći dobar smještaj, dobra plaža, dobra konoba ili restoran, i eto nama odličnog odmora. Međutim, postoje neke sitnice koje nam se negdje dogode ili ne dogode i po kojima pamtimo to mjesto po dobrom. Ili po lošem, ako se dogode one neugodne sitnice. Meni se u Malinskoj dogodilo nešto krajnje ugodno i krajnje obično i po tome pamtim ovaj otočki gradić u koji bih se uvijek iznova vraćao. Naime, nakon putovanja autom, dolaska u kasno poslijepodne i prikupljanja prvih dojмова o svemu, čovjek se umori... Kupanjem u čistoj i pomalo prohladnoj vodi i osvježi se tijelo, ali dušu može osvježiti i regenerirati samo nekakav poseban ugođaj. Ima takvih mogućnosti osvježavanja priličan broj, ali ovdje bih izdvojio jednu, a to je šetnica u noćnim satima pokraj morske obale, duž cijelog grada i okolnih mjesta. Veoma sam se iznenadio kada sam prvi puta bio gost u Malinskoj, te krenuo iz hotela Blue Waves Resort prema središtu grada, i to nakon večere. Mjesečina, borovi, prekrasne uvalice, vile i kuće pokraj obale, izazivale su pravo divljenje u meni. Odmah sam se prisjetio kako je to bilo starim Rimljanima da upravo ovdje uživaju gradeći sebi ljetnikovce, te pomalo zavidio sretnim vlasnicima današnjih kuća, koje su izgledale kao da pripadaju nekom drugom svijetu, onako bijele, ograđene prelijepim ogradama, ukrasnim portalima, sa svojim plažicama odmah uz izlaz s imanja koje služi za pravo uživanje u životu.

Ja sam uživao u životu također, upravo šecujući šetnicom do samoga središta grada. Prošao sam pokraj prve lučice, odnosno gradske marine, gdje su parkirane brodice. Ima ih prekrasnih, doista suvremenih, velikih i malih, uglavnom bijelih kao snijeg... Ali, meni je za oko zapala jedna sva u boji drveta, s dizajnom koji podsjeća na one veće brodove koji su krstarili prije više stoljeća unazad. I kormilo je bilo kao s nekog gusarskog jedrenjaka, izrezbareno, savršeno... Naravno, nju sam i izabrao da se uslikamo zajedno, za uspomenu, ali evo i za podijeliti to sjećanje sa svima.

Na kraju, zatvorit' ćemo još jedan krug još jedne turističke priče i vratiti se tako na početak, odnosno na Krčki most, jer njime morate proći ponovno ako se želite uopće vratiti s Krka na kontinent. Pravo da vam kažem – ja se ne bih ni vraćao nazad...

Piše: Marjan Antić
urednik web-portala
www.dobrodosli.net

Zato znajte da ste uvijek **dobrodošli u Malinsku**, kao i u naš web-portal s imenom – www.dobrodosli.net

AKTUALNO

Održana konferencija o suradnji Srbije i NATO-a

Povijesni događaji smetnja punoj suradnji 7

TEMA

Proslavljen Dan državnosti Republike Hrvatske u Beogradu i Subotici

Hrvatska podupire Srbiju na njezinu putu u EU 8-9

Studiranje u Hrvatskoj – nekad i sad

Kamo idemo 14-15

INTERVJU

Dragoljub Rajić, direktor Unije poslodavaca Srbije

Godinama šminkamo mrtvaca..... 12-13

SUBOTICA

Predstavljen zbornik radova sa znanstvenog skupa u Golubiću

Otvoreno o otvorenim pitanjima..... 18-19

ŠIROM VOJVODINE

Festival Djeca su ukras svijeta u Tavankutu

Razigrane dječje plesne skupine 24-25

KULTURA

Održan Petrovački koncert

Ovacijama publike opravdali nagrade.. 33

SPORT

Ivan Butković, boksač

Dobročudni div 55

Ofenzivna defenziva

Hrvatska nogometna reprezentacija se oprostila od Svjetskog prvenstva u Brazilu, *Vatreni* su u odlučujućoj utakmici za prolazak u osminu natjecanja izgubili od reprezentacije Meksika. Pokazalo se kako igrači Hrvatske koji igraju u velikim europskim klubovima nisu jamstvo za trijumf, jer je jedna slika kada su ti naši igrači dio ekipa koje čine (uglavnom) od njih kvalitetniji europski nogometni asovi, u kolektivima koji su uigraniji i s jasnom idejom, a druga je slika kada igraju u svojoj reprezentaciji. Ni u prvoj utakmici protiv Brazila, a ni u utakmici protiv Meksika, hrvatska reprezentacija nije iz sve snage jurišala na trijumf, nego se kalkuliralo, težište igre je preseljeno na hrvatsku polovicu terena i to je rezultiralo time da se Hrvatska i na ovom Mundijalu nije izborila za osminu finala.

Vatreni kao da su igrali po receptu nekadašnjeg trenera nogometne reprezentacije SFRJ **Miljana Miljanića**, koji je, nakon što je upitan kakvu će taktiku upotrijebiti na predstojećoj utakmici, ostao upamćen i po izjavi: »Igrat ćemo ofenzivnu defenzivu«. Pod njegovim trenerskim vodstvom, reprezentacija Jugoslavije je neslavno prošla na svjetskim prvenstvima u Njemačkoj i Španjolskoj igrajući »ofenzivnu defenzivu«, ali opet, isti taj Miljanić je s madridskim Realom, kao trener, osvojio dvije titule prvaka Španjolske i jedan kup. Kako sad to? E pa, Real je europski klub gdje se moglo i gdje se radilo drugačije nego u balkanskoj nogometnoj radionici i tamo nije bilo kvazi potrebe za ispraznim pametovanjem, jer se novac slijevao u džep samo u slučaju uspjeha.

Naravno, riječ je o ekipi, uostalom kao i o ekipama u kojima i danas igraju i hrvatski reprezentativci, gdje je na djelu utvrđen poredak praksi i sustava normi. To su momčadi koje primljeni golovi ne domoraliziraju, baš kao ni dosuđeni ili nedosuđeni penali. Dakle, na putu do nogometnog uspjeha nisu važne samo razne postavljene trenerske formacije, nego pristup igri, točnije poslu, a nogomet jest danas posao i veliki biznis. Nekada su bogatiji gledali sirotinju kako igra nogomet, a danas sirotinja gleda kako se bogataši loptaju.

Mnogi su u Brazilu prosvjedovali zbog milijardi i milijardi dolara potrošenih na organiziranje Svjetskog prvenstva u zemlji koju karakterizira i ogromna razlika između bogatih i siromašnih. Zamislite se bar malo o svoj ovoj priči, ako imate u vidu da je, primjerice, tjedna plaća nogometaša **Ronalda** oko 400 000 eura.

No, kako god okrenemo, velika očekivanja glede uspjeha hrvatske reprezentacije, plasirana od strane tabloidnih hrvatskih medija, pokazala su se neosnovanim, a narod – čita li, pa čita. Jest da razumu trebaju i emocije koje potiču na akciju, nećemo baš ostati na tvrdnji da se moć pojedinca kao individualnog socijalnog aktera postiže samokontrolom pri definiranju i postizanju ciljeva, nasuprot odvrćućim impulsima i emocijama, pa će nas tako osokoliti i izvješće jedne austrijske ugledne banke da je osjetno poboljšana situacija u gospodarstvu regije Srednje i Istočne Europe u cjelini. Zvuči dobro, dok se bankarima pune džepovi, pa ako nam još mediji serviraju kako kalkulacija troškova neprilagođavanja nadilazi dobit prilagođavanja, pristat ćemo ponovno i na taktiku ofenzivne defenzive.

Z. S.

Selo – selu, humanitarna akcija odabranih sela

Na inicijativu Podunavskog turističkog klastera Istar21, koji objedinjuje turističke subjekte s područja našega Podunavlja, kao i sela iz projekta Bogatstvo različitosti – ona koja su proglašena za najspremnija za turističku promidžbu, realizirana je humanitarna akcija prikupljanja pomoći za sela, čiji su mještani pretrpjeli velike štete u svibanjskim poplavama.

Ideja je da konkretno selo prikuplja pomoć za izabrano selo iz poplavnog područja, te je namjenski šalje onima kojima je to najpotrebnije. Tako su Bezdan i Monoštor prikupljali pomoć u

obliku hrane za stoku, a koja je šleperom transportirana u općinu Krupanj, selo Kržava.

Bezdan, na čelu s Turističkom udrugom *Vikend*, sakupili su velike količine sije-

na, slame, kukuruza, ječma, soje, zob, premiksa, mekinja, dok je UG *Podunav* iz Monoštora, u suradnji s Mjesnom zajednicom i uz zalaganje **Snežane Periškić**, sakupilo kukuruz i sijeno, a poslano je i dosta garderobe, koju su donirali mještani Monoštora. Prijevoz robe osigurala je tvrtka *Tepkos* iz Čonoplje, u suradnji s Gradom Somborom.

U ponedjeljak je šleper s poslanom pomoći, u pratnji tajnice klastera **Biljane Marčete** i volontera iz UG *Vikend* iz Bezdana **Zlatka Kutleše**, stigao je u selo Kržava.

Z. Mitić

UDRUGA HRVATSKA NEZAVISNA LISTA

Poziv na upis u poseban popis birača hrvatske nacionalne manjine

» **I**zaslanstvo Obiteljske stranke **Mate Knežević**, predsjednik gradske organizacije Zagreba **Zlatko Gregov** i prof. **Stipo Pilić** bili su u posjetu udruzi Hrvatska nezavisna lista i mjesečniku Hrvatske novine, navodi se u priopćenju ove udruge.

»Predstavnici Obiteljske stranke informirali su se o radu udruge Hrvatska nezavisna lista, mjesečnika Hrvatske novine, kao i položaju hrvatske manjine u Vojvodini i Republici Srbiji. Dogovorena je suradnja u oblastima informiranja, zaštite identiteta i očuvanja kulturne baštine Hrvata u Srbiji, kao i provođenja međudržavnog sporazuma između Republike Srbije i Republike Hrvatske o recipročnoj zaštiti manjina. Obiteljska stranka će u narednom periodu davati svaku

vrstu potpore u radu udruzi Hrvatska nezavisna lista i mjesečniku Hrvatske novine i angažirati se na dosljednoj provedbi zajamčenih prava predviđenih međudržavnim sporazumom između Republike Hrvatske i Republike Srbije o zaštiti manjina. Gosti iz Zagreba su tijekom posjeta posjetili franjevačku crkvu sv. Mihovila u Subotici i HKC 'Bunjevačko kolo'.

U priopćenju udruge obavještava javnost kako je »iz tiska izišao i deseti broj mjesečnika Hrvatske novine, bez potpore hrvatskih institucija u Srbiji, a u pripremi je i jedanaesti broj. U isto je vrijeme Hrvatsko nacionalno vijeće, koje daje financijsku potporu medijima na hrvatskom, pokazalo da nema isti odnos prema spomenutom mjesečniku, a i jedini je mediji

na hrvatskom kojeg nisu stavili na svoj portal. Hrvatsko nacionalno vijeće je pokazalo da projekte udruge Hrvatska nezavisna lista ne ocjenjuje na isti način kao projekte većine udruge s hrvatskom nacionalnom odrednicom«, navodi se u priopćenju kojeg potpisuje predsjednik udruge **Zlatko Išković**.

Udruge poziva sve iz hrvatske zajednice na »zajedničku promidžbu radi upisa u poseban popis birača hrvatske nacionalne manjine. Upis u poseban popis birača za hrvatsku nacionalnu manjinu je preduvjet da bi se izbori za Hrvatsko nacionalno vijeće održali po neposrednom sustavu. Nadamo se da od svih izbora koji će se održati za izbore za nacionalna vijeća, ono za izbor novog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća neće biti

jedino po elektorskom sustavu. Molimo one pripadnike hrvatske zajednice koji se nisu upisali u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine, da to urade, jer na taj način stječu pravo da na izborima za novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća budu birani i da glasuju. Upisati se možete u općinskim i gradskim uredima. Nakon upisa u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine, ured vam je dužan poslati rješenje o upisu u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine. Predlažemo da se organiziraju predavanja i predstavljanje izmjena i dopuna Zakona o nacionalnim vijećima po kojem će se održati izbori za nove vijećnike Hrvatskog nacionalnog vijeća«, zaključuje se u priopćenju.

H. R.

ODRŽANA KONFERENCIJA O SURADNJI SRBIJE I NATO-A

Povijesni događaji smetnja punoj suradnji

Kada je 1949. osnovan NATO savez, vizija svih članica bila je jedinstvena sigurnost. Tijekom idućih godina postojanja ovog saveza procesi euroatlantskih integracija značajno su ojačani i razvijeni kroz mnoga partnerstva koja je NATO razvio od početka devedesetih godina XX. stoljeća. Danas postoje oprečna mišljenja o članstvu u NATO kao i koristima koje od tog članstva ima jedna zemlja. Dojam javnosti, kada se govori o odnosima Srbija – NATO, je da je to tema kojom se bave civilne organizacije, a da je uloga institucija Republike Srbije slabo vidljiva. U cilju upoznavanja javnosti s temeljnim principima politike Vlade Republike Srbije u suradnji s NATO-om, u ponedjeljak, 23. lipnja, u Skupštini AP Vojvodine održana je tematska konferencija »Srbija i NATO: jačanje i unapređenje institucionalnih pretpostavki suradnje«, u organizaciji Centra za politiku i euroatlansko partnerstvo, uz potporu NATO odjela za javnu diplomaciju.

SVE OVISI O NAMA

Otvarajući konferenciju, predsjednik Skupštine AP Vojvodine **István Pásztor** naglasio je kako je prethodno razdoblje obilježeno situacijama u kojima se održavanje jednog ovakvog skupa i otvorenost prema ovoj temi i problematici doživljavalo kao izraz opravdanosti da se u onoga tko to čini sumnja, ili se to doživljavalo kao znak izdaje. On je istaknuo kako oko ovog pitanja postoje različita mišljenja i shvaćanja, kao i da je opravdano, važno i značajno da se o tako kontroverznoj temi razgovara, jer razmjena mišljenja na tu temu sve nas dovodi u situaciju da s vremena na vrijeme preispituje-

Na europskom putu Srbije neophodno je ojačati potporu građana procesima euroatlantskih integracija Srbije, pružiti objektivno informiranje javnosti o svim bitnim pitanjima u odnosima Srbije i NATO-a, mehanizmima, vrijednostima i standardima euroatlantske zajednice

mo što o tome mislimo i mislimo li isto ono što smo mislili prije nekog vremena, te da je, što su teme delikatnije i složenije, poželjno o njima češće diskutirati s velikom dozom suzdržanosti, odmjerivosti i realnosti. On je naglasio kako se vremena i okolnosti mijenjaju i da u tim okolnostima treba permanentno ispitivati našu poziciju i stajališta.

Sudionike konferencije je pozdravio i član izaslanstva Narodne skupštine Republike Srbije u Parlamentarnoj skupštini NATO-a **dr. Branislav Blažić**, koji je predstavio rad izaslanstva i poziciju Republike Srbije u ovoj skupštini. On je naglasio kako predstavnici NATO-a ne zastupaju tezu »ako niste s nama, vi ste protiv nas«, te da članstvo Srbije u NATO-u nikada nije bilo uvjet za njeno priključenje Europskoj uniji. »Ovakvo stajalište više je proizvod negativizma i nepovjerenja kod nas s obzirom na sve povijesne događaje. Međutim, svaki negativizam, nepovjerenje i mržnja prema NATO-u moraju biti potisnuti u interesu budućnosti Srbije. Sve ovisi o nama. Ako inzistiramo i dosljedno ustrajemo

na našoj neutralnosti, i Istok i Zapad će to shvatiti kao realnost u interesu svih«, rekao je Blažić. On je dodao kako mnoge članice Europske unije nisu članice NATO-a i obratno, kao i da se nada da će državna politika Srbije biti dosljedna, ali iskrena, neutralna i da će na taj način s obzirom na sva povijesna događanja koja su i razlog neutralnosti, biti shvaćena.

PODRUČJA I CILJEVI SURADNJE

O ciljevima suradnje u području obrane govorio je potpukovnik **Bojan Stanojević**, šef grupe Partnerstvo za mir Uprave za međunarodnu vojnu suradnju. On je istaknuo kako Srbija u području obrane ima 41 konkretan cilj koji želi realizirati, kao i da će se na ovaj način obaviti reforma i osuvremenjivanje srpske vojske. Stanojević je mišljenja kako suradnja Srbije i NATO-a ovisi isključivo o stajalištu same zemlje, koja mora odlučiti na kojoj će razini surađivati sukladno nacionalnim interesima, a kroz realiziranje ovih ciljeva una-

pređu se kapaciteti oružanih snaga.

O suradnji Ministarstva vanjskih poslova i Vojske Republike Srbije i NATO-a govorio je **Saša Kostić**, savjetnik u Odjelu za NATO i Partnerstvo za mir Sektora za sigurnosnu politiku. Sa stajališta da Srbija i NATO konstantno unapređuju suradnju, Kostić je istaknuo kako Srbija želi unaprijediti politički dijalog s NATO-om. Mehanizmi suradnje naše zemlje i ove organizacije vezuju se za konkretne aktivnosti u kojima se želi sudjelovati, na temelju čega nastaju i individualni programi suradnje. Kostić je objasnio kako ovi mehanizmi olakšavaju reformu sustava obrane, ali komplicirano naslijeđe Srbije, kao i činjenica da je većina zemalja članica NATO podržala Kosovo, samo dodatno opterećuje odnose. Kostić je zaključio kako je bez obzira na sve otežavajuće okolnosti NATO nezaobilazan sugovornik za Srbiju.

Ulogu NATO vojnog ureda za vezu u Beogradu predstavio je brigadni general **Lucio Batta**. Na konferenciji je predstavljen i zajednički projekt Fakulteta tehničkih znanosti Sveučilišta u Novom Sadu i Sveučilišta u Bratislavi *Procjena rizika i zaštita kvalitete izvorišta pijaće vode u Novom Sadu*, podržanog od NATO programa *Znanost za mir i sigurnost*, a predstavljena je i analiza Centra za politiku i euroatlansko partnerstvo *Srbija i NATO iz kuta medija*.

Tijekom konferencije ispred zgrade Skupštine APV pristaše Pokreta *Dveri* prosvjedovale su zbog održavanja konferencije ocjenjujući kako se Srbiji nameće ulazak u Sjevernoatlantski savez kako bi je sukobili s Rusijom

M. Horvat

PROSLAVLJEN DAN DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE U BEOGRADU I SUBOTICI

Hrvatska podupire Srbiju na njezinu putu u EU

»**P**održavamo širenje Europske unije i na ostale zemlje u regiji i u tom smislu pozdravljamo početak pregovora Srbije za članstvo u EU i nadamo se da će tijekom sljedeće godine Srbija još brže nastaviti svoj put prema EU«, rekao je veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu **Gordan Markotić** prigodom domjenka koji je sa suprugom priredio u povodu Dana državnosti i Dana oružanih snaga u Beogradu 20. lipnja.

Podsjećajući kako je regionalna suradnja jedan od vanjskopolitičkih prioriteta Hrvatske, Markotić je ukazao kako Hrvatska želi »kontinuirano unapređenje odnosa sa svim susjednim državama, te stabilizaciju i razvoj cijele regije kroz integraciju u zajednički europski prostor«.

SOLIDARNOST I SURADNJA

Markotić je kazao kako su tijekom protekle godine odnosi između Hrvatske i Srbije intenzivirani kroz brojne bilateralne

kontakte na svim razinama, od predsjednika država, premijera, ministara, do stručnjaka, te je izrazio nadu da će se »još više intenzivirati gospodarska suradnja između naših država tim više što su nam gospodarstva komplementarna i time pridonosi rješavanju otvorenih pitanja i nastavku procesa pomirbe u ime bolje budućnosti svih nas«.

Veleposlanik je podsjetio i na katastrofalne poplave koje su pogodile regiju i solidarnost koja je tom prilikom iskazana. »Iako smo žalosni zbog nedavnih nezapamćenih poplava u BiH, Hrvatskoj i Srbiji, sretni smo da su hrvatska država, posebno hrvatski, narod pokazali veliku solidarnost sa svojim susjedima i nesebično pomogli iako su i sami bili pogođeni ovom katastrofom. Upravo takvi trenuci pokazuju kako možemo itekako dobro surađivati i pomoći jedni drugima u nadvladavanju i najvećih izazova. Iskreno se nadam da će i naši budući odnosi biti obilježeni takvom solidarnošću i da ćemo u nadolazećem razdoblju još više poboljšati naše političke

i gospodarske odnose«, zaključio je Markotić.

Domjenku održanom u beogradskom hotelu *Crowne Plaza* nazočili su članovi diplomatskog zbora, ministri, narodni zastupnici i javne ličnosti, te predstavnici hrvatskih institucija, organizacija i udruga. Tijekom domjenka prikazani su kratki filmovi o Hrvatskoj, a članovi zbora *Josip Jelačić* iz Petrovaradina su otpjevali himne Republike Hrvatske i Republike Srbije i glazbeno uljepšali domjenak.

OTVORENA PITANJA TREBA RJEŠAVATI

Dan državnosti, već tradicionalno, obilježen je i u Subotici gdje je domjenak u hotelu *Galleria* u ponedjeljak priredio generalni konzul RH u Subotici **Dragan Đurić** sa suprugom. Kao i u Beogradu, himne na početku prijema otpjevao je zbor *Josip Jelačić* iz Petrovaradina.

Podsjećajući na više od dva desetljeća državnosti Hrvatske i njezinu punu godinu članstva u Europskoj uniji, generalni kon-

zul Dragan Đurić je također rekao kako će Hrvatska podupirati Srbiju na njezinu putu u EU.

»Iz jednogodišnjeg iskustva moram reći kako nitko ne misli da je članstvo nesumnjivi materijalni dobitak, da ćete dobiti novac. A ne, toga neće biti, ali djeluješ u jednom homogenom prostoru gdje imaš stanovite benefite, gdje možeš raditi i zaraditi. A što se tiče dobitaka, znate kako, nitko nikome ništa nije dao, pa tako neće ni nama. Dakle, valja se organizirati, djelovati, i valja biti Europljanin, jer i to je put k boljim vremenima«, rekao je Đurić.

Generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici novinarima je izjavio kako mu je zadovoljstvo što u Vojvodini ima državljana Hrvatske koji su tako državljan i EU, što je privilegij. Drugim privilegijem Vojvodine smatra i EU zastupnika s ovih prostora **Ándora Delija**, nekadašnjeg pokrajinskog tajnika za obrazovanje i nacionalne manjine. Đurić je rekao i kako se preko svojih susjeda Hrvatske i Mađarske, Vojvodina i Republika Srbija silo-

Fotografije s domjenka u Subotici možete pogledati u Galeriji fotografija na web portalu Hrvatske riječi www.hrvatskarijec.rs

Iako smo žalosni zbog nedavnih nezapamćenih poplava u BiH, Hrvatskoj i Srbiji, sretni smo da su hrvatska država, posebno hrvatski narod, pokazali veliku solidarnost sa svojim susjedima i nesebično pomogli iako su i sami bili pogođeni ovom katastrofom, rekao je veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu Gordan Markotić

vito približavaju Europskoj uniji. Dodao je kako postoje otvorena pitanja između Hrvatske i Srbije koja treba rješavati.

»Mislim da su svi svjesni kako su odnosi između dviju država u uzlaznoj liniji. Dakako da su isto tako svjesni postojanja otvorenih pitanja, ali ona su tu da bismo ih rješavali, a ne da bismo zbog njih imali glavobolje. Uvjeren sam da ćemo kao partneri, pod zajedničkim krovom Europske unije, sve ono što je sporno uspjeti riješiti«, istaknuo je Đurić.

ODNOSI MOGU BITI I BOLJI

Predstavnici Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini kao i svake godine odazvali su se pozivu i obilježavanju Dana državnosti Republike Hrvatske, a predsjednik ove stranke **Petar Kuntić** kaže kako ipak odnosi Hrvatske i Srbije nisu na onoj razini na kojoj su bili u vrijeme ulaska Hrvatske u EU.

»Zbog toga što su onda na više razina kontakti bili češći, jer je i jednima i dru-

gima bilo potrebno pozitivno mišljenje EU. Sada je to splasnulo, ali odnosi su ostali po mom mišljenju dobri, s tim da mogu biti bolji. Osobito se to odnosi na položaj manjinskih zajednica. Nas ovdje konkretno interesira položaj hrvatske manjinske zajednice, s obzirom na veoma učestala pitanja na Međuvladinom mješovitom povjerenstvu koje prati Sporazum o zaštiti Srba u Hrvatskoj i Hrvata ovdje. Ima 34 otvorena pitanja i očeku-

jem da ćemo početkom jeseni, kada bude zasjedalo ovo povjerenstvo, imati neke konkretne rezultate, jer ne vidim da je ni Srbiji, ni Hrvatskoj u interesu da se određena pitanja zatežu ili ne rješavaju«, rekao je Kuntić.

Domjenku u povodu Dana državnosti Republike Hrvatske prisustvovali su, među ostalim, predstavnici Pokrajinske vlade, lokalne samouprave, te hrvatske zajednice u Vojvodini.

J. D. i M. K. K.

Pomoć Hrvatske stradalim područjima u Srbiji

Hrvatski Crveni križ nastavlja akciju prikupljanja pomoći za poplavljena područja u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Novčana pomoć stanovnicima Srbije pogođenima poplavama do 25. svibnja iznosila je 950 600,73 kuna (preko 126 000 eura). Akcija se nastavlja.

Prikupljanju humanitarne pomoći stradalim područjima u Srbiji, Bosni i Hercegovini i istočnoj Hrvatskoj priključio se i Grad Zagreb u surad-

nji s Caritasom Zagrebačke nadbiskupije, zagrebačkim Crvenim križem, te Centrom za pomoć stradalim područjima. Kamioni s prikupljenom pomoći u hrani, vodi, higijenskim sredstvima za djecu i odrasle, te različitim aparatima, 26. svibnja upućeni su u Beograd i Obrenovac. Skupljanje pomoći za stanovnike stradalih područja se nastavlja, te je nova isporuka pomoći najavljena nakon povratka stanovnika u obnovljene domove.

U cilju prikupljanja humanitarne pomoći za sva područja nastradala u poplavama, u Hrvatskoj su organizirane brojne manifestacije na koje su se odazvali pojedinci i institucije u velikom broju.

U akcije pomoći na ugroženim područjima u Srbiji od samog početka uključeni su bili hrvatski timovi civilne zaštite i vatrogasne postrojbe Državne uprave za zaštitu i spašavanje RH (DUZS) s vozilima, čamcima i dodatnom opremom. Uz to,

Vlada RH izdvojila je iznos od 100 000 eura za pomoć nastradalima u Srbiji.

Hrvatske tvrtke i pojedinci koji posluju u Srbiji nastavljaju akcije prikupljanja pomoći. Caritas u Srbiji uključio se akciju prikupljanja pomoći, te je primio izravne uplate iz Caritasa Hrvatske, Caritasa Dubrovnika, Sisačke biskupije, te uplate Caritasa drugih država, kao i pojedinaca, navodi se na portalu Veleposlanstva RH u Beogradu.

PREDSTAVLJEN PETI BROJ *GODIŠNJAKA ZA ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA*

Mali jubilej

Mali jubilej *Godišnjaka za znanstvena istraživanja*, pet godina izlazenja u nakladi Zavoda za kulturu Vojvođanskih Hrvata, skromno je obilježen u utorak u prostorijama Zavoda u Subotici prigodom predstavljanja petoga broja. Na 390 stranica *Godišnjak* donosi 14 znanstvenih i stručnih radova, koje za glavnu temu imaju neki aspekt društvenog života Hrvata u Vojvodini, a koji su podijeljeni u sedam cjelina prema područjima znanosti – Povijesne znanosti, Književne znanosti, Etnologija, Sociologija, demografija i kulturologija, Povijest umjetnosti, Bibliografija i Prinosi za onomastiku. Kao i u svakom broju do sada tu su i prikazi knjiga te prikaz prethodnog broja *Godišnjaka*.

STARI ASOVI I NOVA IMENA

O značaju i sadržaju *godišnjaka* govorio je njegov glavni i odgovorni urednik prof. **Tomislav Žigmanov**. Kao prvenstveni cilj pokretanja *Godišnjaka* Žigmanov je naveo plansko ustrojavanje i osmišljavanje jedne relativno velike praznine koja postoji na području znanosti, kada su u pitanju teme od značaja za Hrvate u Vojvodini. »*Godišnjak* kao treća

Ljubica Vuković Dulić i Vladan Čutura

Godišnjakom se u ovih pet godina nastoji nadomjestiti dugogodišnja nedovoljna vidljivost, ali i manjak znanstvenih studija o vojvođanskim Hrvatima, rekla je Ljubica Vuković Dulić * Ako zbilja želimo postati iole ozbiljna znanstvena zajednica, moramo prihvatiti, prije svega oni koji pišu, kritiku na račun onoga što pišu, rekao je Vladan Čutura

vrsta aktivnosti na polju znanosti, uz organiziranje znanstvenih kolokvija i organiziranje znanstvenih istraživanja, ima za cilj objavljivati radnje koje se izravno tiču određenih procesa, događaja, fenomena i osoba koji su od značaja za Hrvate u Vojvodini. Naravno da je u objavi *godišnjaka* najvažnije potaknuti ljude da radnje i ono čime se bave usmjere na temu vojvođanskih Hrvata. Prvo ih je naravno trebalo prepoznati, okupiti i do petog broja *Godišnjaka* smo se mahom oslanjali na *stare asove*, to jest one koji su i do pojave *Godišnjaka* objavljivali svoje radnje. Ovoga puta se cijeli jedan niz tih ljudi nije pojavio sa svo-

jim radovima u ovom vrlo obimnom *Godišnjaku*, ali se zato pojavio cijeli jedan niz mladih ljudi koji su vrlo smjelo i kompetentno odgovorili na izazov koji *Godišnjak* kao takav pred autore stavlja.«

ANGAŽIRANI PROJEKT

Prof. **Ljubica Vuković Dulić**, koja se po prvi puta pojavila i kao autorka rada u *Godišnjaku* pod nazivom *Sakralni predmeti od slame*, istaknula je da je za jedan relativno kratak period dosegnuta visoka kvaliteta *Godišnjaka*. »Nakon objavljivanja petog broja projekt se pokazuje kao onaj koji omogućava i potiče promišljanje

različitih tema. *Godišnjakom* se u ovih pet godina nastoji nadomjestiti dugogodišnja nedovoljna vidljivost, ali i manjak znanstvenih studija o vojvođanskim Hrvatima. Možemo ga promatrati i kao svojevrсни angažirani projekt koji stvara angažirane pripadnike zajednice u području znanosti, a koji će raditi na kreativnom promišljanju naslijeđa u novim oblicima, koji će odgovarati potrebama aktualnoga društva te koji će doprinijeti utvrđivanju mjesta i položaja hrvatske zajednice u odnosu na druge. Peti broj, kao i prethodne, odlikuju širina tematike, odnosno interdisciplinarna širina kojom se zahvaća sve ono što autori

Tri europska brata

Često se u bajkama provlači potka o tri brata. Oni dolaze u razne izazovne situacije, hrvaju se s problemima, ali i međusobno. Najčešće rješenje iz problema pronalazi najmlađi. Je li to dijalektika – teza, antiteza ili sinteza? Ili je to prosta narodna mudrost?

Europa je moja vječna inspiracija, ljubav, nada i svjetlo u koje se ufam. Ali, ne treba baš sve previše idealizirati. Jer, prolazilo se kroz razne etape.

Ako tu staru Europu predstavim kao najstarijeg brata, onoga koji je prošao najteža iskušenja, srednji bi bio onaj koji je otišao iz doma. Mnogi su ljudi otišli s ovih prostora i napučili neka druga prostranstva. Kroz kolonizaciju Europa se multiplicirala u novi svijet. To je parabola drugog brata. On je u borbi s elementima daleko od doma postao vrlo sposoban, ali i bezobrazan. Uspjeh briše poniznost, pa sada srednji brat dirigira starijem, koji je pomalo izgubljen, kompliciran i izvan realiteta.

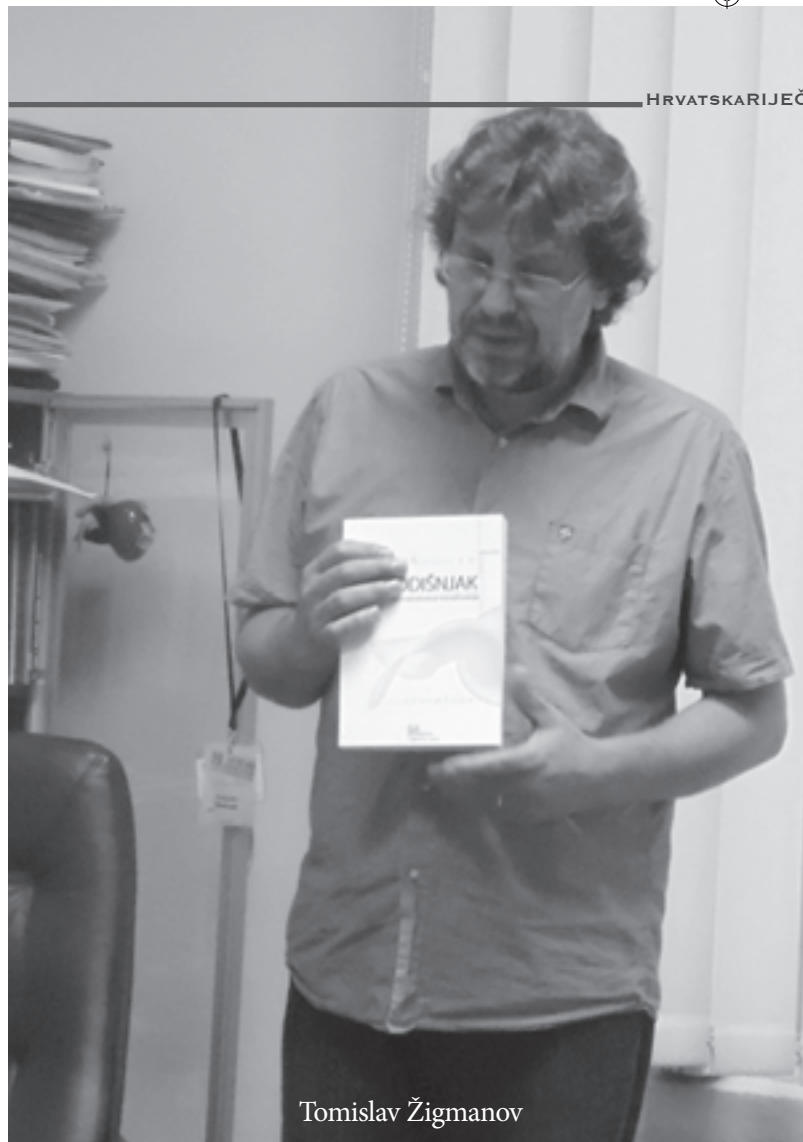
A tu je i najmlađi brat, koji je odrastao uz priče o drugoj dvojici. Kasnio je s razvitkom, ali sada ih sustiže. Dolazeći do svog zenita, ovaj istočni slavenski brat susreće u vlastitoj ravni svoje latinske i anglosaksonske prethodnike. Ma koliko nas uvjeravali da Rusija nije Europa, kako joj nije kompatibilna, kako je ona atavistička pokrajina koju valja pokoriti – ona ne samo što jest nepatvorena Europa, već je i njen sljednik. Rusija je zaokružena cjelina. Ima svoj jezik, kulturu, identitet, snagu, perspektivu, povijest, ambicije.

Hrvati su branili najstarijeg europskog brata od pogibelji tijekom mračne povijesti srednjovjekovlja, bili smo predzide. Naši su preci dali obol i iseljavanju, napućivanju kontinenata. Uvjeran sam da ćemo kao nacija i sada prepoznati znake vremena. Razne ideologije pokušavaju suzbiti samosvijest, ali se u zraku osjeća preokret, prekomponiranje je počelo. Ljudi više neće ići na frontu s pjesmom na usnama. Obiteljska svađa bliži se kraju. Što to konkretno znači za nas?

Znači da se moraju redefinirati interesi. Ne zalažem se za naivno uletanje u neki novi pandan panslavstva. Dapače, čini mi se da će nam povijest pokazati što bi se desilo da smo poslušali Stjepana Radića 1918. godine. Zaokružit će se 100 godina lutanja, a mi ćemo opet imati samo jedan oslonac – ravnicu i obradu zemlje.

Iskreno rečeno, mi s bačkih ravni nemamo što ponuditi ovoj starijoj braći iz alegorije. Ali, treći je brat zainteresiran za svinje, jabuke, med. Rad nas može spasiti. Možda nas kotač povijesti vraća u zlatno doba kada su naši djedovi svojim rukama izgradili ono na čemu još uvijek gradimo svoju poziciju. Oni su prepoznali svoju šansu trenutka. Hoće li tako biti i s ovom generacijom?

Nikola Perušić

Tomislav Žigmanov

smatraju kao relevantno za život konkretne zajednice, odnosno ono što zaokuplja njih same kao radoznale istraživačke osobnosti.«

PRIHVATITI KRITIKU

Prof. **Vladan Čutura** koji se u zborniku pojavljuje kao autor rada o preporodnom pjesništvu **Ante Miroljuba Evetovića**, se posebno osvrnuo na cjelinu u *Godišnjaku* koja se tiče književne znanosti. »Povijesti ovdašnje književnosti, ali i suvremenoj književnoj produkciji, nužno je prići iz perspektiva suvremenih i recentnih spoznaja u književnoj, književno-teorijskoj, političkoj, antropološkoj i drugim spoznajama iz ovog područja. Ukoliko književni tekst ne možemo podvrgnuti nekoj od ozbiljnih znanstvenih analiza, teško da možemo računati na njegovu involviranost u regionalne, nacionalne ali zašto ne i međunarodne čitateljske i znanstvene interese.«

Čutura je ukazao i na značaj ozbiljnih analiza književnih djela te pisanja i prihvatanja kritike od

strane onih koji pišu: »Svi znamo da se ovdje piše dosta. Ponekad, u šali, znam reći kako smo zagušeni hiperprodukcijom različitih uspješnih, ali često manje ili potpuno neuspješnih književnih, ali i recenzentskih i stručnih tumačenja istih tih književnih djela. Naravno, tu nismo iznimka. Danas se piše svašta i piše svatko. Ali ako zbilja želimo postati iole ozbiljna znanstvena zajednica, moramo prihvatiti, prije svega oni koji pišu, kritiku na račun onoga što pišu.« U tom smislu, kazao je Čutura, »*Godišnjak* jest i nadam se da tek treba postati mjesto koje će ozbiljno tematizirati književnu povijest i sadašnjost. No, on treba to raditi u koordinaciji s izdavačkom i novom časopisnom djelatnošću. Na žalost, još uvijek i tu postoje, i u ovako maloj zajednici, paralelni procesi, no u svakom slučaju bitno je održavati postojeću i podizati buduću kvalitetu. U tom smislu i bilo kako bilo, *Godišnjak* jest najozbiljniji, ali i najodgovorniji, prema znanosti, štivo u nas.«, zaključio je Čutura.

J. D.

DRAGOLJUB RAJIĆ, DIREKTOR UNIJE POSLODAVACA SRBIJE

Godinama šminkamo mrtvaca

Razgovor vodio: Nikola Perušić

*Gospodarstvo i građani služe kako bi javni sektor i državna uprava radili što oni hoće, zbog toga propadamo, zbog toga smo sve siromašniji * Sustav je počeo jesti samog sebe * Potreban nam je što veći broj privatnih tvrtki * Za mlade je pametnije otići nego ostati*

Direktor Unije poslodavaca Srbije Dragoljub Rajić uzburkao je javnost rekavši kako nam slijedi propast poduzetništva, jer na adrese tisuća paušalnih poreznih obveznika stižu nova porezna rješenja s porezom uvećanim u rasponu od 50 do 150 posto. U ovoj političkoj atmosferi, u kojoj se čekaju nove Vladine mjere, ovo je najjasniji izričaj kako je jako upitan put kojim se kreće naše društvo. Unija poslodavaca Srbije upozorila je Vladu Srbije i najširu javnost kako će takva politika povećanja opterećenja gospodarstva prisiliti tisuće malih gospodarstvenika da zatvore svoje tvrtke i obrte i nastave raditi u sivoj ekonomiji. UPS otvoreno pita vlast vraćaju li se devedesete, kada se većina gospodarstva prebacila u sive kanale i kada smo djeci koja završe škole, kao dobri roditelji, morali savjetovati da bježe iz zemlje. Dok se najavljuje nova ekonomska politika i pomoć privatnom sektoru, porezne uprave udvostručuju paušalne poreze, a porez na imovinu je prije nekoliko mjeseci podignut. Među 117 različitih asocijacija koje okupljaju gospodarstvenike UPS je čini se najjača, ima oko 2.300 izravnih članova, te domaće i strane investitore.

HR: Najčešće na medijima slušamo sociologe i predstavnike sindikata. A, najčešće poslodavci imaju sasvim drugačije mišljenje od njih. Kakav je vaš stav povodom novog Zakona o radu?

Mi nažalost imamo problem što u Srbiji ima puno teoretičara, koji umjesto toga što mnogo teoretiziraju, bilo bi bolje da su pokušali upustiti se u poduzetništvo, da su utemeljili tvrtku, da su pokušali nekog zaposliti, pa da vide je li to lako ili nije. Vidjeli bi, bi li oni u ovakvim uvjetima koje mi imamo u Srbiji postizali rezultate. Nažalost, to je sve posljedica socijalizma u kome se mnogo više pričalo nego što je bilo rezultata. Mi sada moramo ući u jedan novi sustav. Tranzicija prije svega znači prelazak iz sustava neodgovornosti i neefikasnosti, u odgovornost gdje morate imati rezultat. Nažalost, većina ljudi u Srbiji to još ne razumije, a upravo zato i tražimo promjene Zakona o radu. To nisu jedine promjene, postoji čitav niz sustavnih zakona koje bismo u Srbiji morali promijeniti kako bi uvjeti za poslovanje bili slični nekim razvijenim zemljama Europske unije.

HR: Vi ste spomenuli socijalizam, kritizirali ste minuli rad, zbog čega?

Prvo, minuli rad je nešto što postoji kao dodatak zarada u Srbiji i ni u jednoj europskoj zemlji. Mi smo radili usporedne analize. Kao što se otpremnina za sve godine radnog staža također kod tehnoloških viškova nigdje ne isplaćuje, nego se isplaćuje samo za godine provedene kod poslodavca. Srbija je jednostavno u svom zakonu zadržala jednu vrstu tog luksuza, pa smo mi kao zemlja na pragu najnižeg standarda u Europskoj uniji u situaciji da još uvijek imamo neka socijalistička obilježja koja odavno ne postoje. Problem u Srbiji jest što u odnosu na druge zapadne zemlje, gdje zaposleni i poslodavac dogovaraju zaradu, mi ovdje imamo čitav niz izmišljenih dodataka na zaradu, koji nigdje ne postoje. Time otežavamo i poslodavcima, koji to moraju negdje birokratski provesti, koji stalno moraju ukalkulirati sve te podatke u zarade, a s druge strane otežavamo i poziciju samog uposlenika, koji onda stalno mora gledati u zakon, vidjeti je li njemu poslodavac uračunao te dodatke ili nije. U razvijenim zemljama je to jednostavno. Znači, prigodom zapošljavanja

nakon nekog natječaja njih dvoje sjednu za stol i dogovaraju se oko toga kolika će zarada biti. Na primjer, u europskim zemljama se prijevoz zaposleniku nigdje ne isplaćuje, nego zaposlenik kada sjedne razgovarati s poslodavcem, računa svoje troškove, primjerice prijevoza ili neke druge troškove i onda kaže: minimum kako bih ja za tebe radio je taj i taj, jer ispod toga ne mogu. Onda je mnogo manja birokracija, to je mnogo jednostavnije. Kod nas u Srbiji se na žalost izmišljaju neke stvari, kompliciraju se. Ugovori o radu su takvi da se ni uposlenici ni poslodavci najčešće, a pogotovo oni najmanji koji nemaju pravnike da im tumače ugovore, ne mogu snaći u njima.

HR: Ovo zvuči logično, međutim ipak će radnici iz ovoga vjerojatno izvući zaključak kako se na neki način žele njihove zarade još smanjiti, mada su zarade već katastrofalno male, jer je minimalac u Srbiji službeno manji od minimalca u Kini.

Da, ali znate što – svi smo mi u istom »loncu«. Zbog toga ova situaciju u kojoj živimo – ekonomija je nerazvijena svi žele uglavnom raditi za državu ili u javnom sektoru i malo tko želi raditi za privatni sektor. Svi

smo mi od svoje države zajedno napravili državu koja spada među najsiromašnije u Europi. Na žalost, moramo početi učiti na svojim pogreškama, početi razmišljati na drugi način. Ako se usporedimo s tom Kinom, vidjet ćemo kako neke kineske provincije, koje su do prije dvadeset godina bile iznimno siromašne, po 10-20 puta siromašnije nego neki dijelovi bivše SFRJ, danas imaju industrijsku proizvodnju po 10-20 puta veću od Srbije. U Kini su zarade prije 10 godina bile 20-30 dolara mjesečno, one su sada prosječno oko 300 dolara. No, Kinezi su se organizirali. Iz velikog siromaštva u toj mnogoljudnoj zemlji oni su za 10-15 godina napravili bum, a mi u Srbiji smo se vraćali unazad, baš zato što ne forsiramo neke vrijednosti kojima trenutačno cijeli svijet stremlji. Cijeli svijet stremlji napraviti što bolje uvjete za razvoj poduzetništva i što manje birokracije. Na žalost, mi u Srbiji radimo nešto potpuno suprotno. Nagomilavamo birokraciju u lokalnim samoupravama, nagomilavamo i na razini države. Imamo najveći javni sektor u Europi, a privatni sektor – on sve to mora plaćati.

HR: Koji je po vašem mišljenju danas veći socijalni sukob u Srbiji, je li između javnog sektora i privatnog ili kompletno uposlenih i neuposlenih?

Na žalost, sve je to dio sustava koji je počeo jesti samog sebe. Vlada Republike Srbije, koja je nedavno formirana, mora biti svjesna kako ona ne treba popravljati sustav koji je loš, koji ne funkcionira, već mora izvršiti reinženjering sustava. To bi se u nekoj tvrtki koja se nađe u problemu kada ne može živjeti od svojih prihoda nazvalo restrukturiranjem. Znači, mi moramo restrukturirati kompletan državni sustav, a ne pokušavati šminkati ga, što radimo već 14 godina. Mi u Srbiji moramo razumjeti jednu stvar, ukoliko želimo dostići neke zemlje u kojima je tranzicija prošla uspješno, kao što su Češka, Poljska, Slovačka, gdje

su sada prosječne plaće između 900-1400 eura, mi prije svega moramo u idućih 10 godina formirati još 65 000 zdravih, malih i srednjih poduzeća. Znači, onih poduzeća koja će zdravo poslovati, koja neće biti u blokadi ili stečaju. Jer, sada imamo slučaj da je na ovih 33 000 postojećih privatnih, 600 u nekoj vrsti blokade ili stečaja. Moramo napraviti uvjete u kojima ćemo imati što veći broj privatnih tvrtki.

HR: Koji su to uvjeti, na što mislite konkretno?

Na prvom mjestu je uvjet da se smanji birokracija, da se omogućiti tvrtkama da efikasno posluju. Zatim, moramo suzbiti sivu ekonomiju, koja razjeda naše društvo. Baš zbog toga mnogi rade u sivoj ekonomiji, jer je previše skupo raditi legalno. To je na drugom mjestu. Na trećem mjestu moramo izvršiti kompletan inženjering onoga što nazivamo državnim, upravnim javnim sektorom. To mora postati efikasan servis koji će služiti gospodarstvu i građanima kako bi oni mogli obavljati svoje poslove i živjeti normalno. Jer, u sadašnjem sustavu gospodarstvo i građani služe da bi javni sektor i državna uprava radili što oni hoće. Zbog toga propadamo, zbog toga smo sve siromašniji, zato što oni koji prihode i koji trebaju puniti proračun kako bi se isplaćivale zarade i u lokalnim samoupravama, zarade za ljude koji rade u javnom sektoru i u državnoj upravi. To gospodarstvo u ovakvim uvjetima sve manje može puniti proračune i izdržavati ih.

HR: To su slične poruke kakve je davao bivši ministar Radulović?

Ministar Radulović je možda jedini u Srbiji nakon smrti pokojnog premijera Zorana Đinđića govorio o tome da ne možemo šminkati mrtvacu. A naš ukupan ekonomski i socijalni sustav je mrtvac kojega šminkamo već godinama. Moramo prvo analizirati gdje su problemi i moramo provesti mjere koje će možda u prvih godinu-dvije-tri biti bolne, kako idućih pet, deset, petnaest,

dvadeset godina ne bismo živjeli isto ovako, ili još gore. Znači, moramo to učiniti, jer u ovom trenutku – ako mene pitate, kao nekog tko ima 35 godina, a da se pritom zanemari moja pozicija – još uvijek mislim da svaki mlad čovjek koji u Srbiji radi na sebi, tko ima želju živjeti normalno, za njega je mnogo pamentnije da ode iz ove zemlje nego da ovdje ostane. Jer, uvjeti su nezdravi, idemo do granice da mogu to čak nazvati i bolešću, zato što se kod nas mnoge stvari rade potpuno suprotno zdravoj logici. Onda se stalno iscrpljujemo nekim međusobnim optužbama u iščekivanju da političari izvade čarobne štapiće kojim bi riješili probleme. Moramo krenuti od nas samih. Znači, svatko se od nas kao pojedinac mora početi ponašati logično, učiti i raditi ono što ima šanse u suvremenom svijetu u kojem živimo.

HR: Ovo su bile priče lično teške ocjene. Zar se ne bojite odjeka? Što to znači da se »jednostavno predamo ili odemo«?

Ljudi se ne trebaju predati. Treba raditi na tome da se stvari promijene. Počevši od svog susjedstva, od svoje zgrade, pa zatim od svoje četvrti, od svog grada. Naravno, onda ćemo promijeniti i stvari u državi, ali moramo početi razmišljati drugačije. Prva stvar koju moramo uraditi je sagledati istinu. Ne možemo se lagati i pričati kako je nešto lijepo ili obećavati razne stvari. Moramo podvući crtu, vidjeti gdje smo. Vjerujte, u Srbiji se mogu svi problemi riješiti. To nije uopće tako teško kao što izgleda, kao možda u nekoj tvrtki kojoj ide loše te nema rezultata ili dovoljno prihoda. Analizirajte, vidite gdje su slabe točke, zatim sjednite s ljudima koji rade u toj tvrtki i dogovorite se da se radi drugačije. Onda prođe jedno razdoblje uhodavanja, privikavanja, ali vjerujte, ljudi u Srbiji kada rade u organiziranom sustavu, kada se zna što su ciljevi za koje se rade, oni veoma brzo pokažu rezultat. Dokaz za to su i naši ljudi u inozemstvu. Kada odu

tamo gdje postoji sustav, gdje postoji efikasna organizacija, oni pružaju rezultate.

HR: Realno gledajući, mnogi će se ljudi okrenuti sivoj ekonomiji. Ako država ne napadne sivu ekonomiju, ona će povući za sobom još veću propast proizvođača, ali ako opet napadne sivu ekonomiju, može li doći do velikih socijalnih problema?

Mnogi građani rade u sivoj ekonomiji, jer im je preskupo raditi legalno. Jer, oni smatraju da kad počnu raditi legalno, ne dobiju ništa osim birokracije u poreznim upravama i u lokalnim samoupravama, te na republičkoj razini. Apsurdno je očekivati da u Srbiji, u kojoj je tolika nezaposlenost, na svakih sto dinara koje uplati sam sebi kada utemelji tvrtku i počne sam sebi plaćati zaradu, mora dati državi 65 dinara. To je apsurdno očekivati. Znači, država s jedne strane mora smanjiti poreze i doprinose, spustiti to na neku razumnu granicu. Moramo prvo stvoriti prostora za nove tvrtke, kako bi one zaposlile dovoljnu armiju nezaposlenih. Onda kada se te tvrtke razviju, kada se ova država osnaži, onda ćemo razgovarati o tome hoćemo li opet podići neke poreze i doprinose ili ne.

HR: Vi u UPS-u imate članove od poduzetnika malih, srednjih poduzeća do velikih poduzeća, a imate i strane investitore. Očekujete li neku novu, povoljniju klimu i dolazak stranih investitora?

Trebamo biti svjesni da je u Slovačkoj, koja ima najveći obujam izravnih stranih investitora u Istočnoj Europi, u kompanijama stranih investitora zaposleno 15 posto ukupnog broja ljudi gospodarstva Slovačke. Prema tome, moramo razviti domaća mala i srednja poduzeća. Na kraju krajeva, ta su poduzeća i vezana za razvoj ove zemlje. Strani investitor može biti kod vas 10-15 godina, kako mu odgovara. Ako mu ne odgovara, on seli svoju proizvodnju u drugi dio svijeta i odlazi tamo gdje mu odgovara.

STUDIRANJE U HRVATSKOJ – NEKAD I SAD

Kamo idemo?

ODGOVORNA USTANOVA

Strah od državne mature, komplicirani i neorganizirani odlasci u Osijek na polaganje iste, nesigurnost u dobivanje doma i stipendije * »Nikada nitko ne daje prava samovoljno, ona se moraju izboriti«, riječi su Marije Hećimović

Da, Hrvati u Vojvodini imaju mogućnost obrazovanja na materinjem jeziku, jer je hrvatski jezik u školskom sustavu Republike Srbije od 2002./03. godine. Obrazovanje na hrvatskom jeziku prisutno je na razini predškolskog, osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, a od visokoškolskih institucija postoji samo jedna koja pruža nastavu na hrvatskom jeziku – Teološko-katehetski institut. Stoga, učenici koji se odluče ići na studij po završetku srednje škole imaju nekoliko mogućnosti: ostati u Srbiji i nastaviti obrazovanje na materinjem jeziku na Teološko-katehetskom institutu, ostati u Srbiji i upisati neki drugi studijski program na srpskom jeziku, otići u inozemstvo, ili nastaviti školovanje na materinjem jeziku u Hrvatskoj na bilo kojem sveučilištu.

LOŠA STATISTIKA

Unazad nekoliko godina statistika je pokazala kako je ova posljednja mogućnost, tj. nastavak školovanja na jeziku na kojemu su učili četiri, a neki i dvanaest godina, maturantima najmanje primamljiva. Od prve godine nastave na hrvatskom jeziku srednju školu su završile četiri generacije, a na studiranje u Hrvatskoj od svih njih skupa odlučilo se upola manje nego što ih je prije desetak godina odlazilo iz samo jedne generacije. Zašto? Pitanje je to na koje svi odgovaraju riječima: »Lošiji su uvjeti za studiranje sad u odnosu na nekad.« A kada bi se nakon ovog odgovora postavilo još jedno »zašto?« odgovora ne bi bilo.

Ukoliko se uzme za primjer generacija koja je ove godine maturirala, prema neslužbenim

informacijama koje smo uspjeli dobiti, na polaganje državne mature u Hrvatskoj odvažilo se četiri maturanta, od kojih je »čak« dvojice iz gimnazijskog odjela koji je inače brojio dvadeset učenika. Kroz razgovor s njima pokazali su se osnovni problemi i razlozi zbog kojih se nisu opredijeli za studiranje u Hrvatskoj, a to su strah od državne mature, komplicirani i neorganizirani odlasci u Osijek na polaganje iste, nesigurnost u dobivanje doma i stipendije, ali i nedostatak motiviranosti i želje za odlaskom. Njihov razrednik **Zoran Nagel** ujediniio je sve to u jedan problem, a on je materijalnog karaktera. »Zbog malog broja prijavljenih na državnu maturu trebalo bi nešto učiniti za stvaranje boljih uvjeta onima koji žele studirati na materinjem jeziku«, riječi su profesora.

Ustanova kojoj se maturanti obraćaju ukoliko žele studirati u Hrvatskoj je Hrvatsko nacionalno vijeće. Ona ih obavijesti o proceduri dobivanja domovnice ukoliko ih nemaju (ovdje je bitno naglasiti kako o tome treba misliti najmanje godinu dana prije polaganja državne mature zbog trajanja tog procesa), zatim ih obavijesti o datumima polaganja i prijavljivanja ispita i uputi na odgovarajuće web stranice. Kako navode iz ove ustanove, oni nemaju utjecaja na raspodjelu smještaja po studentskim domovima i na stipendije, te studentima ne mogu ništa unaprijed obećavati.

Ako već pišemo o problematiki studiranja i kako motivirati i pomoći mladima u nastavku učenja na materinjem jeziku, neophodno je spomenuti i problem povratka, odnosno nepovratka istih tih studenata. Najveći dio onih koji završe fakultete u Hrvatskoj neće se vratiti kući, a s obzirom da su to sve mladi i školovani ljudi, taj se proces slobodno može nazvati odljevom mozгова i bioreprodukcijaskog potencijala hrvatske zajednice u Srbiji. Kao i za odlazak, studentima fali motivacija i za povratak. Ukoliko bi postojala institucija koja bi razradila plan upisa studenata na fakultete koji nude zvanja potrebna našoj hrvatskoj zajednici u Vojvodini, te im osigurala posao pri završetku studija i na taj način ih privukla nazad, možda bi motivacija za povratak bila veća. Ali, s obzirom da smo tražili radi pisanja ovog rada popis studenata koji su otišli u Hrvatsku u posljednjih nekoliko godina i nismo dobili informacije za sve godine, jer su se podaci negdje zagubili (sic!), pričati o akciji povratka mladih školovanih ljudi iz Hrvatske je apsurd, jer se njihova evidencija trenutačno ne može pronaći.

No, budući da je ljeta počelo i da nema mjesta za depresivne teme, prisjetit ćemo se kako je nekada bilo studirati u Hrvatskoj i koju pomoć i organizaciju su studenti tada imali iza sebe.

»TREBALO JE TRAŽITI I ONDA«

U razdoblju od akademske 1999./00. do 2005./06. svake je godine broj studenata iz Vojvodine upisanih na studij u Hrvatsku bio između trideset i četrdeset, osim 2001./02. kada ih je bilo »samo« 19. U tom razdoblju DSHV je pozivao mlade na studij u Hrvatsku i slao popis prijavljenih u Zagreb **Mariji Hećimović**, koja je radila u ime Hrvatske matice iseljenika i Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata iz Zagreba. Marija je tada slala nazad osnovne podatke potrebne oko dolaska na studij: uvjete upisa za tu godinu, osiguran smještaj u domu za pripreme (za one koji su išli na pripreme), osiguran dom tijekom polaganja prijemnih i

osiguran dom nakon upisa za sve bruce, a za ostale prema uspjehu na studiju, ali kako navodi Marija, uglavnom su ga svi dobivali. Nakon akademske 2005./06. godine poslove vezane za studente iz dijaspe preuzelo je Ministarstvo vanjskih poslova, a potom Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Što se tiče uvjeta s kojima se studenti sada susreću kad stignu na studij u Hrvatsku, Marija je optimistica i ističe kako vjeruje da se uvijek može nešto napraviti. »Uvijek je važno da nadležna institucija u Vojvodini – Subotici jasno formulira svoje zamolbe/zahtjeve i da Hrvatskoj to prezentira pred ministarstvom ili drugim tijelima. Sve to je potrebno učiniti pravovremeno, krajem jedne akademske godine već treba izboriti prava

za iduću. Nikada nitko ne daje prava samovoljno, ona se moraju izboriti. Trebalo je tražiti i onda! Doista mi je žao zbog tako velike razlike u broju upisanih studenata«, rekla je Marija Hećimović.

SVE JE FUNKCIONIRALO

Sagledavajući studentske uvjete retrospektivno dolazimo do godina za vrijeme Domovinskog rata. Zbog otežanih uvjeta studiranja tada, javila se potreba za organiziranom pomoći studentima. »Veliku ulogu je odigralo Društvo vojvođanskih i podunavskih Hrvata u Zagrebu, DSHV s tadašnjim predsjednikom **Belom Tonkovićem** i Hrvatska matica iseljenika s Marijom Hećimović«, naglasila je tadašnja zagrebačka studentica **Jelena Piuković**.

Za pomoć studentima osnovan je tada i fond *Dr. Vinko Perčić*, kasnije preimenovan u fond *A. G. Matoš*. Pomoć se sastojala u tome se dobivala stipendija dovoljna za smještaj i hranu, a dom je također bio osiguran vojvođanskim studentima.

»Iz ureda DSHV-a **Marija Dulić** (danas udana **Mandić**) sve je pripremala za organizirani dolazak budućih studenata u Zagreb. Mi, tada već stariji studenti, dočekivali smo novopridošle bruce uz koordinaciju Marije Hećimović ispred Matice iseljenika u Zagrebu. Budući su studenti su dolazili nekoliko tjedana ranije pred prijemni ispit na pripreme te su imali osiguran smještaj i hranu u studentskom domu. Sve je funkcioniralo!« naglašava Jelena Piuković.

Jelena Dulić

PREDSJEDNIK IO HNV-A DARKO SARIĆ LUKENDIĆ

Udžbenika će biti

HNV će osigurati neophodne udžbenike za nastavu na hrvatskom neovisno o tome hoće li ih Republika Srbija platiti ili ne

Sastanak koordinacije nacionalnih vijeća nacionalnih manjina u Republici Srbiji, na kome je sudjelovao predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća **Darko Sarić Lukendić**, održan je u Dimitrovgradu u Bugarskoj sredinom lipnja. Na sastanku se raspravljalo o pitanju udžbenika na jezicima nacionalnih manjina.

»Mi smo u jednom trenutku dobili informaciju da ove godine neće biti tiskani udžbenici na hrvatskom jeziku kroz projekt besplatnih udžbenika, i zbog toga smo zatražili sastanak i susret s ministrom obrazovanja koji se još nije dogodio. U međuvremenu je Vlada donijela odluku, o čemu nas je izvijestila djelatnica Ministarstva obrazovanja, da se ove godine neće ći u realizaciju programa besplatnih udžbenika. U tom smislu,

svi oni koji su udžbenike dobili ranijih godina, predat će ih narednoj generaciji, samo će se vršiti zamjena onih udžbenika koji su fizički oštećeni i izvan točke upotrebljivosti«, rekao je za program na hrvatskom jeziku Radio Subotice predsjednik Izvršnog odbora HNV-a Darko Sarić Lukendić

U diskusiji je Darko Sarić Lukendić ukazao na to da hrvatska zajednica prethodnih godina od Republike Srbije nije dobila nikakve udžbenike. S obzirom na to da su o trošku HNV-a prevedeni udžbenici koji su i odobreni, on je apelirao na Republiku Srbiju da kupi tridesetak kompleta, koliko je za generaciju učenika potrebno za nastavu na hrvatskom jeziku. **Vesna Acković** iz Ministarstva obrazovanja je odgovorila na to da novaca nema i neće ih ni biti, kaže Darko Sarić Lukendić.

»Ono što mogu reći jest da će HNV u suradnji s predstavnicima Republike Hrvatske, i ove, kao i prethodnih godina, osigurati neophodne udžbenike za nastavu na hrvatskom neovisno o tome hoće li ih Republika Srbija platiti ili ne. Smatramo da je to političko pitanje i treba ga raspraviti na najvišoj mogućoj razini, budući da Republika Srbija sada već tradicionalno odbija poštivati zakone koje je sama donijela, barem kada su u pitanju udžbenici i druga prava hrvatske zajednice u Republici Srbiji.«

Podsjetimo, od prošle godine svi učenici koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku od 1. do 4. razreda, imaju prvoklasne udžbenike.

»Što se tiče udžbenika od 5. do 8. razreda, prošle godine su u suradnji s nakladničkom kućom *BIGZ*, izrađeni prijevo-

di udžbenika od 5. do 8. razreda sa srpskog na hrvatski jezik. Nažalost, ove udžbenike djeca prošle godine nisu imala prilike koristiti, jer premda su prijevođeni izrađeni do polovice kolovoza, odobrenja za njihovu uporabu nisu stigla do studenog prošle godine. Odobrenja za uporabu su sada izdana i ti su udžbenici naručeni kod nakladnika *BIGZ*. U tom smislu, ja sam zatražio na koordinaciji nacionalnih vijeća da Republika Srbija osigura neophodna financijska sredstva za pokriće razlike u cijeni između proizvodnih i prodajnih troškova ovih udžbenika.«

Ukoliko ne bude novca u Ministarstvu Republike Srbije, naći će se u Republici Hrvatskoj i zbog toga roditelji i djeca ne trebaju brinuti hoće li biti udžbenika. Udžbenika će biti, tvrdi Darko Sarić Lukendić.

N. Skenderović

Imate li povjerenja u policiju?

ZDRAVKO ČABRAJAC,
svećenik, Beočin

Tako mora biti

U mnogim dosadašnjim situacijama primijetio sam da pripadnici policije vole držati se nekakvog svog zadanog službenog protokola i da rade profesionalno svoj posao. Dok, recimo, moram priznati da mnogi imaju određene pritužbe na njihov rad u smislu je li nešto zakonski odrađeno, ili nije. Čini mi se da se upravo prometnoj policiji za sada daju neke velike ovlasti, kad se jednostavno ne može točno saznati je li to doista tako ili oni možda prekoračuju svoje ovlasti. To je sada diskutabilno, ali u globalu, volio bih kazati da im vjerujem. Od kada sam u Srbiji, a to je sada već 8 godina, zaista nikada nisam doživio neku neprijatnost od strane pripadnika policije. Prije sam ih doživio u Republici Hrvatskoj, matičnoj domovini. Ovdje su, barem do sada, uvijek bili korektni i čak kada je došlo do nekih prekršaja, mislim da su bili krajnje tolerantni. Prema mojim saznanjima u Republici Hrvatskoj interna kontrola prometne policije pročišćavala je prometne policajce, poslije čega se nisu usuđivali ući u neke neregularnosti i nepravilnosti, ni u nekakve malverzacije. Koliko sam do sada primijetio, u Republici Srbiji policija stoji iza zakona, pogotovo onoga koji se odnosi na promet na cestama, a tako mora i biti. Jer što bi se desilo kada se ne bi sankcionirali oni koji se ne pridržavaju propisanih pravila, kako na cesti tako i u svakodnevnom životu. I zato još jednom napominjem da vjerujem policiji i da oni, po mom mišljenju, profesionalno rade svoj posao.

S. D.

ANDRIJA ANDRAŠIĆ,
poljoprivredni proizvođač,
Sonta

Sitni lopovi

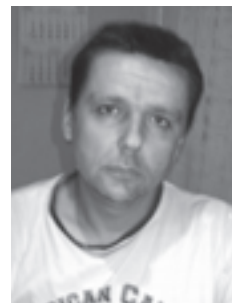

B rat Stipan i ja smo iz godine u godinu izloženi sitnim krađama u povrtnjaku kojega skupa obrađujemo. Povrtnjak obrađujemo kako bismo proizvode plasirali na tržnicu i tako dopunili kućni proračun sredstvima koja su nam najbrže dostupna. Uložimo puno rada, a lopovi dolaze uporno i dobar dio našega truda odnesu. Bili su nam u posjetu prije desetak dana, tragovi motorčića i dva para tenisica jasno su otisnuta. Odnijeli su nam luk s površine od sedamdesetak kvadrata, ostavili su samo izrezana pera. Na našu prijavu policija nije niti izlazila, kažu, to je sitna krađa, koja ne podliježe zakonu. Već se dešavalo i da sami uhvatimo kradljivca s dvije vreće krumpira, prijavimo ga policiji, no po njihovom tumačenju ispostavi se da je i tada vrijednost ukradenoga bila premala, pa niti ne pišu prijavu, ni kaznenu, ni prekršajnu. I taj lopov naš povrtnjak posjeti opet. Ne znam je li odista tako po zakonu, ili je u pitanju samo krivo tumačenje pojedinih odredaba, a to bi se onda moglo nazvati i neradom. Ukoliko zakon tako nalaže, nije mi jasno kako država na taj način može legalizirati i poticati lopovluk, a ukoliko je to proizvoljno tumačenje nekoga iz policije, situacija je još pogubnija po nas. U svakom slučaju, mi uporno radimo, trpimo štetu iz godine u godinu, policija ne reagira i tako se stvara jedan krug iz kojega ne vidim izlaz. Kako da onda uopće i imam povjerenja u policiju kao instituciju, naročito u pojedince koji ne pokazuju volju niti pripremiti ovim sitnim lopovima?

I. A.

ANDRIJA KOVAČ,
radnik, Vajska

Od milicije do policije

Svjedoci smo da je posljednjih godina kriminal u ovoj zemlji, kao i u okruženju, u porastu. U svim medijima dobivamo informacije o uhićenjima članova raznih kriminalnih grupa, a tijekom svake istrage pokaže se da su u mnogim sumnjivim poslovima, pa i težim prijestupima, često uključeni i pripadnici policije. Po mom mišljenju, za ovaj cjelokupni kaos najveću odgovornost snose čelnici policije, što potvrđuje činjenica da je ovih dana došlo do smjene gotovo svih čelnika policije.

Sve više stječem dojam da smo bili sigurniji i mirniji dok nas je čuvala nekadašnja milicija, nego današnja policija, iako u ono vrijeme još nije postojala demokracija o kojoj se danas tako mnogo govori. Početkom 90-ih godina prošloga stoljeća sve više dolazi do umiješanosti pripadnika MUP-a u djelovanje kriminalnih grupa, tako da mi se čini da se i danas dio policije vraća u taj period. Budući da su u tijeku reforme u MUP-u, nadam se da će policija ponovno biti u službi građana i vršiti svoju časnu dužnost.

Red i zakon čuva policija, a pred njom je sve teža zadaća da to i ostvari, jer se nalazimo u vremenu kada negativci jačaju, a dobri ljudi postaju meta zlih. Za takvo stanje najmanje su odgovorni obični policajci – čuvari reda i zakona, a kriv je čitav sustav koji je poprilično uzdrman. U malim mjestima, u kakvom i ja živim, još nema incidenata velikih razmjera, ali su »sitni« prijestupi, krađe i nepodopštine u porastu. Za sada osobno nemam baš veliko povjerenje u ovakvu, nesređenu policiju.

Z. P.

**RAZGOVOR POVODOM NOVOG USTROJA
POLAGANJA VOZAČKOG ISPITA:**

**TOMO CVIJANOV,
VLASNIK AUTO ŠKOLE B&C ROYAL**

Strožiji uvjeti za polaganje vozačkog ispita

*Od prvog srpnja će svaki ispitivač morati imati
licencu Agencije za sigurnost prometa*

Sukladno odredbama Zakona o sigurnosti prometa, te izmjenama koje su stupile na snagu koncem prošle godine, uvjeti za polaganje vozačkog ispita su značajno pooštreni, a sama procedura stjecanja vozačke dozvole je postala mnogo kompleksnija. O kakvim se sve promjenama radi i kako danas izgleda cijeli ovaj postupak, upitali smo **Tomu Cvijanovu**, vlasnika Auto škole B&C Royal iz Subotice:

»Novi pravilnici Zakona o sigurnosti prometa stupili su na snagu u listopadu prošle godine i sve auto škole su morale uskladiti sve zakonom propisane propisane uvjete. Za legitiman rad je potrebno osigurati: određen broj vozila registriranih na ime škole i kategoriju obuke, poligon, urede i učionice, licenciranog predavača, a od prvog srpnja će i svaki ispitivač morati imati licencu Agencije za sigurnost prometa.«

Buduće nove vozače i njihove roditelje, koji to najčešće financiraju, ipak puno više

interesira nova cijena pohađanja auto škole. Koliko sada iznosi puni iznos procedure za stjecanje vozačke dozvole B kategorije?

Dražava propisuje cijenu jednog auto sata na 1200 dinara, s obzirom kako je obvezno voziti najmanje 40 sati i da se mora odslušati 40 sati teorije, plus cijena ispita, sve to dovodi do konačnog iznosa od 69 000 dinara koji je veći od prethodne cijene, ali u ovim okolnostima kandidat ima dvostruko veći broj sati vožnje.

Koliko traje cjelokupni postupak od prvoga sata teorije do finalnog polaganja za vozačku dozvolu?

Mora se odslušati 40 sati teoretske nastave, a potom sve ovisi o volji i želji potencijalnog kandidata, te njegovoj individualnoj pripremi, čim položi test teorije može započeti s vožnjom. Sama teorija traje okvirno nekih mjesec dana, potom slijedi 30 – 40 dana obuke vožnje i, recimo, uz objektivne uvjete i puni angažman, do vozačke dozvole

se može doći za otprilike tri mjeseca.

Novitet je i zasebno polaganje ispita iz prve pomoći. Na koji se način može steći ovo uvjerenje bez kojeg se ne može dobiti vozačka dozvola?

Polaganje potrebnog znanja iz prve pomoći nije izravno vezano uz auto školu, a provjera znanja se vrši u Crvenom križu ili Domu zdravlja, nakon što se prethodno odslušaju neophodna predavanja. Ovaj postupak ne oduzima puno vremena i sve se može odraditi u hodu skupa s teorijskim dijelom pripreme za polaganje vozačkog ispita.

Prema novom pravilniku naglašena je uloga licenciranog predavača u auto školama. Što to konkretno donosi u poboljšanju kvalitete teoretske nastave?

Osim položene licence, predavači koji sada mogu raditi u auto školama imali su i dodatnu obvezu održavanja jednog oglednog sata pred inspektorima MUP-a, kako bi dobili zadovoljavajuću ocjenu za pridržavanje svih zahtjeva propisanih novim pravilnicima o radu auto škola. Konkretno, naglasak je na što boljoj i stručnijoj pripremi kandidata za polaganje vozačkog ispita, a sam predavač

mora imati visoku stručnu spremu (inženjer prometa), plus mora položiti pet teških i ozbiljnih ispita u Agenciji za sigurnost prometa.

Što predstavlja najveću poteškoću kandidatima prilikom stjecanja teoretskog i praktičnog vozačkog znanja?

Veći problemi nastaju u dijelu praktičnog dijela, osobito je to pojava kod kandidata koji su započeli cijelu proceduru pod starim uvjetima i došlo je do jurnjave kako realizirati tada potrebnih 20 sati vožnje, nisu čak ni realizirali teoretski dio. Sada nastoje dopuniti svoje vozačko umijeće dodatnim satima, a i poligon je prema novom ustroju sada puno teži i zahtjevniji, kao i kriteriji za polaganje završnog praktičnog ispita, te sve to zahtijeva prikazivanje i pokazivanje jednog solidnog znanja i vozačke vještine. Ali, moram to istaknuti, sada svaki kandidat koji je odsluša i odvozi sve zakonom propisane potrebne sate, u potpunosti je spreman postati samostalnim sudionikom u prometu. Opet naravno sukladno također novim odredbama kojih se moraju pridržavati novi vozači. Jer, dobra auto škola jamči sigurnost svim sudionicima u prometu.

Dražen Prčić

U SUBOTICI PREDSTAVLJEN ZBORNIK RADOVA SA ZNANSTVENOG SKUPA U GOLUBIĆU 2013. (

Otvoreno o otvorenim pitanjima

U Subotici je predstavljen Zbornik radova prezentiranih na 6. međunarodnom znanstvenom skupu *Hrvatsko-srpski odnosi; Prava nacionalnih manjina – borba protiv diskriminacije* održanom u Golubiću (obrovačkom) prošle godine, u organizaciji *Centra za istoriju, demokratiju i pomirenje* iz Novog Sada i Udruge za povijest, suradnju i pomirenje iz Golubića. Na 240 stranica zbornik sadrži 14 radova na hrvatskom, srpskom i engleskom jeziku znanstvenika iz Hrvatske, Srbije, SAD, Grčke i Poljske.

važnije od onoga što se misli, da je to briga i rad za čovječnost, rad na većem gospodarstvu, većem postignuću za ljude i na slozi među ljudima, kaže: »U tom smislu Radić je postavio jednu nacionalnost koja ne znači i nacionalizam, koja ne znači mržnju drugog već čuvanje vlastitog identiteta. Jedna od ključnih stvari na kojoj posebice inzistiramo od prošle godine je čuvanje vlastitog identiteta, ali i čuvanje tuđeg identiteta. U tom smislu Hrvati iz Vojvodine i Srbi iz Hrvatske prije svega moraju pronaći prijatelje jedni u drugima, a ne u svojim vladama ili

imati proširen program s likovnom školom, te programom za mlade studente iz regije koji žele pohađati školu ljudskih prava i obrazovanje o Holokaustu. On smatra da su ozbiljni pomaci postignuti u političkim odnosima između Hrvatskog nacionalnog vijeća i Srpskog narodnog vijeća u odnosu na stanje od prije tri ili četiri godine. »Da nema prisustva političara mislim da nas (znanstvenike) ne bi puno ni gledali, kao što i većinu znanstvenih radova danas malo tko čita i gleda, ne čitaju niti naši studenti, naše kolege, pa onda ne gledaju mnogo ni vlade.

na ovaj način oživljava i doživljava jedan novi procvat nekih desetak godina poslije završetka Domovinskog rata«, kazao je Gavrilović.

BOLJI UVJETI ZA NOVE GENERACIJE

Zamjenik glavnog i odgovornog urednika zbornika i narodni zastupnik u Skupštini republike Srbije **prof. dr. Janko Veselinović** kaže kako se organizacijom znanstvenog skupa bavi »kao nekom vrstom misije jer srpsko-hrvatski odnosi jesu ključ stabilnosti na Balkanu, od kojih na neki način ovisi stabilnost i u Europi, jer ratovi koji su iza nas jesu na neki način za uzrok imali i narušene odnose između ova dva naroda«.

»Raznovrsnost koju dva naroda imaju i isprepletenost tih naroda kulturnim i drugim vrijednostima govore da moramo te odnose njegovati, unapređivati. Upravo ljudi u *Centru za istoriju, demokratiju i pomirenje* Novog Sada i Udruge iz Obrovca u Hrvatskoj rade na ovom poslu već godinama, posvećeni su toj misiji da kroz svoj doprinos unapređenju tih odnosa naprave na ovim prostorima bolje uvjete za život nekim novim generacijama, kada smo mi već bili u nekom vremenu koje nije bilo baš sjajno za odnose između ova dva naroda«, kaže Veselinović.

Na pitanje kako ocjenjuje današnje odnose između Hrvatske i Srbije, Veselinović podsjeća da su dobri odnosi između dva predsjednika, Tadića i Josipovića, pridonijeli otopljavanju odnosa između dviju vlada što je pridonijelo i boljoj komunikaciji na svim razinama, te rezultiralo i

Janko Veselinović, Darko Gavrilović, Darko Sarić Lukendić i Jasminka Dulić

POLITIČARI NA SKUPOVINAMA

Glavni i odgovorni urednik zbornika i jedan od organizatora znanstvenog skupa **prof. dr. Darko Gavrilović** parafrazirajući upozoravajuće riječi hrvatskog političara **Stjepana Radića** izrečene 1918. godine prilikom ulaska u zajedničku državu, da je nacionalnost mnogo šire i

pak u vladama svojih zemalja iz kojih kao nacionalnosti potječu«, kaže Gavrilović dodajući kako stoga zbornik donosi u zaključcima i konkretne dogovore dvije zajednice.

On ističe da je zahvaljujući znanstvenom skupu, koji se već šest godina organizira u selu Golubiću, na lokalnom planu ubrzan povratak ljudi, a s druge strane sam skup će od ove godine

Ali vlade osvrću veću pažnju na nas prije svega zbog toga što se na tim skupovima sastaju i političari, tu možemo vidjeti **Milorada Pupovca** i **Petra Kuntića**, **Janka Veselinovića**, u Golubiću su bili **Ivo Josipović** i **Boris Tadić**. Dakle, u tom smislu mogu reći da su znanstvenici uspjeli skrenuti pozornost i na sebe i na jednu malu lokalnu zajednicu u zaleđu Zadra, koja

3. GODINE

formiranjem grupe prijateljstva u parlamentu Republike Srbije, koju je predvodio Veselinović, i u Saboru Republike Hrvatske. On ocjenjuje da se godinu dana od promjene vlasti 2012. u tim odnosima ništa nije dešavalo, kao i da posljednjih godinu dana karakterizira izborna goznica u Srbiji zbog čega je nastavljeno tavorenje odnosa između Srbije i Hrvatske. »Ne kažem da su odnosi između Hrvatske i Srbije sada loši, oni su dobri prije svega kao rezultat činjenja u prethodnom razdoblju. Ne kažem niti da je vlast u Republici Srbiji narušila te odnose, jednostavno nije se bavila tim pitanjem niti je bilo koje otvoreno pitanje između Hrvatske i Srbije riješeno. Mislim da je to loše, smatram da je puno otvorenih pitanja i da bi međuvladina mješovita povjerenstva za razna područja trebala pod hitno početi s radom i početi rješavati te probleme – od pitanja granica, nestalih osoba, povratka kulturnog blaga, povratka izbjeglica, ostvarivanje nacionalnih prava Hrvata u Srbiji, Srba u Hrvatskoj, itd. Smatram da nije dobro što se ništa ne čini kako bi se neka otvorena pitanja rješavala«, smatra Veselinović.

OSJETLJIV TRENUTAK ZA HRVATSKU ZAJEDNICU

Predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća **Darko Sarić Lukendić** istaknuo je kako na znanstvenom skupu u Golubiću redovito sudjeluju i

Jedna od ključnih stvari na kojoj posebice inzistiramo od prošle godine je čuvanje vlastitog identiteta, ali i čuvanje tuđeg identiteta. Hrvati iz Vojvodine i Srbi iz Hrvatske prije svega moraju pronaći prijatelje jedni u drugima, kazao je prof. dr. Darko Gavrilović, jedan od organizatora znanstvenog skupa u Golubiću

predstavnici Hrvata iz Republike Srbije, jednako tako i predstavnici Srba iz Republike Hrvatske, te da se upravo kroz prava nacionalnih manjina reflektira i pitanje uređenosti svake države, što je jedna od mjera koja se uzima u obzir prilikom pristupanja EU. »Iz vizure hrvatske zajednice nalazimo se u jednom dosta osjetljivom trenutku, naime, ostali smo bez zastupnika u republičkom parlamentu i to upravo u trenutku kada Srbija kreće put europskih integracija, kada se otvaraju pogavlja 23 i 24 koja se tiču, između ostalog, ljudskih i manjinskih prava«, kazao je Sarić Lukendić ističući da nacionalne zajednice na jesen čekaju izbori za nacionalna vijeća te da je u tom smislu važno tko će biti nositelj i kreator politike i aktivnosti HNV-a u sljedećem sazivu. »S velikom zabrinutošću pratimo do sada neformalne najave što prorežimskih, što građanskih političkih organizacija u

Republici Srbiji koje najavljuju svoje aktivno sudjelovanje na izborima za nacionalna vijeća. Smatramo da to svakako jest određena vrsta zadiranja u naš manjinski kako kulturni, tako i politički prostor«, kazao je.

U zborniku je objavljen rad arhivskog savjetnika **Stevana Mačkovića** o žrtvama subotičkih Židova u Holokaustu, te tri znanstvena rada koja se bave pitanjima i problemima s kojima se susreće hrvatska nacionalna zajednica u Vojvodini, čiji su autori **Vladimir Stojanović, Mario Bara i Tomislav Žigmanov**. Radove potonja dva autora predstavila je glavna i odgovorna urednica *Hrvatske riječi* i sudionica prošlogodišnjeg skupa u Golubiću **dr. sci. Jasminka Dulić** ističući da se tijekom trajanja skupa rodila ideja o organiziranju sličnog znanstvenog skupa u Srbiji u nekoj od sredina u kojoj žive Hrvati.

POD ZAJEDNIČKIM EUROPSKIM KROVOM

Direktor Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata Tomislav Žigmanov kazao je kako je »golubički susret povjesničara i znanstvenika otvorio prostor da se pitanja, problemi, izazovi s kojima se suočavaju predstavnici hrvatske zajednice bolje vide u prostoru javnosti, da se o njima razgovara, da se ukaže da, osim problema s kojima se suočavaju predstavnici srpske zajednice, Hrvati u Vojvodini imaju cijeli niz važnih pitanja koje do sada nisu riješili, da unutar hrvatske zajednice postoji sada i minimalni institucionalni okvir, da postoji jedan relativno respektabilan krug znanstvenika koji mogu solidno tematizirati društveni položaj hrvatske zajednice«.

Pozdravljajući nazočne, generalni konzul Konzulata u Subotici **Dragan Đurić** kazao je da znanstveni susreti u Golubiću zasigurno imaju perspektivu, te izrazio uvjerenje da će se oni pozitivno odraziti i na perspektivu odnosa dviju zemalja. On je kazao da su dvije države, Hrvatska i Srbija, »unatoč svoj silini otvorenih pitanja, koja ste spomenuli ovdje, koja se ne zatvaraju a zatvarat ćemo ih, na putu da se, pod zajedničkim europskim krovom i kroz prihvaćanje svih tih europskih standarda, napokon i sami počnemo bolje, a rekao bih, i europski je osjećati«.

S. M.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merковиć i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 27. lipnja do 3. srpnja

27. LIPNJA 1876.

Rođen je **Ivan Sarić**, vrsni sportaš, motociklist, automobilist, zrakoplovac, koji je 16. listopada 1910. godine na letjelici vlastite konstrukcije i izrade, prele-

tio nad današnjim subotičkim hipodromom oko tri kilometra. Umro je 23. kolovoza 1966.

27. LIPNJA 1968.

Umro je **Joso Šokčić**, pjesnik, prozaik, publicist, nakladnik. Uređivao je *Bunjevačke novine*, *Neven* i drugu periodiku. Suradnik je subotičkog lista *Napló* i dopisnik beogradskog *Vremena*. Napisao je opsežnu knjigu *Subotica pre i posle oslobođenja*, koja je tiskana 1934. Rođen je u Subotici 7. travnja 1902.

27. LIPNJA 1984.

U Zagrebu je pokopan **Jakov Orčić**, bivši novinar *Hrvatske riječi*, spisatelj, kulturni djelatnik. Suautor je zajedničke zbirke pjesama *3 x 20*, s **Ivanom Pančićem** i **Antom Zolnaićem**, te samostalne sveske stihova *Začecje gorčine*. Rođen je 1927.

28. LIPNJA 1838.

Od 1. siječnja do kraja lipnja tekuće godine u Subotici je registrirano 87 kriminalnih slučajeva: 47 krađa goveda, konja, svinja, ovaca, zatim drva, odijela i

dr. Zabilježeno je 9 tuča i jatkovanja, 5 pljački, 4 ubojstva i nekoliko drugih prijestupa. Osim vremenskih kazni, izrečene su i smrtne presude, no i one blaže: batinanje, bičevanje i druge.

28. LIPNJA 1946.

Na nekadašnjem Paralelnom putu (danas Ulica Jovana Mikića), na lokaciji bivše livnice Ferrum javno je izvršena smrtna kazna vješanjem nad ratnim zločincem **Milošem Kovačevićem**, bivšim šefom tajne policije za vrijeme II. svjetskog rata u Subotici.

29. LIPNJA 1890.

Rođen je **Pere Tumbas Hajo**, glazbenik, skladatelj, kapelnik Tamburaškog orkestra Radio Beograda, uoči II. svjetskog rata, aranžer, pedagog, umjetnik na tamburici. Autor je više desetaka kola, valcera i koračnica, te oko 140 popularnih narodnih pjesama, igara i drugih skladbi. Umro je 5. ožujka 1967.

29. LIPNJA 1926.

U Subotici je rođen **Stipan Marušić**, istaknuti političar, po struci pravnik. Aktivno sudjeluje u NOP-u, a nakon oslobođenja obnašao je niz odgovornih dužnosti. Biran je za predsjednika Narodnog odbora grada, potom Sreskog narodnog odbora. Od 1952. do 1954. ravnatelj je *Hrvatske riječi*. Od 1962. do 1973. obnaša rukovodeće dužnosti u AP Vojvodini; bio je osim ostalog predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine i predsjednik Pokrajinske narodne skupštine. Umro je 23. veljače 1974.

30. LIPNJA 1876.

Pješacima je predana novopopločana dionica ulice od

zgrade Đure Manojlovića, prijeko od Prokešove plače do Segedinske kapije. Kaldrisanje Somborskog puta okončano je prosinca iste, a glavnog gradskog trga, srpnja 1879.

30. LIPNJA 1968.

Prvim natjecanjem najboljih risara, u Subotici su započele obnovljene svetkovine žetvenih praznika Dužijanica '68. U nadmetanju risara najbolja je bila ekipa iz Đurđina.

1. SRPNJA 1743.

Predstavnici grada Sveta Marija (Subotica) predali su pukovniku **Menzelu** 114 konja, a nešto kasnije Feštetičkoj pukovniji još 35 konja. Osim toga, Dvoru je uplaćena svota od 12.000 forinata na ime dobrovoljnog priloga carskoj blagajni, kako je to bilo utanačeno ugovorom između grada i Kraljevske komore.

1. SRPNJA 1950.

Poslije godinu dana gradnje, završena je Ljetna pozornica na Paliću. Nalazi se usred borika, nedaleko od najstarijeg tenisačkog kluba. Kapacitet joj je 1.000 gledatelja. U to vrijeme je isticano kako je jedna od najljepših u zemlji. Građena je prema projektu arhitekta **Bolte Dulića**.

2. SRPNJA 1828.

Poslije zvona, u toranj novog zdanja Gradske kuće postavljen

je veliki sat. Podizanjem nove Gradske kuće, druge po redu u Subotici, započelo je u proljeće 1826. godine, a okončano je 1827. Završni, temeljni, kamen postavljen je tijekom veljače 1828. godine.

2. SRPNJA 1972.

Umro je dr. **Matija Evetović**, profesor, znanstvenik, spisatelj, poznati javni djelatnik između dvaju svjetskih ratova, jedno vrijeme dogradonačelnik, ravnatelj Muške gimnazije, jedan od čelnika Gradskog muzeja i dr. Suradnik je Hrvatske enciklopedije Mate Ujevića i autor više monografija. Kapitalno djelo mu je *Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata*.

3. SRPNJA 1883.

Rođena je **Angela Mačković**, slikarica i pedagoginja, kćerka poznatog subotičkog arhitekta, graditelja i poduzimaca **Titusa Mačkovića**. Likovnu je umjetnost studirala u Pešti i Münchenu. Upamćena je po brojnim portretima i impresionističkim figuralnim kompozicijama. Umrula je 13. rujna 1951.

3. SRPNJA 1913.

Rođen je **Dragutin Franković**, pedagog, publicist, leksikograf, utemeljivač, glavni i dogovorni urednik *Slobodne Vojvodine* (1945.), glasila Narodne fronte u Subotici. Novine su pisane hrvatskim književnim jezikom i tiskane latiničnim pismom. Poslije odlaska iz Subotice obranio je doktorsku radnju iz pedagogije. Pored ostalog bio je urednik *Enciklopedijskog rječnika pedagogije* i drugih značajnih djela. Umro je 12. veljače 2002.

POGLED S DRUGE STRANE: TRADICIJA I VRIJEDNOSTI

Spojenih ruku u šetnju

Bračni par u poznim godinama svakoga jutra u šetnju izlazi držeći se za ruke. Sačuvana navika iz mladosti, međusobna podrška u sve otežanijem hodu, ljubav koja je prebrodila sve životne nedaće, ili spoznaja o snazi i energiji spojenih ruku, tek, pogled na njih gane – sve generacije. Podsjetnik je na veličinu i potrebu međusobne dobrote i humanosti ne samo u bračnom odnosu, nego i svakom drugom, prijateljskom, rodbinskom, susjedskom, kolegijalnom... Pogled na dvoje međusobno brižnih ljudi ostavi u svakom u njihovom okruženju nešto dobrote.

VELIKO SRCE

Možda se šetnja spojenih ruku vraća u modu, s vjerom o neprevladanosti, stoljetnom trajanju pravih ljudskih vrijednosti. Sve je više parova koji spojenih ruku šecu ulicama, opušteno »prkoseći« svakodnevnim tmurnim životnim brigama, zatvorenosti i općem neoptimističnom društvenom ambijentu. Čak su različitih generacija, i možda ih je, protivno općeprihvaćenom uvjerenju o držanju za ruke kao načinu izražavanja zaljubljenosti u mladosti, više među onima u starijim godinama. Nježan primjer pokazivanja bliskosti i povezanosti koji će time možda bolje upiti i mlađi, rođeni i rasli u vremenima u kojima stare i dokazane vrijednosti nisu na cijeni. »Dodir je prirodna potreba ljudskog bića«, objašnjavaju stručnjaci iz područja psihologije i zdravlja, podsjećajući brigama zatvorena srca, na jednu od osnovnih potreba s kojom stižemo na ovaj svijet s prvim plačom. »Zagrljaj, stisak ruke, pružanje tjelesnog

oslonca važniji su od svih riječi, čak i od tjelesnih ekspresija emocija. Jedan iskren zagrljaj može mnogo toga dovesti u ravnotežu, bez obzira na svu zbrku vaših misli i emocija.«

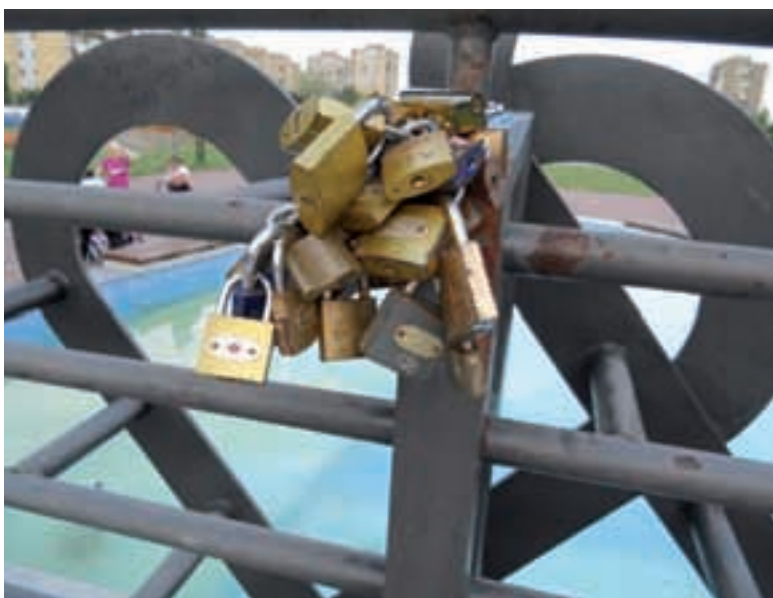
Jedna djevojka, studentica, nedavno je pričala o svom djedu, ali i nenadanim reakcijama vršnjaka za koje je smatrala kako ih, inače, spaja isti pogled na svijet. Pripovijedala im je kako je njezin djed »već vrlo star«, ali duhom mnogo mlađi. Često mu naviru stihovi, tim stihovima prebira po

kratak film o lancu dobrote, o, reklo bi se po tom primjeru, »zaraznom« utjecaju na druge svakog dobrog čina. Radnja filma događa se na ulici. Vozeći skateboard dječak pada, slučajni prolaznik mu pomaže podići se na noge i nastaviti. Dječak produžava vožnju i ugledavši baku s teškim cegerima pomaže joj ponijeti ih i prijeći ulicu. Na drugoj strani ulice baka nailazi na djevojku koja bezuspješno pretura po tašni ne nalazeći sitniš za parking, pruža joj novčić. Ubacivši novčić

nitarne organizacije pružiti prvu neophodnu pomoć, na iznenađenje nekih tolikom količinom suosjećanja i dobrote, što je bila tema i brojnih komentara na društvenim mrežama, napisan je i sljedeći: »Pitaju se otkud ovoliko divnih, humanih i požrtvovanih ljudi oko nas? Ti ljudi stalno su tu, samo što se ne vide od guranja...«.

Vratimo se onom paru u poznim godinama koji svojom međusobnom pažnjom i podrškom neplanirano i nenametljivo vlastitim primjerom podsjeća okruženje na temeljne kvalitete komunikacije. Ne znamo jesu li tamo davno, na dan vjenčanja, zajedno prešli Gabrić-ćupriju po duboko ukorijenjenoj tradiciji ovoga grada, i je li mladoženja po tom starom običaju prenio mladu preko ćuprije. Ali, start u bračni život ritualom na ovoj ćupriji kao dio svadbenog protokola opstao je do danas. Kažu kako su neki čak i »popravljali« brak naknadno se vraćajući tradiciji kao oprobanoj metodi. Od kako je napravljena nova ćuprija 2010. i postala ukras šetališta Prozivke, stalno je okružena ljudima. Ljeti zbog ugodnog osjećaja koji pruža voda, zbog susretanja s poznanicima i šetnje ovim uređenim predjelom, ali ima tu i skrivenih želja i nada, i zimi i ljeti. Osim mladenaca njoj dolaze i oni koji žude upoznati srodnu dušu, ili sačuvati sretan spoj. Na obnovljenoj ćupriji, za razliku od nekadašnje stare, postavljeni su ukrasi u obliku srca. Nova ćuprija i novi dodatak staroj tradiciji: srca su danas okićena »katancima ljubavi«. Kao u onoj mnogima znanoj pjesmi: »U srce sam te zaključala ...«.

Katarina Korponaić

uspomenama i šeretski se našali na svoj račun, ponekad i tuđ, na život sam. Oduvijek je obrađivao voćnjak i vrt, i sada je aktivan, stol im je pun voća i povrća, plodova njegove posvećenosti darovima prirode i obitelji. Pitali su je: »Tvoj djed ima veliku mirovinu kada ga toliko voliš?«. »Vrlo skromnu, ali ima veliko srce«, odgovorila im je. Ostala je u zaptanosti – jesu li razumjeli?

DOBAR ČIN

U virtualnom svijetu veliku pozornost nedavno je privukao

u parking-sat djevojka polazi i u blizini ugleda čovjeka kome je u hodu ispala novčanica, podigne je, potrči za njim i vrati mu je. I još niz sličnih usputnih događanja u kojima se ona prva gesta pomoći i dobrote okruženjem širi u svakome koga je dobrotu dotaknula. Tome smo odmale na odgajani kao o uobičajenom »normalnom« načinu ponašanja na ulici, u školi, prema susjedima i svima u okruženju, zar ne? Film je za kratko vrijeme podržalo i podijelilo tisuću osoba. Kada su nedavno regiju pogodile teške poplave, a ljudi pohrlili u huma-

URUČENE NAGRADE DR. FERENC BODROGVÁRI

Grad je prepoznao naš rad

Nagrade *Dr. Ferenc Bodrogyári*, koje Skupština Grada Subotice dodjeljuje od 1980. godine, ove su godine dodijeljene orguljašu **Saši Grunčiću**, direktoru fotografije **Akosu K. Kovácsu** i **Dejanu Vujinoviću**, menadžeru u području kulture.

»Nagrada je za mene bila iznenađenje, ali vrlo mi je drago i počastvovan sam priznanjem. Ona će sigurno značiti i hrvatskoj zajednici i Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata, koji je stao iza projekta *Glasovi orgulja u ravnici*, koji smo radili unazad nekoliko godina. Drago mi je što je lokalna samouprava prepoznala vrijednosti onoga što radimo i da je u tijeku sa svime što se događa kod nas«, kazao je povodom nagrade **Saša Grunčić**, profesor Muzičke škole u Subotici.

Dodjeljujući priznanje koje nosi ime pisca i filozofa dr. Ferenc Bodrogyárija, predsjednik Skupštine Grada **Ilija Maravić** je kazao: »Vjerujem da će i ovogodišnji dobitnici nagrade biti ponosni na priznanje koje nosi ime osobe i stvaratelja koji je prevladao ideologije i vrijeme čineći to intelektualno pošteno i hrabro. Smatram kakos nam i u ovim vremenima treba takvih, iznad svega hrabrih ljudi, kao što je bio on.« Gradonačelnik **Jenő Maglai** istaknuo je kako dodjeljujući ove nagrade Grad slijedi ideje koje je dr. Ferenc Bodrogyári zastupao - prepoznavanje i podupiranje mladih i sposobnih umjetnika, čime ih se želi motivirati da jednako nastave i dalje.

Priznanje *Dr. Ferenc Bodrogyári* dodjeljuje se istaknutim mladim kulturnim stvaraocima u području književnosti, likovne i glazbene umjetnosti, koji su svojim djelima pridonijeli razvoju kulturnog života grada ili dali prinos na polju kulture u zemlji i inozemstvu, uzimajući u obzir zapažena ostvarenja u prethodnoj kalendarskoj godini.

Nakon serije orguljskih koncerata pod nazivom *Glasovi orgulja u ravnici*, održanih diljem Vojvodine i u Hrvatskoj, prof. **Saša Grunčić** je u produkciji *Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata* koncem 2013. godine snimio svoj prvi nosač zvuka na kojemu se pod istom imenom nalaze skladbe vojvođanskih skladatelja **Stanislava Prepreka** i **Albe Vidakovića**. Predstavljanjem orguljske glazbe, kako na desetak koncerata u zemlji i inozemstvu tako i na nosaču zvuka, **Saša Grunčić** je potvrdio kvalitetu koju Subotica njeguje u kulturnom i glazbenom životu i tako pronio slavu glazbene Subotice i vojvođanskih skladatelja i izvan zavičajnog prostora.

Uskoro javna nabava za nastavak izgradnje kazališta

Radna skupina za nadzor nad izvršenjem poslova o zaključnim ugovorima na realizaciji projekta rekonstrukcije i dogradnje Narodnog kazališta završila je posao i djelomično izmijenila i dopunila dokumentaciju neophodnu za nastavak radova. Umjesto ugradnje

klima uređaja bit će provedeni instalaterski radovi u starom, zaštićenom dijelu objekta, dok će termotehnika biti montirana kada objekt u cijelosti bude izgrađen. *Fond za kapitalna ulaganja Vojvodine* pregledao je izmijenjenu dokumentaciju i tražio dvije dodatne izjave koje će ovih dana biti pribavljene, izjavio je direktor Ravateljstva za izgradnju grada i predsjednik Radne skupine **Peter Blau**, prenosi Radio Subotica. Nakon toga bit će osigurani svi uvjeti za raspisivanje javne nabave za sljedeću fazu izgradnje Narodnog kazališta.

Inače, subotičko je Gradsko vijeće prošlog mjeseca zatražilo od Ministarstva obrane da iznajmi nekadašnji Dom vojske, koji se nalazi preko puta zgrade kazališta u izgradnji, kako bi taj prostor *Narodno kazalište* koristilo za vlastite potrebe. Upravnica Narodnog kazališta **Ljubica Ristovski** izjavila je kako bi preseljenje kazališnog ansambla u zgradu nekadašnjeg Doma vojske donijelo zaposlenima veliko olakšanje, jer bi se ovdje mogle smjestiti radionice i fundusi, a za manje predstave mogla bi se koristiti i tamošnja dvorana. Dom vojske se također godinama ne koristi i zapušten je, a uvršten je u Master plan raspolaganja nepokretnostima koje nisu neophodne za funkcioniranje Vojske Srbije. Prije dvije godine Vojska Srbije je ponudila subotičkoj lokalnoj samoupravi na prodaju Dom vojske za oko pet milijuna eura, ali ponuda nije prihvaćena zbog previsoke cijene.

NA UGLU BAJSKOG PUTA I VAREŠKE ULICE

Posvećen i obnovljen križ

U nedjelju 22. lipnja u 18 sati održana je ceremonija posvećenja obnovljenog križa na uglu Bajskog puta i Vareške ulice. Stari križ nagrižen zubom vremena podignut je 13. veljače davne 1869. godine, zaslugom **Bolte Mamužića**. Obnova starog križa vršena je uz nadzor i upute Zavoda za zaštitu spomenika i kulturne baštine Subotice. Materijalna sredstva potrebna za obnovu križa prikupljena su donacijama i prilozi- ma vjernika s Bajskog puta i okolice. Ceremoniju posvećenja je predvodio katedralni župnik mons. **Stjepan Beretić**. Posvećenju su nazočili vjernici s Bajskog puta i okolice.

P. S.

09.06.2014. DO 22.09.2014.

Ljetna akcija

TÓTH OPTIKA SUBOTICA

024 551-045

-20% NA FOTOKROMATSKA, POLAROIDNA I OBOJENA LEČA

-30% NA DIOPTRIJSKE OKVIRE

-50% NA SUNČANE NAOČALE

U SUBOTICI NASTUPAO PEĐA BAJOVIĆ, STAND-UP KOMIČAR IZ HRVATSKE

Čemu se ljudi smiju?

Stand-up komedija nije gluma, premda ima elemente glume, ponekad i elemente plesa i pjevanja, ali nije gluma jer ne postoji onaj nevidljivi zid između komičara i publike. Mi komuniciramo s publikom i upravo je ta interakcija ono čemu stand-up duguje svoj uspjeh, objašnjava **Peđa Bajović**, jedan od najpoznatijih hrvatskih stand-up komičara koji je prošlog tjedna nastupao pred subotičkom publikom u cafeu Sax.

KOMEDIJA KAO ZANAT

Bajović se stand-upom se počeo baviti prije desetak godina kada je sudjelovao u radionici koju su organizirali troje zagrebačkih glumaca pokušavajući usmjeriti ljude koji su za sebe smatrali da mogu biti stand-up komičari. Na radionicama se upoznao s osnovnim scenskim pokretima, kako komunicirati s publikom, kako raditi na pravljenju materijala u formatu stand-up komedije, no kako kaže, najvažnije je što više nastupati u što više različitih prostora i pred što različitijom publikom. »Stand-up komedija je zanat, za to se ne mora završavati neka posebna škola. U stand-up komediju ulaze ljudi iz glume, iz novinarstva, menadžmenta, a jedini preduvjet je smisao za humor, sve ostalo je rad. Ovdje kod nas je super što na malom prostoru imamo toliko različitih kulturnih naslijeđa, primjerice ovdje je neko panonsko, austro-ugarsko naslijeđe, na obali je talijansko-mediteranska kultura, u kontinentu neka postosmanska, pa onda su malo katolici, pa malo

pravoslavci, pa muslimani, onda veliki i mali gradovi. Dakle, na relativno malom prostoru imamo zaista takav varijetet da se u manjem razdoblju više nauči nego, recimo, u Engleskoj«.

KOMIČARI PROFESIONALCI

Stand-up scena je najrazvijenija u Sjevernoj Americi, Velikoj Britaniji i Australiji, gdje je to već prava industrija s mrežom klubova, televizijskih emisija, menadžerima, producentima, agentima, gdje su stand-up komičari profesionalci koji žive od tog posla. Na europskoj sceni najrazvijenija je stand-up komedija u Njemačkoj, Nizozemskoj i Skandinaviji, ali ona postoji i u svim ostalim državama. »U Njemačkoj stand-up komičari pune stadione i to je nešto što ni Amerikancima nije jasno kako uspijevaju. Vaši susjedi Mađari imaju ogromnu scenu koja je mreža od šezdesetak prostora u cijeloj Mađarskoj koji imaju večeri stand-up komedije, što je veoma respektabilno. U našoj regiji, evo ja sam večeras u Subotici, prekосуtra nastupam u Sloveniji, kolega iz Zagreba je sutra u Kikindi, nedavno je bila u Skoplju dodjela nagrada *Adria* za najbolje komičare. Kod nas je to jedna mreža, rekao bih, podjednako regionalna, koliko i nacionalna u svakoj od ovih zemalja. Naravno, Makedonci i Slovenci su zbog jezika malo više usmjereni na sebe, ali njihova publika odlično razumije komičare iz ovih srpsko-hrvatsko-bosansko-crnogorskih zemalja«, objašnjava Peđa Bajović.

Najradije bih vidio sebe kao političkog komičara, međutim, još uvijek se ne usuđujem ići samo u tom pravcu, jer postoji ne mali dio publike kojeg politika apsolutno ne zanima, kaže Peđa Bajović

TV EMISIJE STAND-UP KOMEDIJE

Kada je pak riječ o temama kojima se bave stand-up komedije, to su životne, ljudima bliske priče kojima se publika najradije smije, poput tema o muško-ženskim odnosima, o odgajanju djece, sportu, medijima, politici, kulturi. Tako i Peđa svoj repertoar bazira na tri tematske predstave koje se bave muško-ženskim odnosima, regionalnim odnosima s dozom politike i međugeneracijskim odnosima. »Najradije bih vidio sebe kao političkog komičara, međutim, još uvijek se ne usuđujem ići samo u tom pravcu, ne zbog posljedica, nego

zbog tržišta. Jer, postoji ne mali dio publike kojeg politika apsolutno ne zanima, a isto tako neka od političkih imena iz Hrvatske ljudima u Srbiji ništa ne znače i obratno, a bosanskih političara je, hvala bogu, za izvoz«.

Osim što je stand-up komičar, Peđa je i producent te na jesen očekuje emitiranje televizijskog serijala s 20 regionalnih komičara u polusatnim emisijama koje će se zvati *3 u 1*. Njegova poruka čitateljima Hrvatske riječi je: »Ljudi, kad čujete da ima stand-up komedija, dođite, nećete se pokajati, s naših nastupa nitko nikada nije otišao razočaran«.

S. M.

FESTIVAL DJEČJEG STVARALAŠTVA DJECA SU UKRAS SVIJETA U TAVANKUTU

Razigrane dječje plesne skupine

Tradicionalni festival dječjeg stvaralaštva koji se po devetnaesti put organizira u Tavankutu pod nazivom *Djeca su ukras svijeta* ove godine je okupio šest kulturno-umjetničkih društava koja su se predstavila svojim programima igara i plesova koje su naučili u svojim društvima. Ovogodišnji festival je održan prošle subote u dvorištu Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva *Matija Gubec* u Tavankutu, koje je bilo premalo primiti sve one koji su željeli pogledati program. Festival je nastao s idejom da okuplja dječje plesne skupine različitih nacionalnih zajednica, a ciljevi festivala su animiranje i upoznavanje djece s drugim kulturama i običajima.

Na ovogodišnjem festivalu svoje su umijeće predstavili, osim članova HKPD-a *Matija Gubec* iz Tavankuta, i druge gostujuće dječje skupine: vrtić *Petar Pan* iz Tavankuta, HKC *Bunjevačko kolo* iz Subotice, BKC iz Tavankuta, HKUPD *Matoš* iz Plavne i HBKUD *Lemeš* iz Lemeša. Predsjednik tavankutske udruge *Matija Gubec* **Ladislav Suknović** pri otvorenju festivala je istaknuo: »Veliko mi je zadovoljstvo otvarati Festival dječjeg stvaralaštva i tako se barem na jedan dan u godini vratiti u djetinjstvo i biti dijete, prisjetiti se svojih dječjih dana.« Suknović je pohvalio i proširivanje najmlađe folklorne sekcije, odnosno formiranje skupina u Gornjem Tavankutu i Mirgešu: »Pokretanje folklornih aktivnosti u ova dva sela nama je od iznimne važnosti, jer se želimo ljudima približiti i predočiti naš rad, te stvoriti veći broj prijatelja i suradnika među djecom i roditeljima.« Članica HBKUD-a *Lemeš* **Tamara Brkić** je izjavila: »Lemeško društvo je drugi put na ovom festivalu, uvijek nam je drago doći u Tavankut, pogotovo meni, jer sam kao dijete ovdje provodila ljetne ferije kod rodbine.« Tamara Brkić je spomenula još kako je ovaj festival od velikog značaja za djecu, jer su ona ta koja trebaju naslijediti običaje i tradiciju svojega naroda, a dolazak na ovakve susrete djecu motivira na aktivnost i rad. »Posebno bih pohvalila maskote festivala – klauna, zeku i cvijet Floru, koji su srdačno i veselo tijekom cijele večeri zabavljali djecu.«

Iduće će godine Festival dječjeg stvaralaštva u Tavankutu napuniti dva desetljeća postojanja i rada, što organizatorima predstavlja novi izazov.

I. D.

TJEDAN U BAČKOJ

Istina polagano maršira

U subotu 21. lipnja u 12 sati i 51 minutu, upravo dok sam pisao ovaj komentar, počelo je ljeto. To je, kako sam čuo, ujedno i Svjetski dan roda. U mjestu gdje živim (Plavna) nekada je bilo puno ovih ptica, a ove sam godine primijetio samo jedno njihovo gnijezdo i to baš na krovu mjesne škole. Asocijacija, koja mi je pala na pamet, bilo je sutrašnje krštenje prvog djeteta nakon 13 mjeseci u župnoj crkvi. Ima li u ovome neke simbolike? Mnoga mjesta širom Bačke doživljavaju sličnu sudbinu i malo po malo nestaju, iako u nekim od njih ima ove godine podosta roda.

Jučer smo skupa putovali na jednu važnu svečanost u Beograd i već do Bača smo bili u dobrom raspoloženju, jer smo uočili dobro urađene krpe i zakrpe na gotovo propaloj cesti. To su prvi vidljivi potezi nove prekomponirane vlasti u ovoj općini. No, u Novome Sadu našli smo se već u prošlom stoljeću. Iz nama nepoznatih razloga, duga kolona vozila zaustavljena je više od pola sata, sve dok nismo otkrili kako se pred nama u prometno najfrekventnijem dijelu dana odvija utrka biciklista. Ipak smo stigli na vrijeme, našli smo se na ugodnom mjestu, vidjeli ugledne goste – glumce, umjetnike, intelektualce, osobe naprednih provenijencija i, prije svega, dobre ljude.

Istoga je dana nevladina organizacija Vojvođanski građanski centar predstavila projekt Nepodobni građani, u okviru kojeg se istražuju činjenice o protjerivanju Hrvata iz Vojvodine početkom devedesetih godina 20. stoljeća. Prema rezultatima popisa stanovništva iz 1991. i 2002. godine, broj Hrvata u Vojvodini je smanjen za 24 posto, što govori o razmjerima ove pojave, rekao je na održanoj tribini direktor Vojvođanskog građanskog centra **Željko Stanetić**.

I mi na završetku ovoga komentara izražavam zadovoljstvo što je na sjednici Skupštine Grada Subotice odlučeno da dobitnik gradskog priznanja »Dr. Ferenc Bodrogyari« bude i mladi orguljaš **Saša Grunčić**, kojega je predložio Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Ovo je prije svega zaslužio održavanjem serijala koncerata u okviru projekta *Glasovi orgulja u ravnici* u produkciji ovoga Zavoda, a na kojima je izvodio skladbe **Albe Vidakovića**, **Stanislava Prepreka** i **dr. Josipa Andrića**, što je ovjenčano nosačem zvuka s djelima prve dvojice spomenutih skladatelja.

Z. Pelajić

Festival je nastao s idejom da okuplja dječje plesne skupine različitih nacionalnih zajednica, a ciljevi festivala su animiranje i upoznavanje djece s drugim kulturama i običajima

PRESKAKANJE IVANJSKE VATRE U TAVANKUTU

Običaj bunjevačkih Hrvata iz prapostojbine

U druga bunjevačkih Hrvata *Dužijanca* u ponedjeljak je, 23. lipnja, uoči Svetog **Ivana Krstitelja**, organizirala sada već tradicionalnu manifestaciju *Priskakanje vatre*, na etno salašu Balažević u Tavankutu, koja se organizira u okviru programu *Dužijance 2014*.

Ovaj običaj, sada već ponegdje zaboravljen, nekada organiziran po selima i salašima, danas se rijetko prakticira, osim u okviru programa *Dužijance* – svake godine u drugome mjestu. Organizacijski odbor *Dužijance* je ovaj običaj uvrstio u program kada je *Dužijanca* slavila 100 godina postojanja, sa željom da ostane stalna manifestacija *Dužijance*.

Iz zapisa **Alojzija Stantića**, koji je ovaj običaj istraživao i svoja saznanja zapisao, možemo saznati kako se sve do pred kraj II. svjetskog rata štovanje blagdana Sv. Ivana Krstitelja, ili kako su ga u narodu zvali Sv. **Ivan Cvitnjak**, štovao i običaj paljenje Ivanjske vatre. On se održavao svuda gdje žive bunjevački Hrvati, koji su ovaj običaj donijeli iz svoje prapostojbine Dalmacije, Hercegovine i jugozapadne Bosne, gdje ovaj običaj nazivaju *Svitnjak*. Iz zapisa saznajemo kako su najčešće vatru palili i preskakali mladi. Povod je to bio u nekadašnje vrijeme da se momci i djevojke sretnu, jer je nakon preskakanja vatre došao i po neki *svirac* zasvirati, te

su mladi zaplesali, a najčešće su plesani plesovi udvoje (tandrčak, mazuljka, ričići, keleruj i drugi). Djevojke su napravile vjenčić od ivanjskoga cvijeća, koji su držale u ruci. Kada bi joj momak prišao i stavio joj vijenac na glavu, te ako ga ona nije skinula, značilo je da je voljna s njim zaplesati, no ako ga je skinula, to je značilo da očekuje drugoga za ples.

Prema ovakvome modelu održano je i ovogodišnje *Priskakanje vatre* u Tavankutu. Sudionici su bili članovi HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta i HKC *Bunjevačko kolo* iz Subotice, koji su sa svojim članovima, folklornim i tamburaškim odjelima posjetiteljima predložili kako se to nekada radilo.

Tijekom večeri UBH *Dužijanca* najavila je svoju sljedeću manifestaciju, a to je *Takmičenje risara*, koja će biti organizirana u Tavankutu na istome mjestu, na njivi u okviru Etno salaša Balažević, 12. srpnja. Domaćin ovogodišnjega natjecanja bit će HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta.

I. D.

Kulen fest u Lemešu

Svečano otvorenje manifestacije *Kulen fest* koja će se održati u subotu, 28. lipnja, na šetalištu ispred Doma kulture u Lemešu je u 11 sati. Domaćini su se pobrinuli za kulturno-umjetnički program u kome sudjeluju ME *Nemeth Laszlo* i HBKUD *Lemeš*. Goste će do 21 sat zabavljati violinist **Ignac Sen** s orkestrom iz Novog Sada, a iza toga slijedi zabava za mlade uz zabavnu glazbu. Pozivamo vas da dođete u Svetožar Miletić i uz degustaciju proizvoda Udruge građana *Lemeški kulen* i zabavni program provedete jedan ugodan dan.

I. T.

Ribarske večeri u Sonti

U Sonti je 20. lipnja održano izlučno natjecanje za plasman u finale Zlatnog kotlića 51. apatinskih ribarskih večeri. Riblji paprikaš kuhalo je pedeset troje prijavljenih natjecatelja. Prvo mjesto i izravni plasman osvojio je **Milan**

Matović, drugo **Jelena Erdeši** i treće **Stipan Brkin**. Nagrade za troje prvoplasiranih doniralo je JP Vojvodinašume. Najmlađi natjecatelj, **Milan Popović**, nagrađen je kotličem. Nagrade pobjednicima uručio je predsjednik Općine Apatin dr. **Živorad Smiljanić**, a za dobro raspoloženje pobrinuo se TS *Hajo* iz Subotice.

I. A.

TJEDAN U SRIJEMU

Nove investicije

Za mnoge Srijemce proteklog tjedna svako je najznačajniji dan bio 20. lipnja, kada je kompanija *Kuper Standard* otvorila novi odjel u Srijemskoj Mitrovici. Ukupna vrijednost ove investicije iznosi 24 milijuna eura, od čega je Vlada Srbije uložila četiri, a Pokrajinska vlada 100 tisuća eura. Ovo postrojenje će proizvoditi gumene i plastične dijelove za velike kompanije poput VW, Webasto, Audi, GM i Volvo. Tvornicu su otvorili premijer Srbije **Aleksandar Vučić**, američki veleposlanik **Michael Kirby**, gradonačelnik Srijemske Mitrovice **Branislav Nedimović**, predsjednik kompanije za Europu **Huan Fernando de Miguel Posada** i **Branislav Bugarski** iz Pokrajinske vlade. U pitanju je *greenfield* investicija vodeće američke kompanije za proizvodnju dijelova i opreme za automobile, a u tvornici je zaposleno 200 radnika, dok se u iduće tri godine očekuje uposlenje još 600 radnika. Za Mitrovčane i sam Srijem – velika nada za bolje sutra. Kako su tom prigodom objasnili vodeći ljudi *Kuper Standarda*, jedan od razloga zašto se Kuper seli u Srbiju jest cijena koju plaćaju po satu za radnika – u Europi je to 28, a u Srbiji 4,5 eura po satu, a pri tom su radnici u Srbiji podjednako kvalificirani. Kako je tom prigodom istaknuto, proizvodima iz Srijemske Mitrovice snabdijevat će se i kragujevački *Fiat*, a SIEPA je podržala ovaj projekt s 8000 eura po zaposlenom. Dobru suradnju s predstavnicima lokalne samouprave pohvalio je tom prigodom i američki veleposlanik Michael Kirby, istaknuvši da je dozvola za izgradnju tvornice dobivena za samo 12 dana. Za sada *Kuper Standard* ima 25 tisuća zaposlenih u 19 zemalja širom svijeta, a kako se moglo čuti, u Srbiji će biti proizvodni kapaciteti za tržište cijele Europe. Čini se da je od svih gradova u Srijemu, jedino Srijemska Mitrovica mjesto gdje je konačno krenulo na bolje, barem kada su u pitanju radnici. Za razliku od najzapadnije općine u Srijemu, općine Šid, gdje se već godinama ništa ne mijenja po pitanju dolaska novih investitora, iako je u više navrata najavljivan dolazak Talijana koji su imali u planu izgraditi kargo centar, potom Nijemaca, Slovenaca i mnogih drugih, sve je ostalo samo na praznim obećanjima i, osim povećanog broja nezaposlenih na tržištu rada, ništa se nije promijenilo. I pokraj povoljnog geostrateškog položaja, blizine granice, mnogobrojnih tvornica koji su nekada bili giganti, pogotovo suhomesnate industrije, ljudi u šidskoj općini, oni nešto optimističniji, očekuju bolje dane ili pak nekog, tko će pokušati ljudima u ovoj općini vratiti vjeru u život.

S. Darabašić

ŠTETE OD POPLAVA U SRIJEMU

Najveća šteta u Jameni

Šteta od poplava u novčanom iznosu najveća je u općini Šid i iznosi 665 779 538 dinara. Ovaj podatak iznio je predsjednik općine Šid **Nikola Vasić** na posljednjem skupštinskom zasjedanju koje je održano u ponedjeljak, 16. lipnja. Kako je tom prilikom istaknuo, najveća šteta, prema procjenama Komisije za procjenu štete, konstatirana je u mjestu Jamena. Pričinjena šteta na ukupno obrađenih 486 predmeta, što se tiče stambenih i građevinskih objekata, svrstana je u nekoliko kategorija. U prvoj kategoriji ugroženih kuća je 41 objekt, u drugoj 191, u trećoj 165 objekata, u četvrtoj 89 objekata, a sveukupna šteta na njima utvrđena je u iznosu od 137 435 500 dinara. Ukupna šteta na pokućstvu, bijeloj tehnici u 476 objekata iznosi 111 700 870 dinara. Ustanovljena je i šteta na poljoprivrednim dobrima na površini od 2 344 hektara, od kojih je 1 875,2 potopljeno vodom, i iznosi

75 476 800 dinara. Također, iznesen je podatak o šteti nastaloj uslijed uginuća domaćih životinja u ukupnom iznosu od 877 450 000 dinara. Ustanovljena šteta zbog uništenja mesa u zamrzivačima iznosi 3 642 050 dinara. Tako da rekapitulacija štete u Jameni ukupno iznosi 446 642 750 dinara. Komisija je popisala štetu i na poljoprivrednim dobrima u 12 mjesnih zajednica u šidskoj općini, koja ukupno iznosi 216 133 928 dinara. Infrastrukturna šteta iznosi 2 478 735 dinara, dok šteta na sportskim objektima iznosi 465 000 dinara.

RUMA – Ukupna šteta od poplava na području općine Ruma prema preliminarnim procjenama iznosi 29 680 654,51 dinar. Lokalna samouprava je ispunila zahtjev Vlade i 30. svibnja poslala preliminarne podatke o procjeni štete nastale tijekom svibanjskih poplava. Na objektima je procijenjena šteta u iznosu od 7 380 000 dinara, dok je šteta na poljoprivrednim dobrima blizu 22 milijuna dinara.

SRIJEMSKA MITROVICA – U Srijemskoj je Mitrovici šteta od poplava procijenjena na više od 120 milijuna dinara. Štete od poplava i podzemnih voda na nebranjenom dijelu općine iznose oko 50, a više od 70 milijuna dinara su štete od podzemnih voda i izlivanja kanala u atarima.

S. Darabašić

STOČARSKA FARMA OBITELJI MILOŠEVIĆ

Trud će se jednom isplatiti

Na izlazu iz Plavne, uz cestu prema Bođanima, koju ovdašnji mještani u šali nazivaju »Šokačkom magistralom«, smješteni su dom i imanje obitelji **Milošević**. U kući žive dva brata, **Steva** (34) i **Branislav – Bane** (33) s majkom **Ivanom**. Obojica mladića završila su srednje škole, ali su, stjecajem okolnosti, odlučili baviti se poljoprivredom. Još od ranog djetinjstva naučili su od babe i majke obavljati razne poljodjelske poslove, a ponajviše su u to doba uzgajali duhan. Već su tada za svoje potrebe uzgajali svinje i živinu. To im je priraslo srcu, ali su se od 2000. godine opredijelili za isključivo bavljenje poljoprivredom. Marljivim radom, vremenom su pribavili neophodnu mehanizaciju i radila za obradu zemlje, iako još nisu imali njive u svom vlasništvu. Danas obrađuju već šezdesetak jutara obradive zemlje, ali većinu od toga uzimaju u zakup. I jedan i drugi brat kažu kako bi mogli raditi mnogo više, ali, kako vele, teško je doći do slobodnog zemljišta za zakup, kako iz državnog resora tako i privatnog.

RATARSTVO I STOČARSTVO

Posljednjih se godina ne bave samo ratarstvom, nego su započeli i stočarsku proizvodnju. Bane je u razgovoru ista-

knuo kako je veoma komplicirano registrirati farmu zbog teških uvjeta i složene administracije, jer je »papirologija« veliki problem i jako se dugo čeka od podnošenja zahtjeva do konačne registracije.

Miloševići se na svojoj farmi bave uglavnom tovom svinja i posjeduju za te potrebe suvremeni objekt sa svom odgovarajućom opremom. Sve poslove rade po dogovoru i svatko od njih troje točno zna svoja zaduženja. Majka je vlasnica farme, ali svi podjednako dijele obveze, a potom i prihode koje zajednički ostvare. Bane je prepustio Stevi da obavlja vanjske poslove, a on radije voli raditi na farmi i na njivama, dok Ivana podjednako odrađuje sve vrste poslova.

»Kad su sinovi na poljima, ja preuzimam njihov dio obveza glede hranjenja i pojenja i obilaska objekta, a stočnu hranu uglavnom proizvodimo sami. Na farmi se odvija cijeli proces proizvodnje, od prasilista i tovilista do utovljenih svinja«, kaže majka Ivana.

OVČARSTVO U ZAČETKU

U sklopu svoga imanja ova obitelj ima ovčarnik i tor, te se pomalo bavi i ovčarstvom. Za sada je to tek u začetku, a svi bi željeli da jednom registriraju i farmu ovaca. To će biti tek onda kada dovrše izgradnju ovčarnika i betonskog prilaza. Za sada je to tek samo ideja, koja bi se

ipak mogla uskoro i ostvariti. Inače, njihov pradjed nekada je imao najviše ovaca u Plavni. I oni su se prije tri godine počeli baviti ovčarstvom, te sada već imaju oko 150 grla, što janjaca, što ovaca.

Domaćini su bili vrlo ljubazni za vrijeme našega posjeta, pokazali su nam cijeli objekt, te smo vidjeli svinje u različitim boksovima, uzrasta od jednostavnih prasića do velikih tovljenika. Ipak, točne brojke nismo uspjeli saznati, što je i razumljivo s obzirom na veliko mnoštvo svinja, što prasadi, što tovljenika.

Sve troje nastoje se stručno usavršavati, prate suvremene standarde i sve informacije iz područja svinjogojstva i stočarstva općenito.

»Ova je godina klimatski veoma loša za proizvodnju stočne

hrane i za sve usjeve općenito, a uz to cijene naših proizvoda nisu zajamčene, pa teško usklađujemo ponudu i potražnju. Za prodanu robu neizvjesna je i isplata, pa nam sve to otežava poslovanje, stvara lančanu reakciju, pa stoga ni mi ne možemo blagovremeno izmiriti naše obveze prema drugima«, istaknuo je Steva.

PRIPREMA ZA PČELARSTVO

Preko Fonda za razvoj, obitelji Milošević je odobren kredit za opremu za pčelarstvo. Kako su nam rekli u razgovoru, namjeravaju se baviti i pčelarstvom kako bi poboljšali ukupnu financijsku situaciju. Kredit će, početi otplaćivati tek za dvije godine, jer je prednost u tome što je grejs period dvadeset četiri mje-

seca. Poznato je kako je Plavna okružena šumama i livadama, te sama ispaša pčela neće predstavljati veliki problem, jer neće biti potrebe za preseljavanjem pčela radi ispaše.

Kao što smo već djelomice pripomenuli, Miloševići posjeduju popriličan vozni park. Osim dva traktora tu su i berač za kukuruz, kombajn, velike prikolice, preše za baliranje sijena, plugovi, tanjurače, špartači i sve što je potrebno suvremenom seoskom gospodarstvu.

Na pitanje čime se još ova dvojica mladića bave, odgovorili su kako i pokraj svih obveza i raznovrsnih poslova oni se ipak stignu odmoriti se i opustiti. Ljeti često idu na Dunav gdje imaju vikendicu, druže se i ponekad izlaze sa svojim prijateljima i izvan Plavne.

Ova se obitelj nada boljim vremenima, kako u području stočarstva tako i općenito. Zato i pokraj brojnih poteškoća ustajno nastavljaju započeti rad očekujući kako će im se zajednički trud jednom u budućnosti ipak isplatiti. Svi skupa očekuju da će dobiti veću površinu državnog zemljišta u zakup radi većeg broja svinja koje sada imaju na farmi, čime će moći proizvesti i više stočne hrane kao i ostalih ratarskih kultura.

U Plavni ima još nekoliko sličnih imanja gdje roditelji i djeca žive i rade skupa, ali se ne žele javno eksponirati, govoriti i fotografirati se za razne medije, tako da je, moramo priznati, teško napraviti više ovakvih priča o ovom još uvijek zanimljivom mjestu.

Zvonimir Pelajić

Braća Milošević: priprema za posao

Stand up

N e postoji adekvatna riječ kojom bi se stand up komedija mogla prilagoditi hrvatskom jezičnom izričaju, pa se u njenom pojašnjenju u najkraćim crtama može govoriti kao o svojevrsnoj humornoj monodrami (iako ona to u biti nije) tijekom koje se izvođač s pozornice obraća nazočnom gledateljstvu. Bitna razlika između monodrame i stand up komedije ogleda se i u činjenici kako su standupovci gotovo uvijek i autori izgovorenog teksta, te kako tijekom svog scenskog performansa imaju čest izravni kontakt s publikom. Upravo zbog ove, nadasve atraktivne i prečeste izravnosti prema publici, koja ponekad može biti i na granici dobrog ukusa, ova u nas sve popularnija vrsta kulturne zabave ima sve više poslenika i stand up nastupi su sve bolje posječeni.

Zahvaljujući agilnosti kolege novinara **Srdana Olmana**, inače aktualnog državnog prvaka u stand up nastupima (ukupni pobjednik prošlogodišnjeg srbijanskog finalnog natjecanja), i Subotica polagano dobiva ozbiljniju scenu ove vrste komedije, a na maloj sceni *caffea Sax* gostovali su **Srdan Jovanović** i **Peđa Bajović**, dva renomirana majstora izravne stand up komunikacije. Reakcije i ovacije zadovoljne publike najbolja su potvrda činjenice kako kvalitetna scenska predstava probija brojne barijere koje se u današnje vrijeme postavljaju pred kulturnim djelatnicima u bilo kojoj branši. Jer teška borba protiv moćnog televizijskog medija, koji stotinama kanala može udovoljiti svakoj individualnoj potrebi svog konzumenta, čini se još teža protiv internetskog beskraja (you tube) i konačno, najvećeg od svih neprijatelja kulture današnjice, apsolutnoj ravnodušnosti prema bilo čemu.

Ipak, humor kao nepresušna potreba čovjeka od najranijih vremena njegovog intelektualnog razvijanja ima snagu pobjede i na malom terenu kakav je mala stand up scena. I zato bi ovaj oblik komedije trebalo što više razvijati i na našim manjinskim kulturnim prostorima, jer izvorni humor predstavlja bogatu narodnu riznicu iz koje bi se mogle tvoriti zanimljivi performansi. U vremenu krize, kada je financije za kulturu sve problematičnije osigurati, ovaj oblik individualnog nastupanja je jamačno najjeftiniji za realiziranje. Eto poziva brojnim hrvatskim udrugama neka se okušaju u stand up komediji (garantirano u svojim redovima imaju nekog darovitog i duhovitog »veseljaka« koji se neće strašiti od izravnog duela s publikom), a znajući dobro naš izvorni humor (koji je prečesto izvirgavan ruglu i podsmijehu drugih) uspjeh ne može izostati.

D. P.

PROMOCIJA ZBIRKE PJESAMA ŽELJKE ZELIĆ *INTIMNA KRONIKA SRCA*

Punina ispisanih emocija

Zvonko Sarić, Željka Zelić, Davor Bašić Palković i Nevena Mlinko

Prošloga petka, 20. lipnja, u svečanoj dvorani Gradske knjižnice, u organizaciji NIU *Hrvatska riječ* promovirana je zbirka poezije **Željke Zelić** *Intimna kronika srca*. Nakon proznog prvijenca (roman *Bezdan*, Hrvatska riječ 2006.), sedam godina kasnije autorica se poetski okušala i, sudeći prema pljesku, brojne nazočne publike u potpunosti uspjela.

Urednik knjige **Davor Bašić Palković** je predstavljajući ovo vrijedno poetsko djelo istakao: »Područja umjetničkog djelovanja, pa tako poezija, mogu među ostalim – a nerijetko je to baš tako – biti prostorom razotkrivanja intimnog, kao suprotnosti onome javnom, vidljivom, uočljivom iz prve ruke, manifestativnom. U vremenima poput ovoga čiji su smo suvremenici, kada se osjećajnost smatra određenom vrstom slabosti, pa i deficita, malo je osoba spremno na ovakve pothvate. No, Željka Zelić je svoja unutarnja, privatna stanja, u konkretnom slučaju ljubavne prirode, bila spremna podijeliti s čitateljima, pretajući svoj, kišovskim terminom kazano, 'talog' emocionalnog iskustva u literarno djelo.«

Svoje viđenje nazočnom auditoriju iznijela je i profesorica književnosti **Nevena Mlinko**, naglasivši sljedeće: »Intimna kronika je u osnovi drama srca i na prvi pogled, koji ne vara, zbirka ljubavne poezije. Ako bismo je pokušali definirati na polju lirike, onda bi to bila tipična antologija ljubavnih stihova koju svatko (treba i) ima u svome domu za oplemenjivanje duše, jačanje vjere u ljubavno zajedništvo i utjehu kada ono biva narušeno. Međutim, odrednica *kronika* nagoni na još dublje promatranje knjige kao uokvirene cjeline, što otvara vrata dominantnom dramskom ustrojstvu djela. Knjiga se sastoji od pet dijelova naslovljenih kao *Početak*, *Borba*, *Rastanak*, *Odlazak* i *Susret*. Svaki od ciklusa sadrži pet klasičnih dijelova drame, te oni predstavljaju drame u malom.«

Autorica Željka Zelić je u kraćoj izjavi za naš tjednik naglasila kako je pomalo neuobičajeno da se nakon proze okreće poeziji, ali je lirika ipak njezino literarno opredjeljenje i u budućnosti će nastaviti djelovati u pjesničkom izričaju.

»Intimna kronika srca nisam samo ja i ne bih voljela da čitatelji moje poezije u prvom redu gledaju mene, nego da pokušaju u njoj pronaći i jedan dio sebe.«

Promociju je vodio v.d. urednik nakladničke djelatnosti NIU *Hrvatska riječ* **Zvonko Sarić**, koji je u uvodnoj riječi istaknuo famozni termin »ženskog pisma«, koji se u hrvatskoj književnosti javlja polovicom osamdesetih godina prošloga stoljeća, a karakterizira ga progovaranje ženskog glasa o specifičnom ženskom iskustvu. U tom kontekstu, povezujući pojavu ženskog pisma na tlu matične domovine, postavio je i znakovit upit jesu li danas cure i žene zapravo vrlo tihe u književnosti vojvođanskih Hrvata.

Za puninu cjelokupnog događaja pobrinuli su se **Marija Jaramazović** (kazivala stihove) i **Matija Perčić** (gitarska pratnja).

Dražen Prčić

27. lipnja 2014.

KUDH »Bodrog« u Hrvatskoj

OSOJNIK – Dječji smijeh, radost, pjesma, povici i gluma obilježili su treći po redu Mali festival folklor i baštine, koji je održan na prvi dan ljeta, 21. lipnja, na ljetnoj pozornici Osojnika i pružili posjetiteljima dva sata užitka.

Nastupala su kulturno-umjetnička društva: KUD *Marko Marojica* – Župa dubrovačka, KUD *Mosor Gata* – Omiško zaleđe, HKUD *fra Petar Bakula* – Posušje BiH, Hrvatska nastava u Crnoj Gori, K.U.U. *Izvor Zaton mali*, KUD *Metković*, Udruga *Dubrovački primorski svatovi*, OŠ Orebić – *mala Poloneza*, KUD *Hrvata Bodrog* – Vojvodina, Srbija te KUD *Sv. Juraj Osojnik*.

»Draga moja Micika« prikazana u Monoštoru

MONOŠTOR – Monoštorci su prošle nedjelje u svojem Domu kulture ugostili dramsku skupinu HKUD-a *Vladimir Nazor* Sombora. Prikazan je komad *Draga moja Micika*, koji je do sada bio odigran i u Republici Hrvatskoj, u Zapolju.

Komična predstava koja se bavi ženidbom, udadbom i još nekim srodnim temama nasmijala je publiku, a tome su pridonijeli glumci **Zvonimir Lukač, Antun Kovač, Marija Radoš, Tatjana Bošnjak, Helena Raič, Jolika Raič i Klara Oberman**. Adaptaciju i režiju potpisuje Jolika Raič, a stručna suradnica na realizaciji predstave je **Ljilja Markovinović**.

Z. M.

Likovna kolonija Vajska – Bač 2014.

VAJSKA – HKPU Zora i MO DSHV-a Vajska organiziraju V. likovnu koloniju *Vajska – Bač 2014.*, koja će biti održana od 26. do 28. lipnja u Baču u *Pansionu Jakić*. Program počinje u četvrtak 26. lipnja svetom misom u Franjevačkom samostanu, s početkom u 18 sati, nakon koje slijedi obilazak samostana, Kalvarije i Bačke tvrđave. U petak 27. lipnja od 9 do 16 sati slikari HLU *Cro Art* iz Subotice stvarat će likovne radove na Bačkoj utvrdi. U subotu 28. lipnja s početkom u 15,30 sati upriličit će se predstavljanje NIU *Hrvatska riječ*, te izložba radova nastalih na likovnoj koloniji.

Z. P.

Radni susret predstavnika hrvatskih kulturnih udruga

ŠID – U organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, a u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem, danas u petak 27. lipnja

bit će održan prvi ovogodišnji redoviti radni susret predstavnika hrvatskih kulturnih udruga u Vojvodini.

Na sastanku će biti riječi o dvjema temama: politici financiranja kulture manjinskih zajednica u Srbiji na primjeru Hrvata u Vojvodini u 2012. godini, o čemu će govoriti ravnatelj Zavoda **Tomislav Žigmanov**, te analiza aplikacija na natječaje, koju će predstaviti predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**.

Susret će biti održan u Šidu, u prostorijama Hrvatskog kulturnog društva *Šid* (Vuka Karadžića 3), s početkom u 15 sati. Programom je predviđeno okupljanje sudionika od 15 do 15,30 sati, te od 15,30 do 17,45 izlaganje tema i razgovor.

Godišnji koncert »Jelačića«

PETROVARADIN – Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo *Jelačić* priredit će u subotu 28. lipnja tradicionalni godišnji koncert na kome će, osim domaćina – članova mješovitog pjevačkog zbora, mješovite klape i dječjeg tamburaškog orkestra, kao gosti nastupiti Veliki tamburaški orkestar Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva *Matija Gubec* iz Rume. Koncert će biti održan u atriju samostana sv. Jurja u Petrovaradinu (Štrosmajerova 20), s početkom u 19 sati. Ulaz je besplatan.

P. P.

Regeneracija Dunava – završnica festivala

MONOŠTOR – Nakon minulih aktivnosti s djecom, mladima, umjetnicima, u vidu edukacijskih radionica, umjetničkih susreta, likovne kolonije, radionica izrade statue od slame, za nastupajući vikend predviđena je velika završnica ekološko-glazbenog i humanitarnog festivala »Regeneracija Dunava«.

U četvrtak 26. lipnja održana je likovna kolonija koja je okupila slikare iz *Likovne grupe 76*, zaklade *Duša paorska* Novi Sad, zaklade *Vivarta Lila* i mlade umjetnike iz Monoštora.

28. lipnja bit će otvorena i izložba fotografija čiji su autori somborski fotografi: **Dušan Kozoderović, Milan Đurđević i Siniša Trifunović**.

U večernjim satima u subotu i nedjelju, u Eko-centru će početi glazbeni događaj – 28. je rezerviran za: *Sopot* (Banja Luka), *Killo killo banda* (Novi Sad), *Ruske lekare* (Sombor), *Mefa Koocenowsky* (Osijek), *Darez selecta* (Subotica); 29. lipnja za ljubitelje rege zvuka nastupaju: *Del arno bend* (Beograd), *Zion crew* (Bački Monoštor), *Zenica faria* (Zenica), *Showme selecta* (Novi Sad) i *Natty riddim* (Smederevo).

Ulaznica za glazbeni dio festivala, za oba dana je dokaz o poslanoj SMS poruci na broj 1003, za ugrožene svibanjskim poplavama.

Z. M.

Manifestacije u Tavankutu

TAVANKUT – HKPD *Matija Gubec* i Prva kolonija naive u tehnici slame iz Tavankuta 11. srpnja u 19 sati na Etno salašu Balažević (u Donjem Tavankutu, Ul. Nikole Tesle br. 16) organiziraju svečano otvorenje Etno salaša Balažević, Svjetskog kongresa slame i XXIX. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame. Sutradan će se na njivi pod salašom održati *Takmičenje risara* u okviru programa Dužijanca 2014., a za uvečer je predviđen XII. susret KUD-ova *Matija Gubec* iz Bakovića, Rume, Ilače, Zagreba, Gornje Stubice, Slavenskog Kobaša, Donje Miholjca, Sotina i Tavankuta.

IZLOŽBA U ZAGREBU

Vojvođanska biserna grana – nošnje naroda Vojvodine

Na tradicijsko odijevanje u Vojvodini utjecali su različiti čimbenici, koji sežu još iz vremena prelaska naroda iz planinskih oblasti u ravničarsku panonsku zonu, ulazak u relativno mirno razdoblje prosperiteta, te pojava tvorničkih materijala u XIX. stoljeću

Proteklih je mjesec dana u Zagrebu bila otvorena izložba pod nazivom *Vojvođanska biserna grana – nošnje naroda Vojvodine*, koja je nastala u suradnji Posudionice i radionice narodnih nošnji iz Zagreba i Kulturno-informativnog centra *Mladost* iz Futoga. Budući da je Posudionica već nekoliko godina zaredom sudjelovala na Festivalu nošnje, nakita i oglašnja *Biserna grana*, koji se organizira u Futogu, izložba je pružila mogućnost da se ova udruga predstavi u Zagrebu. Na izložbi je prikazan 21 komplet nošnji 6 naroda koji nastanjuju Vojvodinu, a riječ je o nošnji Srba, Hrvata, Mađara, Slovaka, Rusina i Rumunja. Većina kompleta je iz fondusa KIC-a *Mladost*, dok je nošnja Hrvata iz Vojvodine iz vlasništva Posudionice. Dakako

da se narodna nošnja Vojvodine ne može ograničiti samo na prikazane komplete, no osnovni cilj je bio dočarati ljepotu i raznolikost vojvođanske baštine.

NOŠNJA PANONSKOG TIPRA

Na tradicijsko odijevanje u Vojvodini utjecali su različiti čimbenici, koji sežu još iz vremena prelaska naroda iz planinskih oblasti u ravničarsku panonsku zonu, ulazak u relativno mirno razdoblje prosperiteta, te pojava tvorničkih materijala u XIX. stoljeću. Izoliranost nekih manjinskih zajednica je rezultirala time da je danas njihovo tradicijsko ruho mnogo bolje sačuvano no što je to slučaj u matičnim zemljama.

Kroz izložbu nošnji naroda iz Vojvodine provela nas je

Subotičanka, etnologinja **Bojana Poljaković**, koja je kao uposlenica zagrebačke Posudionice i sama sudjelovala u postavljanju izložbe. Prema njenim riječima, tradicijsko odijevanje nacionalnih zajednica Vojvodine se ne može podvesti pod termin »vojvođanska nošnja«, jer iako postoje zajednički elementi, ipak je svaka nošnja priča za sebe. »Kada govorimo o vojvođanskoj nošnji važno je istaknuti kako je riječ o nošnji panonskog tipa koja se mijenjala pod utjecajem građanske mode što se ponajprije može vidjeti po materijalima i krojevima. Mnoge izložene nošnje su izrađene od kupovnih materijala kao što su svila, brokat, baršun i ukrašavane su ukrasima od tvorničkih materijala poput svilenog konca i šljokica, dok su pojedine nošnje kao što je to slučaj kod

Hrvata i Rumunja zadržale značajke starijeg tipa. One su izrađene od domaćeg platna koje se nije prekrajalo, već se sastavljalo od takozvanog 'polja' tkanog platna i ručno ukrašavalo vezom, poznatim kao šling i zlatovez«, ističe etnologinja Poljaković.

UKRAŠENE PODSUKNJE

Ona nadalje objašnjava kako postoje i zajednički elementi, te se tako znalo dogoditi da se recimo ženska nošnja Srba iz Sombora i Banata pomiješa s bunjevačkom svilom. Ovakve sličnosti nisu začuđujuće, budući da ovi narodi dugi niz godina žive skupa, te neminovno utječu jedni na druge. »Sličnosti su se mogle uočiti ne samo unutar Vojvodine, već i s nošnjama u Hrvatskoj. Tako se na primjer na izložbi mogao vidjeti muški kaput Srba iz Srijema ukrašen zlatovezom koji je također karakterističan za istočnu Slavoniju i zapadni Srijem. Recimo, podsuknje su se bogato ukrašavale, pa je zanimljivo kako su se pojedine ženske nošnje u Vojvodini nosile tako da se podsuknja jasno vidi ispod gornje suknje, što nije slučaj u Hrvatskoj gdje se jednako bogato ukrašene podsuknje nisu isticala. Isti je slučaj s nošnjama Hrvata u Vojvodini gdje se podsuknje ne vide. Na izložbi se mogao vidjeti i kaput tzv. opaklija, koji je služio kao ogrtač u zimsko doba, a jedini je dio narodne nošnje svojstven svakoj narodnosti. Posjetiteljima je posebno zanimljivo bilo vidjeti drvene klompe koje su se također nosile zimi, a znale su služiti i kao svojevrstne klizaljke po snijegu«, objašnjava Bojana Poljaković.

Dijana Prčić

ODRŽAN PETROVAČKI KONCERT

Ovacijama publike opravdali nagrade

»Ova generacija je izuzetno vrijedna i sposobna i s njom sam uspjela ostvariti sve svoje ambicije kao profesorica i dirigentica«, rekla je profesorica Mira Temunović

Petrovački koncert Hrvatske glazbene udruge *Festival bunjevački pisama* održan je u petak, 20. lipnja, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Brojna publika imala je priliku čuti Dječji festivalski tamburaški orkestar i Veliki festivalski tamburaški orkestar pod vodstvom Mire Temunović, nekoliko skladbi izvedenih na solo tamburi te mali tamburaški sastav.

USPJESI ORKESTRA

Dječji festivalski tamburaški orkestar je svojim nastupom dokazao uspješnost u proteklom vremenskom razdoblju na festivalima i natjecanjima, među kojima se izdvaja Vojvođanski festival tambure u Somboru, gdje je u svojoj kategoriji osvojio prvu nagradu. Među članovima orkestra pojedinci su sudjelovali i na ovogodišnjim natjecanjima kao solisti i pri tom ostvarili zapažene rezultate. Marko Kujundžić i Magdalena Temunović osvojili su prve nagrade na Vojvođanskom festi-

Maturanti

Ove školske godine i Muzička škola ima troje maturanata tambure – Aleksandra Amidžića, Milicu Lerić i Mirana Tikvickog. Berezanka Milica je kao solistica na primu svake godine osvajala prve nagrade i laureate na pokrajinskim i republičkim natjecanjima, a na jesen će nastaviti stu-

dij glazbe u Zagrebu, dok je Miran položio prijamni ispit za studij na muzičkom koledžu Berkli u Bostonu. Miran je svoj rad predstavio publici u komornom duhu nastupom sa Sašom Grunčićem na glasoviru, uz skladbu koju je sam aranžirao, a kasnije se predstavio publici i kao kompozitor uz praizvedbu Velikog tamburaškog orkestra njegove kompozicije *Valcer početaka*.

valu tambure, kao i na međunarodnom natjecanju *Fantast* u Bečeju, na republičkom natjecanju u Novom Sadu Marko i Matija Temunović osvojili su prve nagrade, a Magdalena drugu. U uspjesima ne zaostaje niti Veliki tamburaški orkestar, koji je u protekloj školskoj godini također na Vojvođanskom festivalu tambure u Somboru osvojio prvu nagradu. Tamburaši Velikog tamburaškog orkestra su na 37. međunarodnom festivalu tamburaške glazbe u Osijeku osvojili i Zlatnu plaketu *Tambura Paje Kolarića*, a skladbe koje su izvodili na natjecanju predstavili su i subotičkoj publici ovom prigodom.

Svojim nastupom Petrovački koncert uveličali su i Klasovi, tamburaški sastav iznikao iz udruge *Festival bunjevački pisama*. Prisutne je kroz program vodio Augustin Žigmanov. Koncert su podržali i pomogli: Grad Subotica, Hrvatsko nacionalno vijeće, Zavod za kulturu Vojvođanskih Hrvata i Cro Media.

Jelena Dulić

PRISKAKANJE VATRE SV. IVANA CVITNJAKA (II. DIO)

Red se poštivo

Piše: Alojzije Stantić

Ivanjska vatra se svudan pali la pod nadzorom i uputom upućenije čeljadi u rukovanju vatrom. Tušta koječeg je tribalo udesit prija neg se potpalila vatra. Unaprid se odredilo ko će zapovidat adetom priskakanja vatre. Red se poštivo da se priredba ne otme nadzoru. Redar koji zapovida, osobito prema neupućenim odredio je red skakanja i misto otkaleg se zatračava na skakanje. Ne dopušta se priskakanje vatre odastrag, da se skakači sa suprotne strane ne sudare nad vatrom. Priskakanje kroz vatru, koja nadvisuje čeljade, mora se još više poštitvat da se ne trevi nesrića.

Di se skupilo tušta svita znali su potpalit i manju vatru za dicu i stariju čeljad. Malu dicu, koja nisu kadra el smila priskakat vatru, matere su je s njima u naručju priskočile el su ih u rukama ovlaš provukle priko vatre.

Misto za priskakanje vatre dobrim je dalje od zgrada el bilo čeg drugog što se mož lako zapalit. Zato su zajedničke vatre pravili na atarskom putu, daleko od žitišta el čega drugog što bi se lako moglo zapalit. Kod mista priskakanja vatre najmanje je jedna velika kaca puna vode i dva tri-kabla, barem po dva-tri ašova i lopate s kojima bi se utrnila neželjena vatra.

Prija neg se počela vatra priskakat, ocinilo se vrime. Triba da je brez vitra, čak i izgleda da se uskoro mož prominit. Ako bi se u vrime priskakanja izdaljeg čula grmljavina i naslutio dolazak kišnog oblaka, vatra bi se pažljivo utrnula. Litnja kiša zna natrčat, iznenada počat padat, al je obično navisti grmljavina praćena jakim vitrom. Kad su se uvirili u podesno vrime potpalili su vatru.

Misto za priskakanje vatre dobrim je dalje od zgrada el bilo čeg drugog što se mož lako zapalit

Skok priko vatre

OGRIV

U našem kraju najpodesniji ogriv za loženje ivanjske vatre su suve ogrizine (oglabana stabaljika kukuruzovine), u svakom salašu ima ih na pritek, jeptine su. Lako se lože rukom. Svezane u snopove ne zauzimaje tušta mista, odjedared se rukama na vatru meće po nikoliko stabaljika, dosta dugo gore po želji širokim i visokim plamenom, pa je odjedared priskoči dvoje-troje čeljadi uvaćeni za ruke. Žerava u ložištu lako se uzrpava izandalom gvozdenom lopatom. Žerava od ogrizina friško se utrne sama od sebe, ne ostavlja ugaraka i ako triba friško se utrne vodom.

Žitna slama iako bolje gori od ogrizina nije podesana za ivanjsku vatru. Loži se vilama osridnjim naviljkom, na žeravi polagano tinja gustim dimom i odjedared bukne visokim plamenom i časkom izgori. Zato jel ne gori duže vrime izjednačenim plamenom, nije podesna za priskakanje. Stabaljike slame friško izgore i za sobom ostavljaie sitnu žeravu koja se sama od sebe lako utrne. Osim žitne slame i od

napolice (žito i raž 2 : 1) ni jedna druga slama strni žitarica nije se hasnirala za ivanjsku vatru. [Zobna i ječmena slama hasnirane su za piću (kabastu rānu josagu) el naritko za pravljenje bublji (pletenica s blatom) koje su hasnirali u tavanicama i krušnoj peći.]

Bilo kake grane nisu podesne za priskakanje vatre. Grančice ne mogu dat visok i širok plamen ko ogrizine. Žerave drveta teško je utrnit, čako i kad se polivadu vodom, na dnolu uvik mož ostat ugaraka koji su kadri satima tinjat. Vitar ugarke lako mož oduvat dalje i stvorit neželjenu vatru.

Vatru loži čeljade vično tom poslu. Obično se u priskakanju vatre za više čeljadi lože dvi vatre: jedna je niska vatra samo za priskakanje plamena s visokim plamenom oko 1 m, a druga je vatra s plamenom visokim oko 2 . i kroz nju se skaće. (Često se desi da čeljadetu posli skakanja kroz vatru ostanu oprljene obrve i pramenovi kose na čelu.) Ložać vatru drži uzrpanu, približno jednako široku, da je čeljade, mater s ditetom, el dvoje-troje zajedno

olako priskoče. Vatra ne smi bit naprid raspuzana, da skakač ni slučajno ne doskoči u žeravu.

IVANJSKI VINAC

Od cvića sv. Ivana Cvitnjaka obično su divojke oplele vinac, s kojim su priskakale vatru el ga posli uveče na igranki oko vatre nosile na glavi. Ivanjski vinac su posli izhasnirali:

* obisili su ga nad dovratkom ulazni vrata el ispod strije na zabat kuće/salaša sa željom da čuva od nedaća;

* divojke su ga bacale na dud i gatale šta će joj se desit ako vinac ostane na dudu el spade s njeg;

* ima di su ga pod dolom (blizo dola) bacale u vodu i gatale šta će njim se (možda) desit;

* podigdi su vinac bacali na krov salaša i gatali šta će njim se (možda) desit...itd.

O običajima s ivanjskom vatrom **Marko Kopunović** je skupio obilje podataka i opisao ih u knjigi (u rukopisu): *Praznovirje Bunjevačkih Hrvata*.

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Slavonac na tronu Hrvatsko-Mađarske Kraljevine

Piše: dr. Zsombor Szabó

Poraz na Mohačkom polju nije bila ni prva ni posljednja bitka koja je izgubljena. Jedna jedva sakupljena, po naoružanju zastarjela, neuvježbana i loše vođena skupina ljudi je poražena od u »svijetu« tada najbolje vojske. Činjenica je da se tada Hrvatsko-Mađarska Kraljevina našla u žrvnju između dviju velesila: Habsburškog Carstva i Otomanskog Imperija, ali sudeći

Kralj Ferdinand I. (Habsburški)

po daljnjem ponašanju elite, pripadnici visokog plemstva i svećenstva nisu bili svjesni »svjetske situacije«. Istini za volju, tadašnja je elita bila »malo obezglavljena«, jer su na bojnopolju mrtvi ostali obojica nadbiskupa, **Tomori** i **Szalkai**, petorica biskupa i 28 velikodostojnika. Kraljeva sudbina tada još nije bila poznata, što nije spriječilo njegova zamjenika, nadora zemlje **Istvána Báthorija**, da sa svojim pratiocima, bježeći iz bitke, usput opljačka karavanu pečuškog kaptola, koji su isto iz Pečuha bježali od Turaka!¹ Vijest o porazu iznenadila je i »Zapadnu Europu«, koja je bila zaokupljena sukobom Habsburgovaca i Francuza, ali i samog **Sulejmana**, koji nije vjerovao da je tako lako izvojevao pobjedu

1 Nemeskürty István: Ez történt Mohács után. Szépirodalmi könyvkiadó, Budapest, 1968. Ovom epizodom autor počinje svoju knjigu.

nad višestoljetnim (nekad) moćnim neprijateljem. To je bio jedan od razloga što je 25. rujna napustio Mađarsku Kraljevinu, jer je znao kako u zemlji postoje još dvije vojske, jedna **Ivana Zapolje**, koja je ulogorena kod Tise, i druga koju vodi **Krsto Frankopan** i koja stalnim »gerilskim« napadima uznemiruje njegove trupe.

IVAN ZAPOLJA BI SE ŽENIO

U zemlji vlada skoro idilična atmosfera, najmoćniji feudalac zemlje Ivan Zapolja (mada se još ne zna kraljeva sudbina), nakon odlaska Turaka, početkom listopada šalje svoje izaslanike u Požun kod kraljice **Marije** zaprositi je. Tada 39-godišnji Zapolja zna kako je Marija iz loze Habsburga, i ako bi dobio njenu ruku, zadobio bi i savezništvo najmoćnije europske obitelji. Marija ubrzo šalje i odgovor u obliku citata rimskog pjesnika **Ovidija**: »prihvatila ili ne, ženi je uvijek drago da je zaprose«. Na ovu vijest Zapolja je pokrenuo svoj logor u Tokaju (ni Turci to nisu mogli) i krenuo prema Budimu i Stolnom Beogradu (Székesfehérváru). Inače, ovo nije prvi put da Zapolja zaprosi ženu najvišeg ranga. Prije je tražio ruku princeze **Ane**, sestre **Ludovika II.** i kćerke **Vladislava II. Jagelovića**. Na kraju je Ana postala ženom austrijskog nadvojvode **Ferdinanda**, najvećeg Zapoljinog rivala za hrvatsko-mađarsko prijestolje. Naime, Ferdinand je, vjerojatno vodeći se nepotvrđenom viješću o smrti kralja, 20. rujna objavio preko izaslanika svoje pretenzije biti hrvatsko-ugarskim kraljem, na temelju dogovora Jagelovića i Habsburgovaca. Nije prvi put u povijesti ove kraljevine da postoji jedna zemlja i dva (tri) kandidata da zasjednu na prazan tron, ali kako smo to već napomenuli, »međunarodna situacija« je mnogo drugačija. Ferdinandov brat **Karlo V.** je najmoćniji vladar svijeta, u čijem carstvu »nikad ne zalazi sunce« (on vlada i na novootkrivenom kontinentu, u Americi). S druge strane, mada još samo u potaji, **Sulejman** (tada još nije bio Veličanstveni) »u tišini« podupire Zapolju.

POČETAK »MEDIJSKOG RATA«

Nakon što je pokopao skroz neprepoznatljivo tijelo mrtvog kralja, Ivan Zapolja

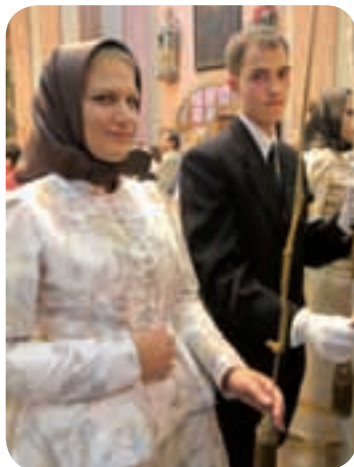
je po drevnom običaju u sekešfehervarskoj katedrali 11. studenoga 1526. godine okrunjen za hrvatsko-ugarskog kralja pod imenom **Ivan I. (I. János)**. To je mogao uraditi jer je većinu teritorija Mađarske on kontrolirao, a imao je i potporu hrvatskog, prije svega slavonskog plemstva. On je okružen isto vjernim Hrvatima: slavoncem

Kralj Ivan I. (Zapolja)

Stjepanom Brodaričem i jednim vrlo interesantnim čovjekom koji je ušao u povijest po raznim imenima - **Juraj Utješenić** ili **Utješinović**, **Fráter György**, **Martinuzzi György**, koji će odigrati isto značajnu ulogu u povijesti, prije svega Mađarske. Ferdinand ove događaje nije mogao spriječiti, ali je koncem 1526. godine započeo »pravi medijski rat«, kada je humanist i pjesnik **Johannes Cuspinianus**, diplomat njegova brata Karla V. i veliki pobornik Habsburgovaca i Jagelovića, u Beču objavio »Besedu«, u kojoj Mađare izravno optužuje za smrt mladog kralja Ludovika II. jer ga nisu dobro branili, neizravno nagovještava da su ga oni možda i ubili. Brodarič je svoje izvješće poljskom kralju napisao djelomično reagirajući i na ove »bezočne, nepravedne i uznemirujuće« optužbe. Sljedeće godine »medijski rat« je, kako već to biva, prerastao i u pravi sukob, čiji je glavni akter bio podrijetlom iz Srijema.

Tijelovo u Subotici

Kristina Ivković
i Petar Skenderović

Blagdan Tijelova, u narodu poznat kao Bršančevo, svečano je proslavljen u subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije Avilske. U euharistijskom slavlju je, pored brojnih vjernika, sudjelovalo i dvadesetak svećenika iz okolnih župa, a propovijed je održao biskup **Ivan Penzeš**. Na misi su pjevali katedralni zborovi

Albe Vidaković, Sveta Terezija i Zlatni klasovi. Nakon mise uslijedila je procesija u kojoj su sudjelovali i ovogodišnji prvopričesnici te

mladi u nošnjama. Pod ovom svetom misom svečano su proglašeni i ovogodišnji bandaš i bandašica Dužijance – **Kristina Ivković** iz

župe sv. Trojstva iz Male Bosne i **Petar Skenderović** iz župe Marije Majke Crkve iz Subotice.

Je. D.

Gerardovo u Somboru

Proteklog tjedna u karmelićanskoj crkvi u Somboru obilježavala se 58. obljetnica smrti oca **Gerarda Tome Stantića**. Tijekom *Gerardova*, od 17. do 23. lipnja u večernjim satima molila se sveta krunica, a nakon nje su slijedile molitve na grobu oca Gerarda. Središnji program *Gerardova* bio je u utorak, 24. lipnja. Hodočasnici iz Sombora, Subotice i okolnih mjesta među kojima je i Đurđin – rodna župa oca Gerarda, imali su priliku za vrijeme duhovnog programa priređenog od vjeroučenika Subotičke biskupije čuti dječje molitve

pristigle ocu Gerardu. Među brojnim pismima žiri je odabrao 50 koji će biti nagrađeni, a njih 7 je dobilo specijalnu nagradu – putovanje u Remete. Za vrijeme programa pjevali su *Markovi lavovi* iz žedničke župe sv. Marka, dok je katedralni zbor pjevao pod misom. Svečanu euharistiju je predvodio subotički biskup mons. dr. **Ivan Penzeš** s brojnim svećenicima iz okolnih župa. Vlč. **Jakob Pfeifer** iz Odžaka u propovijedi je pozvao sve hodočasnike da se ugledaju na oca Gerarda u poniznosti i jednostavnosti ističući potrebu za neprestanom molitvom, jer kako je naglasio, prestati moliti znači prestati vjerovati u Boga. Nakon mise biskup Penzeš je skupa s vjernicima izmolio na grobu oca Gerarda molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Je. D.

Obljetnica biskupskog ređenja

Subotička je biskupija svečanom svetom misom u katedrali bazilici sv. Terezije Avilske 21. lipnja proslavila 25. obljetnicu biskupskog ređenja mons. dr. **Ivana Penzeša**. U euharistijskom je slavlju sudjelovalo 11 biskupa iz Hrvatske, Mađarske i Rumunjske. Propovijedao je vlč. **László Nemet** iz Zrenjanina, a slavje su uveličala i tri katedralna zbora – *Albe Vidaković, Sveta Terezija i Zlatni klasovi*. Biskup Ivan Penzeš zahvalio se svim vjernicima, brojnim biskupima i svećenicima što su došli uveličati njegovo slavje, a iznad svih dragom Bogu.

Je. D.

VIJESTI

Tijelovo u Sonti

Na blagdan Tijelova svetu je misu slavio karmelićanin rodnom iz ovog mjesta o. **Mato Miloš**, a suslavio vlč. **Josip Kujundžić**. Ovaj blagdan Sončani su od uvijek proslavljali pravljenjem vjenčica od klasova novoga žita i ječma, biljaka koje u ovo vrijeme cvjetaju, kako bi ih blagoslovili i okačili na štok ulaznih vrata. Blagoslovljeni vijenac tu stoji do novoga Bršančeva, kad se rasformira, a suho sjemenje i laticice raspu se po vrtu, dvorištu i ulici.

I. A.

Svećeničko ređenje

Dražen Dulić iz Žednika – sin **Jacinte** i **Zdenka**, bit će zaređen za svećenika u nedjelju 29. lipnja u subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije Avilske. Svečano misno slavlje započet će u 19 sati, a predvodit će ga subotički biskup **Ivan Penzeš**.

Krizma u Sonti

Sakramentsvete potvrde, Krizma, u Sonti je podijeljena u nedjelju, 22. lipnja. Misno slavlje predvodio je biskup **Ivan Penzeš**, a suslavili su tajnik Biskupije preč. **Mirko Štefković**, arhiepiskop podunavskog arhiepiskopata preč. **Jakob Pfeifer**, sončanski župnik vlč. **Josip Kujundžić**, svilojevački župnik vlč. **Károly Orcsik** i doroslovački župnik i upravitelj svetišta Marije Pomoćnice vlč. **Árpád Verbélyi**. Crkva sv. Lovre bila je lijepo urešena, a 18 krizmanika odjeveno u starinske narodne nošnje sončanskih Šokaca. Toplo ozračje dopunilo je nadahnuće pjevanje župnoga zbora, uz pratnju orguljašice **Elizabete Balog** iz Lovasa, rodnom iz Vajske.

I. A.

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Dva apostolska prvaka **Petra** i **Pavla** Crkva od davnina slavi istom svetkovinom te ih na slikama, reljefima i kipovima uvijek prikazuje zajedno, jednog s mačem, drugog s ključem. Ali, iako se zajedno slave i prikazuju, oni se za života nisu tako često susretali i bili su u mnogočemu različiti.

SVETI PETAR

Iz onoga što u Svetom pismu možemo pročitati o životu i naravi ovih dvaju apostola lako uočavamo mnoštvo međusobnih razlika, čak suprotstavljenosti. Petar je bio neobrazovan ribar, koji je krpao mreže i nadao se dobrom ulovu, siromašan i skroman. No, takvog neukog i jednostavnog, Isus ga je među prvima pozvao za apostola. Iskustvo i praksa njegovi su pokretači, ne filozofija i teologija, zato, uvjeren iz onoga što vidi i čuje, energično, svim srcem slijedi Isusa. Kasnije će i propovijedati ono što je vidio i čuo, što je doživio i čemu je bio svjedok. Po naravi je bio nestalan i strašljiv, ponekad kukavica. Često se predomišljao i mijenjao svoje stajalište. Na posljednjoj večeri prvo ne da Isusu da mu pere noge, a onda traži da mu opere i glavu. Prvo želi hodati po vodi, a onda ne može ni plivati, pa moli spasenje od Gospodina. Hrabro obećava umrijeti s Kristom, a kada se javila opasnost prvi bježi. U Maslinskom vrtu vadi mač za borbu, a nedugo iza toga nije će da poznaje Isusa. Ali, iako je bio

Sv. Petar i Pavao – različiti a jednako sveti

pun ljudskih slabosti i padova, Isus prepoznaje njegovu dobrotu i snagu te mu povjerava najveću službu u Crkvi, naziva ga stijenom na kojoj će Crkva biti sazdana te ga poziva da pase njegovo stado.

SVETI PAVAO

Za razliku od Petra, Pavao je bio učen čovjek, farizej. Nakon dugog studiranja Svetog pisma i židovskog zakona, uvjeren u njihovu ispravnost, strogo ih se pridržava te s velikim žarom uči i druge da čine tako. U ulozi progonitelja kršćana našao se jer je svim srcem pristajao uz ono u što je vjerovao, a njih je smatrao nevjernicima. No, na putu u Damask doživio je obraćenje. Upoznao je Isusa kojega do tada nije poznavao te je s istim žarom, s kojim je nekad obdržavao židovski zakon, sada prihvaćao i živio Kristov nauk. Ali, i Kristovo evanđelje proučava prije nego ga je počeo naviještati. U svojim poslanicama on naviješta Krista kao pravi teolog i filozof, pravi učenjak. Ne zadržava se samo na iskustvu, nego zalazi u više sfere. U svom nastupu je hrabar i odlučan. Kao što je hrabro progono kršćanstvo prije obraćenja, sada ga još hrabrije i naviješta. Ništa ga ne može spriječiti »ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile...« (Rim 8, 38). Do kraja je odlučan u svojoj namjeri, u njemu nema mlakosti, već gorljivo vrši svoju službu širitelja evanđelja. Zatvaran i neprihvaćan, nije se zadovoljio samo širiti evanđelje u svom narodu, nego putuje među pogane s namjerom pridobiti što više duša za Krista. Kao veliki misionar i gorljivi vjernik za kojeg

nema granica kada je evanđelje u pitanju, na kraju može i samouvjereno izjaviti: »Dobar sam boj bio, utrku završio, vjeru sačuvao. Stoga, pripravljen mi je vijenac pravednosti...« (2Tim 4, 7-8).

JEDINSTVO U VJERI

Kroz živote velikana Petra i Pavla Isus pokazuje da u njegovoj službi može biti svatko, i neuki siromah i bogati učenjak. Jedini kriterij je žar vjere i potpuno predanje za evanđelje. Nadahnuti Duhom Svetim Petar i Pavao, iako potpuno različiti i po društvenom statusu i po naravi, ugradili su svoje živote u temelje Kristove Crkve te svojim nadahnutim govorima dotaknuli mnoga srca i potaknuli ih na obraćenje, što na neki način čine i danas kroz svoje poslanice. Njihovi životi svijetle pred nama kao svjetionici i svjedoče da je Crkva mjesto različitosti. Kao različiti različito su i služili Gospodinu, ali su u najvažnijem bili isti – u nasljedovanju i služenju Kristu. Stoga svetkovina svetih Petra i Pavla današnjem vjerniku poručuje da u Kristovoj Crkvi ima mjesta za sve, bez obzira na razlike bilo koje vrste. Svatko sa svojim sposobnostima i darovima primljenim od Boga može dati svoj doprinos na korist cijelog Božjeg naroda, ali svima nam treba biti zajednička vjera i nasljedovanje te žar koji su u tome posjedovala ova dva velikana Crkve. Samo tako možemo, iako različiti, činiti jedno tijelo kojem je glava Krist. Stoga, zajedno s Petrom ispovijedajmo da je Isus »Krist – Pomazanik, Sin Boga živoga« (Mt 16, 16), a s Pavlom tu vjeru naviještajmo bez straha i ustezanja.

HRVATSKA MLADEŽ BAČKE I SRIJEMA ORGANIZIRALA JEDNODNEVNI IZLET

Posjet Sloveniji

Pred Postojnskom jamom

Hrvatska mladež Bačke i Srijema početkom je lipnja išla na jednodnevni izlet u Ljublanu. Od osnutka, ova udruga mladih iz Vojvodine koji se školuju, žive i rade u Hrvatskoj, već četvrtu godinu zaredom organizira izlet na neku od privlačnih destinacija. Prigoda je to za upoznavanje i otkrivanje znamenitosti atraktivnih lokacija, a ponajprije prigoda za druženje i zbližavanje mladih, koji na ovaj način pokušavaju očuvati zajedništvo daleko od zavičaja. Tridesetak mladih tom je prilikom uživalo u programu obilaska glavnog grada Slovenije, koji je uključivao i odlazak do čuvene Postojnske jame, koja se nalazi nedaleko od Ljubljane. Poseban doživljaj bio je upravo posjet ovoj špilji uvrštenoj u najveće i najposjećenije na svijetu.

POSTOJNSKA JAMA

Postojnska jama stvorena je erozijom rijeke Pivke, čije su

vođene mase tijekom dva milijuna godina krojile njenu unutrašnjost. Temperatura unutar jame kreće se između 8 i 10 stupnjeva Celzija, pa se za tu temperaturu razliku valjalo pripremiti. Izniman doživljaj za posjetitelje bio je vlak na električni pogon, jedini takav na svijetu kojim turisti ulaze u središte zemlje i jedan dio puta se voze, dok je drugi dio predviđao šetnju u pratnji vodiča, koji im je objašnjavao ljepote ovog veličanstvenog podzemnog svijeta u kraljevstvu stalaktita i stalagmita. Obilazak je trajao oko 90 minuta i za to vrijeme obišlo se pet uređenih kanala. Prema dojmovima mladih posjetitelja, razgledanje jame ni u kojem trenutku nije bilo dosadno, nego upravo suprotno, bio je to doživljaj tijekom kojeg su se nizali osjećaji divljenja i fascinacije. Važno je spomenuti i jednog malog stanovnika ovog mjesta, koji živi u potpunom mraku i izdržava bez hrane i po nekoliko godina. Riječ je o čovječjoj ribici, izuzetno vrijednoj zbog

svoje rijetkosti, a koja se mogla vidjeti pri kraju puta u izložbenom specijaliziranom objektu. Postojnsku jamu godišnje posjeti oko pola milijuna turista i time ona spada u red jedne od najposjećenijih turističkih atrakcija u Europi.

LJUBLJANA

Drugi dio izleta predviđao je obilazak Ljubljane, najvećeg grada Slovenije koji ima tek oko 280 tisuća stanovnika. Za tu priliku Vojvođani su iz svojih redova imali turističkog vodiča, studenta geografije **Josipa Čovića**, koji se rado prihvatio te uloge bliske njegovoj profesiji. »Na samom početku kada smo se na sastanku udruge odlučili za destinaciju, dobrovoljno sam se odazvao biti vodič kroz Ljubljanu, jer sam je i sam već ranije posjetio. Ovakvi oblici druženja su vrlo važni i afirmativni za našu mladu zajednicu i sretan sam što sam mogao pridonijeti da ovo jednodnevno druženje bude još kvalitetnije«,

kaže Josip Čović. Bila je to prigoda da se obide uže središte grada i upoznaju znamenitosti Ljubljane.

Ljubljana se nalazi na tlu podložnom zemljotresima, koji su je kroz povijest u više navrata poharali, te je obnova koja je rađena između dvaju svjetskih ratova dala pečat njenom današnjem izgledu. Gradska posebnost je Tromostovje na rijeci Ljubljanici u samom središtu grada, a tu se mogao vidjeti i spomenik najvećem slovenskom pjesniku **Francu Prešernu**, po kojem je i nazvan glavni gradski trg. Duž obale rijeke pruža se niz ugodnih malih kafića i restorana uređenih u starim kućama, na čijim su terasama mladi zasjeli kako bi odmorili i družili se u ugodnoj atmosferi.

»IZLET NAM POSTAJE OBIČAJ«

Mladi su Vojvođani iz Zagreba ovaj izlet organizirali samostalno u skladu sa svojim mogućnostima i tako pokazali želju za jačanjem svog zajedništva. »S obzirom da nismo registrirana organizacija i ne dobivamo nikakva financijska sredstva, pokušavamo se samostalno organizirati. Dio puta smo pokrili sredstvima koje je donirala naša slamarska sekcija koja je uspješno djelovala u protekloj godini, dok je veći dio izleta bio o samostalnom trošku«, ističe predsjednica udruge **Maja Buza** i dodaje kako je radosna što je izlet postao tradicija. »Vrlo je važno što smo uspjeli očuvati običaj da jednom godišnje svi otputujemo negdje i provedemo dan u zajedničkom druženju. Prema reakcijama mladih zaključujem kako je to nešto čemu se najviše vesele i očekujem da će se ta tradicija nastaviti«, zaključuje predsjednica Buza.

Dijana Prčić

Temeljem Rješenja o obrazovanju Povjerenstva za provođenje postupka javne prodaje knjigovodstveno otpisanih vozila u vlasništvu Gradske uprave Grada Subotice donesenog od strane gradonačelnika dana 4.6.2014. godine pod brojem II-00-021-121/2014, Povjerenstvo za provođenje postupka javne prodaje knjigovodstveno otpisanih vozila u vlasništvu Gradske uprave Grada Subotice dana 13. lipnja 2014. godine raspisuje

JAVNU PRODAJU

knjigovodstveno otpisanih vozila u vlasništvu Gradske uprave Grada Subotice

I

- 1) Putnički automobil OPEL VECTRA C 2.2 DTI, LAUNCH, neregistrirano, godina proizvodnje 2002., šasijski broj WOLOZCF6921056696 br. mot. Z22SE11072383 snaga motora 108 KW, zapremina motora 2 198 cm³, masa praznog vozila 1 455 kg, početna cijena je 65 520,00 dinara,
- 2) Putnički automobil OPEL OMEGA SEDAN BASE 2.2 XE, neregistrirano, godina proizvodnje 2000., šasijski broj WOLOVBF6911045790 br. mot. Z22XE31003298 snaga motora 106 KW, zapremina motora 2 198 cm³, masa praznog vozila 1 450 kg, početna cijena je 92 070,00 dinara,
- 3) Putnički automobil ZASTAVA 101 SKALA 55 PZK, neregistrirano, godina proizvodnje 2001., šasijski broj VX1128A0001094447 br. mot. 128A0641565314 snaga motora 40,5 KW, zapremina motora 1 116 cm³, masa praznog vozila 835 kg, početna cijena je 58 850,00 dinara,
- 4) Putnički automobil ZASTAVA 101 SKALA 55C PZK, neregistrirano, godina proizvodnje 2001., šasijski broj VX1128A0001094750 br. mot. 128A0641566171 snaga motora 40 KW, zapremina motora 1 116 cm³, masa praznog vozila 835 kg, početna cijena je 60 180,00 dinara,
- 5) Putnički automobil ZASTAVA YUGO KORAL 55C, neregistrirano, godina proizvodnje 1994., šasijski broj VX1145A0001033547 br. mot. 128A0641510101 snaga motora 40 KW, zapremina motora 1 116 cm³, masa praznog vozila 750 kg, početna cijena je 41 760,00 dinara,
- 6) Putnički automobil ZASTAVA 49,10 HDMPK, neregistrirano, godina proizvodnje 2002., šasijski broj ZCFC497000Z014115 br. mot. 8140-23.37103642293 snaga motora 76 KW, zapremina motora 2 800 cm³, masa praznog vozila 3 125 kg, početna cijena je 136 830,00 dinara,
- 7) Putnički automobil ZASTAVA YUGO KORAL IN 1.1, neregistrirano, godina proizvodnje 2006., šasijski broj VX1145A0001104124 br. mot. 128A0641609934 snaga motora 40,4 KW, zapremina motora 1 116 cm³, masa praznog vozila 790 kg, početna cijena je 11 300,00 dinara,
- 8) KAMION TAM 75 T5 BK, neregistrirano, godina proizvodnje 1983., šasijski broj 830002492 br. mot. Y698J32762 snaga motora 76 KW, zapremina motora 3.860 cm³, masa praznog vozila 2 620 kg, početna cijena je 120 530,00 dinara,
- 9) Putnički automobil ZASTAVA YUGO KORAL 1.1, reg. oznake SU 027-KP, godina proizvodnje 2004., šasijski broj VX1145A0001089944 br. mot. 128A0641590756 snaga motora 40,5 KW, zapremina motora 1 116 cm³, masa praznog vozila 790 kg, početna cijena je 8 440,00 dinara,

Vozila se prodaju u viđenom stanju.

II

Javno nadmetanje će se održati dana **10. srpnja 2014.** godine s početkom u 9,00 sati, u zgradi Nove općine, Subotica, Trg Lazara Nešića broj 1, u prostorijama garaže.

Na javnom nadmetanju mogu sudjelovati fizičke i pravne osobe – punomoćnik s urednom punomoćju.

Zainteresirani sudionici mogu pogledati vozila na mjestu licitacije, na dan licitacije između 8,00 i 9,00 sati.

Sudionik u javnom nadmetanju je dužan uplatiti zajamčeni iznos na licu mjesta prije početka licitacije, u visini od 10 % od početne cijene vozila za koje se prijavljuje.

Ostatak izlicitiranog iznosa sudionik koji je ponudio najvišu cijenu dužan je uplatiti do **14. srpnja 2014.** godine.

Javno nadmetanje će se održati i u slučaju ako pristupi samo jedan sudionik.

Vozilo se od strane kupca preuzima nakon priloženog dokaza o uplati izlicitirane cijene vozila, u zgradi Nove općine u Subotici, Trg Lazara Nešića broj 1, u prostorijama garaže.

Natječaj se objavljuje u listu Subotičke novine, Magyar Szó, Hrvatska riječ, u Službenom listu Grada Subotice i na službenoj web-stranici Grada.

Predsjednica Povjerenstva
Agota Balint, dipl. pravnik

Pomoć Caritasa Srijemske biskupije mještanima Jamene

U ponedjeljak, 23. lipnja, biskup **Đuro Gašparović** i svećenici Srijemske biskupije posjetili su mjesto Jamena, gdje su uručili humanitarnu pomoć Stožeru za izvanredne situacije u tom mjestu u obliku odjeće, sredstava za higijenu, životnih namirnica i novčane pomoći. Inicijativa za prikupljanje humanitarne pomoći potekla je od samog biskupa Đure Gašparovića i ravnatelja Caritasa **Joze Duspare**, koji su pozvali sve župe da počnu prikupljati pomoć za ugroženo stanovništvo u poplavama. Po preporuci župnika u Šidu vlč. **Nikice Bošnjakovića** veći dio pomoći podijeljen je mještanima Jamene, koja je najviše pogođena poplavama, dok je dio pomoći uručen i Crvenom križu u Srijemskoj Mitrovici.

Svećenike Srijemske biskupije na čelu s biskupom mons Đurom Gašparovićem, dočekali su predstavnici mjesne zajednice tog mjesta, kao i koordinator Stožera za izvanredne situacije općine Šid **Cvjetko Rakić**. Tijekom posjeta i razgovora iskazane su potrebe od strane vodećih ljudi tog sela: »Za sada je situacija u Jameni dosta dobra u odnosu na period kada je bila poplavljena. Stanovnicima redovito dijelimo pakete hrane za mjesec dana, kruh nam stiže svakodnevno u selo, a dijelimo redovito i higijenske pakete. Najveći problem je nedostatak ležaja za spavanje i bijele tehnike, koja je uništena u poplavama, a nedostaju nam isušivači prostorija kojih sada imamo 30, ali su nedovoljni za isušivanje svih kuća. Svaka pomoć nam mnogo znači, kao i ova danas, i ja vam se od srca zahvaljujem«, rekao je **Miodrag Starčević**, predsjednik MZ Jamena.

U crkvi Marije Magdalene u Jameni okupili su se vjernici, gdje ih je pozdravio vlč. Bošnjaković, istaknuvši da je ovo jedan povijesni susret kada srijemski biskup pohodi svoje vjernike u Jameni. Tom prigodom vjernicima katoličke vjere uručena je novčana pomoć u ukupnom iznosu od 2500 eura, raspoređena prema broju članova domaćinstva. »Ono što smo mi vama danas donijeli, donijeli smo za cijelo mjesto, jer mi imamo jedno zajedništvo koje moramo uvijek pokazati, prema svima koji su u nevolji«, rekao je biskup Gašparović.

S. Darabašić

Susret obitelji Srijemske biskupije

»Ovo je volja Božja, vaše posvećenje... da svatko od vas nauči/zna svoje tijelo/svoju ženu steći/posjedovati u svetosti i poštovanju.« (1Sol 4,3a.4) Bila je to misao vodilja na susretu obitelji koji je održan u Petrovaradinu u biskupijskom dvoru 21. lipnja. Susretu su bili nazočni vjernici iz Sota, Šida i filijalnih mjesta, te iz Petrovaradina i Zemuna.

Uz prigodne riječi o ispravnom životu u braku i obitelji, nazočne je pozdravio srijemski biskup **Đuro Gašparović**, pozdravivši i zaručnike s porukom da za dobru ženidbu treba mnogo toga učiti, tj. »posložiti kockice« kako bi se od Boga dobio blagoslov.

Vlč. **Marko Lončar** propovijedanjem je prikazao tamnu pozadinu za ono što je Pavao propovijedao. »Posjedovati bračnog druga u časti... ne u strasti kao pogani koji ne poznaju Boga.« Također je istaknuo kako je čovjek biće koje mora naučiti svoj život. »Nema instinkt, nego razum u kojem se mora upisati životni program. Taj se program upisuje odgojem, samoodgojem i vježbanjem u ispravnom načinu života, naročito uvođenjem reda u odnosu na životne nagone«, rekao je vlč. Lončar. Na kraju predavanja vlč. Lončar je istaknuo osnove prirodnog planiranja obitelji citatom **Majke Terezije** – »Prirodno planiranje obitelji je samokontrola iz ljubavi.«

M. L.

Odlazak petrovaradinske orguljašice Anice Nevolić

U 84. godini života, 17. 6. 2014. preminula je petrovaradinska orguljašica **Anica Nevolić**. Svojim je dugogodišnjim orguljanjem i zborovodnjem zadužila ne samo novosadsku župnu crkvu Imena Marijina, u kojoj je provela najveći dio svoga crkvenoglasbenog života, već i župu Uzvišenja sv. Križa, Biskupijsko svetište Gospe Tekijske i crkvu sv. Jurja u Petrovaradinu.

Anica Nevolić potječe iz stare petrovaradinske obitelji, kao jedino dijete **Ivana i Angele Fabijanac**. Rođena je 1930. godine. Osnovnu je školu završila u Petrovaradinu, a gimnaziju u Sr. Karlovcima. Odgojena u pravom kršćanskom duhu, u 16. godini pridružila se pjevačima svoje župne crkve Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu, a već godinu poslije započela je kao samouka, mukotrpno i ustrajno, vježbati sviranje na harmoniju. Godine 1949. postala je učenicom **Helme Cvetnić**, sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog, pod čijim je vodstvom u samostanu i crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu devet godina učila sviranje na glasoviru i orguljama.

U nastojanju da svoj crkveno-glasbeni repertoar obnovi u skladu s pravilima liturgije, Anica je godine 1966. poticajno djelovala i na petrovaradinskog velikana **Stanislava Prepreka**, koji je za potrebe njezina glazbenog rada sa zborom skladao 31 misu, 111 crkvenih himni i mnogo drugih crkvenih popijevaka. Time je i hrvatska crkvena glazbena baština obogaćena sadržajnim skladbama. Preselivši se u Novi Sad krajem 1966. utemeljila je mješoviti pjevački zbor, koji je nakon deset godina postojanja dobio naziv *Laudanti* (Hvalitelji). S njime je, slično kao i s nekadašnjim pjevačkim zborom u Petrovaradinu, nastupala i u mnogim crkvama Srijema, Bačke, Slavonije i Banata.

Anica je prigodom proslave svoga srebrnoga jubileja izdala je knjižicu s naslovom *Pjevajmo Gospodinu pjesmu novu*, a prigodom 30. obljetnice svoga djelovanja knjižicu s naslovom *Slatko je pjevati Bogu našem*. Za uspomenu na svoj zlatni jubilej, objavila je malu brošuru s naslovom *50 godina crkvenoglasbenog rada*. Tijekom svoga predanog služenja ravnala je stotinama pjevača, a na orguljama je svirala oko 16.000 puta. Za svoj dugogodišnji orguljaški rad dobila je pismeno priznanje Đakovačko-srijemske biskupije i papinski i apostolski blagoslov u vidu diplome.

Pokopana je u četvrtak, 19. 6. 2014. na staromajurskom groblju u Petrovaradinu. Sprovod je vodio župnik župe Uzvišenja sv. Križa vlč. **Stjepan Barišić**.

Pokoj vječni dao joj Gospodin! Počivala u miru Božjem.

P. Pifat

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Prva Ljekarna u Šidu

Priču o fotografiji ovoga puta posvećujemo jednoj od najrepresntativnijih građevina prošloga stoljeća. Naime, radi se o zgradi prve ljekarne u Šidu, izgrađene negdje između 1890. i 1900. godine na mjestu Šiđanima poznatijem kao *Stara pošta*. Tu *Staru poštu* sagradio je **Emil Kozjak**, sin

njegova prvobitna ljekarna. Po nekim navodima negdje uz potok Šidinu, gdje su inače tada bili smješteni trgovci i obrtnici. Kuća je bila prekrivena trskom i bila je u veoma lošem stanju. Međutim, to je bilo samo u početku. Već 1849. godine u izvješću o pregledu ljekarne, postoji podatak u kojem se kaže kako »kuća lje-

57. po redu u Srijemskoj županiji. On će kasnije biti jedan od osnivača Opće austrijske ljekarničke udruge. August I. Kozjak je 1893. umro u Šidu, a obiteljsku tradiciju nastavio je **Emil Kozjak**, koji je u Šidu i rođen 1866. godine, a diplomirao je u Beču 1888. godine. Ljekarna se jedno vrijeme zvala *Kod lava*, a nešto kasnije *Kod Zlatnog lava*. Kasnije će 1881. godine **Andrija Kozjak**, najstariji sin Augusta I. Kozjaka, otvoriti ljekarnu u Rumi, a **August II. Kozjak** imat će ljekarnu u Županji.

DUGA TRADICIJA

Ova šidska ljekarna je znamenita i zbog toga što je jedina ljekarna koja je i stvarno i formalno bila za sve vrijeme privatno vlasništvo preko 100 godina samo jedne obitelji. Kozjaci su je držali kroz tri generacije. Kroz ovu obitelj prošlo je ukupno 7 ljekarnika. Držali su ljekarne u Šidu, Staroj Pazovi, Županji i Rumi. Emil Kozjak je 1933. godine umro u Šidu, a njegov rad nastavio je sin **Đura Kozjak**. Tijekom 1942. godine otišao je u Varaždin, a onda se 1945. godine vratio. Ponovno je otvorio ljekarnu 1945. godine, ali samo mjesec dana kasnije ljekarna mu je oduzeta. Tijekom veljače 1946.

godine opet mu narodna vlast vraća ljekarnu i vodi je sve do 1949. godine kada je od njega

Konkurencija

Da se Šid, kao naselje, počeo razvijati oko potoka, može poslužiti i primjer otvaranja prve ljekarne u Šidu. U prvoj polovici 19. stoljeća osjetila se potreba da, pored liječnika koga je Šid već imao, nedostaje i ljekarna. Županijska vlast i apotekari iz Srijemske Mitrovice i Vukovara protivili su se otvaranju ljekarne, jer su se bolesnici, kojima je bio potreban lijek snabdijevali kod domaćeg liječnika ili u ljekarnama Vukovara i Srijemske Mitrovice.

otkupljena. Do 1953. godine on u ovoj ljekarni radi kao upravitelj, a od 1953. godine on je u Zagrebu, gdje umire 1959. godine. Od njegove djece nitko se nije više bavio farmacijom. Na mjestu nekadašnje ljekarne danas se u Šidu nalazi zgrada pošte, a stari Šiđani i danas se sjećaju zgrade ljekarne, o kojoj mnogi i danas rado pričaju, kao i o obitelji Kozjak.

S. Darabašić

Augusta I. Kozjaka, koji je prvi tijekom 1847. godine kao magistar farmacije dobio dozvolu otvoriti ljekarnu u Šidu. U svojoj molbi Županiji naveo je kako je magistar farmacije, kao i da ima potrebna sredstva za otvaranje ljekarne, a kao potvrdu uz svoju molbu priložio je potvrdu tadašnjeg šidskog vlastelinstva, iz koje se vidjelo kako je Šidu potrebna ljekarna. 1848. godine ljekarna započinje rad i to kao četvrta ljekarna tada u Srijemu. Tijekom više godina rada ispostavilo se kako i pored svih poteškoća, neadekvatnih uvjeta za rad, nedostatka pribora, Kozjak itekako dobro zna svoj posao, što je i pokazala analiza spravljenih lijekova kojima nije bilo zamjerke.

PRVOBITNA LJEKARNA POKRAJ ŠIDINE

Ostaje otvoreno pitanje na kojem se mjestu nalazila ta

karnice jest tuđa, ali za ljekarnicu sposobna, lijepo spremna i u svakom smotreniju trudoljubivost i iskusnost apotekara pokazuje». Kozjak se nije dugo zadržao u toj prvobitnoj zgradi i veoma brzo se preselio u drugu zgradu. Zapravo danas malo Šiđana zna kako je ta Kozjakova ljekarna bila na onome mjestu gdje je zgrada koju danas svi poznaju kao *Stara pošta*. Upravo u toj ljekarni sve pokušstvo koje je tamo bilo izradio je August Kozjak, vlastoručno. Tu *Staru poštu* sagradio je Augustov sina Emil i upravo je tu dugo bila ljekarna. Tek 1925. – 1926. godine Augustov sin Emil podiže novu jednokatnu zgradu u samome središtu Šida i u nju seli ljekarnu. Za Augusta Kozjaka se zna kako je veoma dobro znao svoj posao, tako da se veoma brzo i obogatio i u 1892. godini on se navodi kao veleposrednik,

Zašto? Kako? Molim?

Dunav

Sigurna sam da ste do sada u školi učili nešto o ovoj rijeci, u predmetima u svijetu oko nas ili zemljopisu, ali ova tekućica je toliko značajna da vrijedi ponoviti i obnoviti znanje.

Jeste li znali da je Dunav najveća rijeka Europske unije i druga po veličini u Europi, odmah nakon Volge? Uz to, Dunav je najinternacionalnija rijeka na svijetu, jer na njegovom porječju živi 81 milijun ljudi u ukupno 18 država!

Dunav izvire u istočnom Schwarzwald (planina u Njemačkoj) i nakon gotovo 2.900 kilometara toka ulijeva se u Rumunjskoj u Crno more tvoreći veliku deltu. Dunav je plovni gotovo cijelim svojim tokom, odnosno 2.415 kilometara. Preko kanala Majna – Dunav – Majna postoji poveznica Sjevernog s Crnim morem.

Svojim tokom Dunav teče kroz četiri glavna grada u srednjoj i istočnoj Europi (Beč, Bratislava, Budimpešta i Beograd), te protječe na svom putu do Crnog mora kroz 10 zemalja: Njemačku, Austriju, Slovačku, Mađarsku, Hrvatsku, Srbiju, Rumunjsku, Bugarsku, Ukrajinu i Moldaviju.

Batina-Bezdan, Dunav kao prirodna granica Hrvatske i Srbije

U Hrvatsku Dunav ulazi u Batini, koja je na tromeđi Hrvatske, Mađarske i Srbije, a izlazi kod Iloka na samom istoku Hrvatske – jednim dijelom Dunav čini prirodnu granicu Hrvatske i Srbije. Nakon Moldavije, Hrvatska ima najmanji udio u Dunavu, samo 137 km njegove dužine. Najveći i najvažniji hrvatski grad na obali Dunava je Vukovar, gdje se nalazi riječna luka. Dunav u Srbiju ulazi također kod Batine, tj. Bezdana sa srpske strane, a prvo značajnije naselje na obali je gradić Apatin, dok izlazi kod Đerdapske klisure tvoreći prirodnu granicu Srbije i Rumunjske. Najveći srpski grad na Dunavu je ujedno i glavni grad Srbije. U Beogradu se u Dunav ulijeva rijeka Sava, a tvrđava s koje se to lijepo može vidjeti je Kalemegdan.

Prije deset godina, tj. 2004. godine, prvi je put obilježen Dan Dunava i od tada se taj dan slavi svake godine u državama diljem Europe 29. lipnja. U zemljama diljem Europe inicijator obilježavanja Dana Dunava je Međunarodno povjerenstvo za zaštitu rijeke Dunav (International Commission for Danube Protection – ICPDR), čija je misija promicanje i koordiniranje održivog i integralnog upravljanja vodama, uključujući i zaštitu, poboljšanje i racionalnu uporabu voda. Ideja ICPDR-a je da ova proslava vremenom preraste u međunarodni festival, koji bi ujedinio preko 81 milijuna stanovnika zemalja podunavskog slijeva različitih kultura, načina života i poimanja rijeke.

Je. D.

Pomladak Šokačke grane

Na manifestaciji *Ja sam muzikaš*, tj. Godišnjem koncertu Dječje skupine Šokačke grane iz Osijeka, sudjelovalo je tridesetak mališana iz Osijeka i isto toliko iz Koške, članova Dječje skupine KUD-a *Košani* te njihov tamburaški sastav *Terra Cos*.

Djeca su 'zapalila' popunjenu dvoranu Šokačke grane prigodnim igrama, a nagrađeni su gromoglasnim pljeskom i razdraganim smijehom starijih koje su podsjetili na njihovo djetinjstvo. Već treću godinu zaredom Grana obilježava završetak školske godine veličanim dječjim koncertom, nakon čega mališani odlaze na ferije, kod dida i baka diljem Šokadije.

»Dječja skupina u Šokačkoj grani postoji tek treću godinu, a već bilježi rezultate vrijedne pozornosti«, izjavila je voditeljica **Jelena Dragić**.

S. Ž.

Foto natječaj u Kolutu i Bačkom Bregu

Jeste li nekad probali fotografirati? Djeca iz Koluta i Bačkog Brega sigurno jesu, jer su kroz projekt *Koordinatori za kulturu u selima*, nakon Monoštora i Bezdana, sudjelovala na nagradnom foto natječaju. Želja i cilj natječaja bili su animiranje djece za umjetnički pogled na okruženje.

U suradnji s nastavnicima, osnovci su pripremili svoje kolekcije fotografija. U OŠ *Ognjen Prica* iz Koluta nagrađena je **Minja Čudić** iz šestog razreda. Učenici šestog i sedmog razreda iz OŠ *Moša Pijade*, pod vodstvom nastavnice likovne kulture **Kristinom Benja**, organizirano su išli u obilazak sela i okolice, ne bi li objektivom zabilježili zanimljive detalje i prizore iz svojega mjesta. Prije priredbe povodom završetka školske godine, 13. lipnja, izložene su odabrane fotografije na panou u školi.

Z. M.

Kako nastaje kruh?

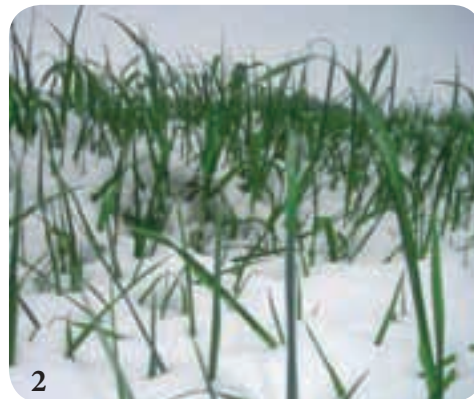
Bliži nam se Dužijanca i vrijeme kad se zahvaljujemo Bogu za uspješnu godinu i kruh što nam daje. Ali, jeste li se ikad zapitali kako nastaje taj kruh? Tko su

sve ljudi zahvaljujući kojima možemo kupiti kruh u trgovini svaki dan? Ako ne znate baš najbolje kako sve to funkcionira, ništa ne brinite, jer Hrcko zna! I prije nego li krenemo

u našu malu avanturu, jedan mali savjet – počela je vršidba, ukoliko nikad niste sjedili u kombajnu trk na salaš kod dide, uje ili strike i pravac u kombajn!

Je. D.

Prvo što poljoprivrednici moraju uraditi na njivi da bi je pripremili za nov rod je uzorati je. Potom se na njivu iznosi umjetno gnojivo da se kvaliteta zemlje poboljša i rod bude obilniji. Kad je zemlja pripremljena, počinje sijanje pšenice. Pšenica se sije u jesen, mjesec dana nakon što se krene u školu.

Dok ne dođe zima pšenica raste i bude otprilike 10 cm kad na nju padne snijeg. Snijeg je dobar za pšenicu jer joj služi kao izolator i sprječava da se smrzne. Tijekom zime pšenica ne raste, spava u zimskom snu, baš kao i medvjedi.

Na proljeće, kad se snijeg otopi, pšenica opet počinje rasti. Kiše u tom periodu najviše voli i potrebne su joj. Početkom lipnja pšenica vlata. Dobiva klas i formiraju joj se zrna, ali je još uvijek zelena.

Dolaskom ljeta i visokih temperatura pšenica sazrijeva i odjednom dobiva zlatnu boju. Tad počinje vršidba. Poljoprivrednici ulaze na njive sa svojim kombajnima i kose je. Onaj veliki dio što vidite ispred kombajna je heder. Na njemu su nožići koji sijeku pšenicu i uvlače je u drugi dio kombajna gdje se odvaja zrna – bunker. Bunker se prazni kroz cijev s desne strane kombajna i tad se pšenica odlaže u prikolicu.

Traktor s prikolicama punim pšenice odlazi u najbliži silos gdje je prodaje i skladišti. Iz silosa pšenica odlazi u mlinove gdje se od nje pravi brašno.

Od brašna se pravi kruh!

PETAK **27.6.2014.**

06:40 Najava
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 09:20 Dr. Oz
 10:00 Vijesti
 10:15 Na vodenome putu:
 Turska crnomorska obala,
 dokumentarna serija
 11:00 Ni da ni ne: Građanski
 neposluh
 11:50 Vijesti iz kulture
 12:00 Dnevnik 1
 12:35 Znaj da te volim
 13:20 Zelena Danska,
 dokumentarna
 reportaža (R)
 14:10 Abeceda zdravlja
 14:20 Vijesti iz kulture
 14:30 Vijesti uz hrvatski
 znakovni jezik
 14:45 Ekumena: Islam i
 sekularno društvo
 15:15 Kulturna baština:
 15:30 Fotografija u
 Hrvatskoj: (R)
 15:45 Alpe-Dunav-Jadran
 16:15 Serija
 17:00 Vijesti
 18:15 Znanstveni krugovi (R)
 18:42 Iza ekrana
 19:00 Javna stvar - politički
 intervju
 19:30 Dnevnik
 20:07 Obojena svjetlost: Brian
 Clarke - jedinstveni
 umjetnik, dokumentarni
 film
 21:00 Dodjela diskografskih
 nagrada, Porin 2014.
 22:55 Dnevnik 3
 23:30 Godine ljubavi,
 talijanski film - Filmski
 maraton
 01:30 Starci!, američki film -
 Filmski maraton
 03:20 Udana za stranca,
 kanadski film - Filmski
 maraton (R)
 04:50 Ekumena: Islam i
 sekularno društvo
 05:20 Hrvatska uživo
 06:15 Ljubav u zaleđu, serija

06:03 Najava
 06:06 Prkosna ljubav
 06:50 Prkosna ljubav
 07:33 Moomini , crtana serija
 08:03 Veliki i Mali , crtana
 serija
 08:13 Mowgli, serija za djecu
 08:38 TV vrtić: Ples (R)
 08:47 Tajni dnevnik patke

Matilde: Modna revija (R)
 09:03 Papreni detektivi , serija
 09:28 Život s Derekom , serija
 09:50 H2O! Uz malo vode,
 serija za djecu
 10:15 Merlin 2, serija za mlade
 11:00 Mučke, serija
 11:30 Napravljeno po mjeri,
 dokumentarna serija
 11:45 Specijalitet dana
 s Nigelom Slaterom,
 dokumentarna serija
 12:15 Udana za stranca,
 kanadski film
 13:45 Brazil-Ekspres,
 dokumentarna serija
 14:25 Nogomet, SP Brazil:
 Koreja - Belgija, snimka
 16:15 Regionalni dnevnik
 16:52 Nogomet, SP Brazil -
 sažetak
 17:40 Wimbledon 2014.
 20:00 Divlji Brazil: Opasni
 svijet, dokumentarna
 serija
 21:00 Melodije Istre i Kvarnera
 2014., prijenos
 22:50 Vera, serija
 00:20 Optuženi , serija
 01:05 Melodije Istre i Kvarnera
 2014., proglašenje pobjednika
 01:30 Noćni glazbeni program

07:15 RTL Danas
 08:00 Villa Maria
 08:50 Moji džepni ljubimci
 09:10 Virus attack, animirana
 serija
 09:45 Snažne žene
 10:45 Snažne žene
 12:00 Bibin svijet
 12:40 Ekkluziv Tabloid
 13:50 Villa Maria
 14:45 Tko će ga znati!
 15:35 Ljubav, navika, panika
 16:10 Ljubav, navika, panika
 16:30 RTL Vijesti
 16:45 Bibin svijet
 17:35 Ekkluziv Tabloid,
 magazin
 18:30 RTL Danas,
 19:10 RTL Vrijeme
 19:15 Tko će ga znati!
 20:00 Dvostruka igra - TV
 premijera, igrani film
 22:00 Sutra, kad je rat počeo,
 igrani film
 23:05 Eurojackpot
 23:15 Sutra, kad je rat počeo,
 igrani film
 00:15 Kriza, humoristična
 serija
 00:55 RTL Danas

SUBOTA **28.6.2014.**

07:07 Iza ekrana
 07:40 Rawhide, američki film -
 ciklus klasičnog
 vesterna (R)
 09:05 Normalan život
 10:00 Vijesti
 10:15 Mjesto gdje su planine
 najzelenije, američki
 film
 12:00 Dnevnik 1
 12:35 Veterani mira, emisija
 13:23 Duhovni izazovi
 13:55 Prizma
 14:45 Kućni ljubimci
 15:20 Odjednom ljubav,
 američko-kanadski film
 17:00 Vijesti
 17:15 Australija sa Simonom
 Reeveom, dokumentarna
 serija
 18:15 Manjinski mozaik
 18:30 Lijepom našom: Specijal
 19:30 Dnevnik
 20:06 Loto 7/39
 20:13 Atentat u
 Sarajevu, hrvatsko-
 bosanskohercegovačko-
 srpsko-češki film
 22:30 Vladarica , serija
 23:15 Dnevnik 3
 23:50 Gospodin Nitko,
 francusko-kanadsko-
 njemačko-belgijski film
 02:20 Rawhide, američki
 film (R)
 03:45 Znanstveni krugovi (R)
 04:12 Vijesti iz kulture
 04:19 Alpe-Dunav-Jadran (R)
 04:49 Abeceda zdravlja
 04:59 Fotografija u
 Hrvatskoj: (R)
 05:14 Duhovni izazovi
 05:44 Veterani mira, emisija
 06:29 Prizma

06:42 Najava
 06:45 Split: More (R)
 07:15 Dim dam dum
 07:20 Wot wot's, crtani film
 07:30 Dr. Pas, crtana serija
 07:42 Moomini , crtana serija
 08:12 Veliki i Mali , crtana
 serija
 08:22 Mowgli, serija za djecu
 08:47 TV vrtić: Visoki i niski
 09:00 Vedranovi velikani:
 Ante Šećer (R)
 09:10 Anne: The Journey
 to Green Gobles,
 američki animirani film
 10:30 Kroz tvoje oči,
 dokumentarna serija
 11:00 Mučke
 11:30 Napravljeno po mjeri,
 dokumentarna serija
 11:45 Napravljeno po mjeri,
 dokumentarna serija
 12:00 Specijalitet dana
 s Nigelom Slaterom,
 dokumentarna serija

12:35 Melodije Istre i Kvarnera
 2014., snimka
 14:25 Brazil-Ekspres,
 dokumentarna serija
 14:55 Wimbledon 2014.
 17:49 Nogomet, SP Brazil -
 prijenos
 20:00 Divlji Brazil: Suočavanje
 s poplavom,
 dokumentarna serija
 21:00 Brazuca - emisija
 21:45 Nogomet, SP Brazil -
 prijenos
 23:50 Brazuca - emisija
 00:32 Nogomet, SP Brazil: ,
 snimka
 02:17 Nogomet, SP Brazil: ,
 snimka
 04:02 Noćni glazbeni program

06:45 RTL Danas, (R)
 07:30 Moji džepni ljubimci,
 crtana serija (R)
 07:40 Virus attack, serija (R)
 08:00 Timon i Pumbaa
 08:55 Svemoguć Spiderman
 09:25 Učilica, kviz za djecu
 10:00 TV prodaja
 10:15 Koledžicom po svijetu,
 zabavna emisija (R)
 11:35 TV prodaja
 11:50 Malcolm u sredini, serija
 12:20 Malcolm u sredini, serija
 12:50 Malcolm u sredini, serija
 13:15 TV prodaja
 13:30 Kućanice, humorna
 dramska serija
 14:25 Kućanice, humorna
 dramska serija
 15:25 Dunston u hotelu, igrani
 film, komedija
 16:30 RTL Vijesti
 16:45 Dunston u hotelu, igrani
 film, komedija
 17:15 Koledžicom po svijetu,
 zabavna emisija
 18:30 RTL Danas
 19:15 Galileo, zabavna/
 obrazovna emisija
 20:00 Gore od najgoreg, igrani
 film, komedija
 22:00 Zatvorska posla, igrani
 film, komedija
 00:30 Hannibal, igrani film,
 triler
 03:05 Astro show, emisija
 uživo
 04:05 RTL Danas, (R)
 04:45 Kraj programa

NEDJELJA **29.6.2014.**

07:15 Lijepom našom: Specijal
 08:30 Grieh Harolda
 Diddlebocka - ciklus
 Zlatna kinoteka (R)

10:00 Vijesti
 10:15 A.Christie: Poirot
 12:00 Dnevnik 1
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Rijeka: More
 14:00 Nedjeljom u 2
 15:02 Mir i dobro
 15:32 Raj , serija
 16:24 Suvremenici: Stanko
 Jančić
 17:00 Vijesti
 17:15 Vrtlarica (R)
 17:45 Sretna obitelj , serija
 19:30 Dnevnik
 20:07 Loto 6/45
 20:13 Velo misto, serija
 21:45 Stipe u gostima
 22:20 Dnevnik 3
 22:55 Klasika mundi: Daniel
 Barenboim i West-
 Eastern Divan orkestar
 u Alhambri
 23:45 Igrani film - strani
 01:50 Glava u balunu,
 dokumentarni film
 03:12 Nedjeljom u 2
 04:12 Mir i dobro
 04:42 Plodovi zemlje
 05:32 Rijeka: More
 06:02 Vrtlarica (R)

06:27 Najava
 06:30 Alpe-Dunav-Jadran
 07:00 Zvonko u Zemlji
 igračaka, crtana serija
 07:10 Vatrogasac Sam, crtana
 serija
 07:20 Gladijatorska akademija,
 crtana serija
 07:45 Felixova pisma
 08:10 Veliki i Mali
 08:20 Mowgli, serija za djecu
 08:45 Tajni dnevnik patke
 Matilde: Modna revija (R)
 09:01 Laboratorij na kraju
 svemira: Podmornica (R)
 09:10 Djeca svijeta, serija
 09:30 Briljante (R)
 10:10 Pozitivno (R)
 10:40 Biblija
 10:50 Portret Crkve i mjesta
 11:00 Samarica: Misa, prijenos
 12:05 Matura, američki film
 13:35 Brazil s Michaelom
 Palinom, dok. serija
 15:00 Nogomet, SP Brazil -
 snimka
 16:52 Nogomet, SP Brazil -
 sažeci
 17:49 Nogomet, SP Brazil -
 prijenos
 20:00 Divlji Brazil:
 Preživljavanje suše,
 dokumentarna serija
 21:00 Brazuca - emisija
 21:49 Nogomet, SP Brazil -
 prijenos
 23:50 Brazuca - emisija
 00:30 Koncert
 01:45 Noćni glazbeni program

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Uspjeh čine ljudi

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

07.15 RTL Danas, (R)
 08.00 Timon i Pumbaa, animirana serija (R)
 08.30 Svemoguća Spiderman, animirana serija (R)
 09.25 TV prodaja
 09.40 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
 10.50 Malcolm u sredini, humoristična serija
 11.20 Malcolm u sredini, humoristična serija
 11.50 Malcolm u sredini, humoristična serija
 12.15 TV prodaja
 12.30 Čudesan izum, film, obiteljska komedija
 14.20 Teen Beach Movie - TV premijera, igrani film, mjuzikl
 16.25 Mjenjačnica, zabavna emisija
 16.30 RTL Vijesti
 16.45 Mjenjačnica
 17.35 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
 18.30 RTL Danas
 19.20 Sulejman Veličanstveni
 20.00 Montevideo, vidimo se! - nove epizode, sportska drama
 21.00 Dugi vikend, film
 22.45 CSI: Miami, serija
 23.40 CSI: Miami, serija
 00.40 CSI: Miami, serija
 01.35 Astro show
 02.35 RTL Danas, (R)
 03.25 Kraj programa

PONEDJELJAK 30.6.2014.

06:40 Najava
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:10 Dr. Oz (3), talk show
 09:50 Vijesti iz kulture
 10:00 Vijesti
 10:15 Junaci u kamionima: Australija, dokumentarna serija
 11:00 Sve će biti dobro, telenovela
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Jezik za svakoga (R)
 12:35 Znaj da te volim, telenovela
 13:20 Roditelji i djeca
 14:10 I to je Hrvatska
 14:20 Vijesti iz kulture
 14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:45 Dokumentarni film -

domaći
 15:25 Nikola Tesla, serija
 16:20 Hrana kao lijek: Maslina, dok serija
 17:00 Vijesti
 18:05 Večer na 8. katu (R)
 18:55 Stipe u gostima
 19:30 Dnevnik
 20:07 TV Bingo
 20:30 Porin Classic 2014., prijenos
 22:05 Nikolaj i Julie, serija
 23:00 Dnevnik 3
 23:35 Praznik kurvi - ciklus hrvatskog filma
 01:25 Reprizni program
 03:35 Vijesti iz kulture
 03:45 Jezik za svakoga (R)
 03:55 Dokumentarni film - domaći
 04:25 Večer na 8. katu (R)
 05:10 Hrvatska uživo
 05:55 Ljubav u zaleđu, serija

06:08 Najava
 06:11 Prkosna ljubav
 06:53 Prkosna ljubav
 07:36 Felixova pisma
 08:01 Veliki i Mali
 08:11 Mowgli, serija za djecu
 08:36 TV vrtić: Tajna
 08:47 Čarobna ploča: Engleski - Slovo R
 09:00 Papreni detektivi, serija
 09:25 Život s Derekom, serija
 09:50 H2O! Uz malo vode
 10:15 Merlin 2, serija za mlade
 11:00 Mučke
 11:30 Napravljeno po mjeri, dokumentarna serija
 11:45 Specijalitet dana s Nigelom Slaterom, dokumentarna serija
 12:15 Crvena staja, američki film (R)
 13:50 Brazil-Ekspres, dokumentarna serija
 14:25 Nogomet, SP Brazil - snimka
 16:15 Regionalni dnevnik
 16:52 Nogomet, SP Brazil - sažeci
 17:49 Nogomet, SP Brazil - prijenos
 20:10 Zaštitnica svjedoka, serija
 21:00 Brazuca - emisija
 21:45 Nogomet, SP Brazil - prijenos
 23:50 Brazuca - emisija
 00:30 Wimbledon 2014., snimka
 02:30 Noćni glazbeni program

07.15 RTL Danas, (R)
 08.00 Villa Maria, serija (R)
 08.50 Moji džepni ljubimci,

crtana serija
 09.10 Virus attack, serija
 09.30 TV prodaja
 09.45 Snažne žene, serija
 10.45 Snažne žene, serija
 12.00 Bibin svijet, serija (R)
 12.40 RTL Extra Magazin, showbiz emisija (R)
 13.30 TV prodaja
 13.45 Villa Maria, serija
 14.40 Tko će ga znati!, game show (R)
 15.30 Sulejman Veličanstveni
 16.30 RTL Vijesti
 16.45 Bibin svijet
 17.30 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Tko će ga znati!, domaći
 20.00 Ljubav, navika
 20.25 Ljubav, navika
 20.40 Ljubav, navika
 21.00 Prljavi posao, igrani film, triler
 23.00 RTL Vijesti
 23.20 Mentalist, serija
 00.20 Montevideo, vidimo se! - nove epizode, sportska drama (R)
 01.15 CSI: Miami, serija (R)
 02.05 Astro show, (R)
 03.05 RTL Danas, (R)
 03.50 Kraj programa

UTORAK 1.7.2014.

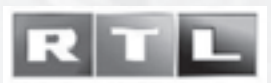

06:40 Najava
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:10 Dr. Oz, talk show
 09:50 Vijesti iz kulture
 10:00 Vijesti
 10:15 Junaci u kamionima: Australija, dok. serija
 11:00 Sve će biti dobro
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Jezik za svakoga (R)
 12:35 Znaj da te volim
 13:20 Roditelji i djeca
 14:10 I to je Hrvatska
 14:20 Vijesti iz kulture
 14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:45 Dokumentarni film - domaći
 15:20 Nikola Tesla, serija
 16:20 Hrana kao lijek: Med (Mel mellis), dokumentarna serija
 16:50 Eurovijesti
 17:00 Vijesti
 18:05 Večer na 8. katu (R)
 18:55 Stipe u gostima
 19:30 Dnevnik
 20:06 Posebna emisija u

povodu godišnjice ulaska Hrvatske u EU
 21:00 Turistička klasa
 21:35 Ljetna emisija kultura HTV1
 22:10 Nikolaj i Julie, serija
 23:00 Dnevnik 3
 23:35 Ranko Marinković: Albatros, snimka kazališne predstave
 01:20 Turistička klasa
 01:50 Ljetna emisija kultura HTV1
 02:20 Reprizni program
 03:30 Vijesti iz kulture
 03:40 Jezik za svakoga (R)
 03:50 Dokumentarni film - domaći
 04:20 Večer na 8. katu (R)
 05:05 Hrvatska uživo
 05:50 Ljubav u zaleđu, serija

06:04 Najava
 06:07 Prkosna ljubav
 06:49 Prkosna ljubav
 07:32 Felixova pisma
 07:57 Ezopovo kazalište
 08:07 Mowgli, serija za djecu
 08:32 TV vrtić: Vesela špilja (R)
 08:45 Danica i žabac
 08:50 Profesor Baltazar: Šampion
 08:55 Papreni detektivi, serija
 09:20 Život s Derekom, serija
 09:45 H2O! Uz malo vode
 10:10 Merlin 2, serija za mlade
 11:00 Mučke, serija
 11:30 Napravljeno po mjeri, dokumentarna serija
 11:45 Specijalitet dana s Nigelom Slaterom, dokumentarna serija
 12:20 Priča o Jonathanu Wambacku, kanadski film
 13:55 Brazil-Ekspres, dokumentarna serija
 14:25 Nogomet, SP Brazil - snimka
 16:15 Regionalni dnevnik
 16:55 Nogomet, SP Brazil - sažeci
 17:49 Nogomet, SP Brazil - prijenos
 20:10 Zaštitnica svjedoka
 21:00 Brazuca - emisija
 21:45 Nogomet, SP Brazil - prijenos
 23:50 Brazuca - emisija
 00:30 Noćni glazbeni program

07.15 RTL Danas, (R)
 08.00 Villa Maria, serija (R)
 08.50 Moji džepni ljubimci
 09.10 Virus attack
 09.45 Snažne žene, serija

10.45 Snažne žene, serija
 12.00 Bibin svijet, serija (R)
 12.40 Ekkluziv Tabloid, (R)
 13.35 TV prodaja
 13.50 Villa Maria, serija
 14.45 Tko će ga znati!, (R)
 15.35 Ljubav, navika, (R)
 15.50 Ljubav, navika, (R)
 16.05 Ljubav, navika, (R)
 16.30 RTL Vijesti
 16.45 Bibin svijet, serija
 17.30 Ekkluziv Tabloid
 18.30 RTL Danas
 19.15 Tko će ga znati!
 20.00 Ljubav, navika
 20.25 Ljubav, navika
 20.40 Ljubav, navika
 21.00 Hammer i Hart, film, akcijska komedija
 23.05 RTL Vijesti
 23.25 Mentalist, serija
 00.20 Prljavi posao, igrani film, triler (R)
 02.15 Astro show, (R)
 03.15 RTL Danas, (R)
 04.00 Kraj programa

SRIJEDA 2.7.2014.

06:40 Najava
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:10 Dr. Oz, talk show
 09:50 Vijesti iz kulture
 10:00 Vijesti
 10:15 Junaci u kamionima, dokumentarna serija
 11:00 Sve će biti dobro
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Jezik za svakoga (R)
 12:35 Znaj da te volim
 13:20 Roditelji i djeca
 14:10 I to je Hrvatska
 14:20 Vijesti iz kulture
 14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:45 Dokumentarni film
 15:15 Nikola Tesla, serija
 16:20 Hrana kao lijek: Češnjak, dok. serija
 17:00 Vijesti
 18:05 Večer na 8. katu (R)
 18:55 Stipe u gostima
 19:30 Dnevnik
 20:06 Loto 7/39
 20:11 Loza, serija
 21:05 Znanost o anđelima, dokumentarni film
 22:00 Nikolaj i Julie, serija
 22:50 Dnevnik 3
 23:25 Revanš, austrijski film - Kino Europa
 01:25 Reprizni program
 03:30 Vijesti iz kulture
 03:40 Jezik za svakoga (R)
 03:50 Dokumentarni film

04:20 Večer na 8. katu (R)
05:05 Hrvatska uživo
05:50 Ljubav u zaleđu, serija

06:02 Najava
06:05 Prkosna ljubav
06:47 Prkosna ljubav
07:30 Felixova pisma
07:55 Ezopovo kazalište
08:05 Mowgli, serija za djecu
08:30 TV vrtić: Plivanje (R)
08:40 Or se boji klaunova, izraelska drama za djecu
08:55 Papreni detektivi, serija
09:20 Život s Derekom, serija
09:45 H2O! Uz malo vode
10:10 Merlin 2, serija za mlade
11:00 Mučke
11:30 Napravljeno po mjeri, dokumentarna serija
11:45 Jednostavna jela s Nigelom Slaterom, dokumentarna serija
12:20 Smrt u sedamnaestoj, kanadski film (R)
13:55 Brazil-Ekspres, dokumentarna serija
14:25 Nogomet, SP Brazil
16:15 Regionalni dnevnik
16:55 Nogomet, SP Brazil
17:49 Nogomet, SP Brazil - ???
20:10 Zaštitnica svjedoka
21:00 Kineski sindrom, američki film
00:35 Wimbledon 2014., snimka
02:35 Noćni glazbeni program

07.15 RTL Danas, (R)
08.00 Villa Maria, serija (R)
08.50 Moji džepni ljubimci
09.10 Virus attack, serija
09.30 TV prodaja
09.45 Snažne žene, serija
10.45 Snažne žene, serija
11.45 TV prodaja
12.00 Bibin svijet, (R)
12.40 Ekkluziv Tabloid, (R)
13.35 TV prodaja
13.50 Villa Maria, serija
14.45 Tko će ga znati!, game show (R)
15.35 Ljubav, navika, (R)
15.55 Ljubav, navika, (R)
16.10 Ljubav, navika, (R)
16.30 RTL Vijesti
16.45 Bibin svijet, serija
17.35 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Tko će ga znati!, game show
20.00 Ljubav, navika, panika, humoristična serija
20.25 Ljubav, navika, panika, humoristična serija
20.45 Ljubav, navika, panika, humoristična serija
21.00 Bez traga, policijska dramska serija
21.55 Bez traga, policijska dramska serija
22.50 RTL Vijesti
23.15 Mentalist, serija
00.10 Hammer i Hart, film, akcijska komedija (R)
02.15 Astro show, emisija uživo (R)
03.15 RTL Danas, informativna emisija (R)
04.00 Kraj programa

ČETVRTAK 3.7.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:10 Dr. Oz (3), talk show
10:00 Vijesti
10:15 Junaci u kamionima, dokumentarna serija
11:00 Sve će biti dobro
12:00 Dnevnik 1
12:20 Abeceda zdravlja (R)
12:35 Znaj da te volim
13:20 Roditelji i djeca
14:10 I to je Hrvatska
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Dokumentarni film - domaći
15:20 Nikola Tesla, serija
16:20 Hrana kao lijek: Grožđe, dokumentarna serija
17:00 Vijesti
18:05 Večer na 8. katu (R)
18:55 Stipe u gostima, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:06 Loza, serija
21:00 Politički magazin
21:50 Nikolaj i Julie, serija
22:40 Dnevnik 3
23:15 Laku noć, gospođice - slovenski film - Kino Regija

00:50 Drugi format (R)
01:30 Politički magazin
02:15 Reprizni program
03:30 Vijesti iz kulture
03:40 Jezik za svakoga (R)
03:50 Dokumentarni film
04:20 Večer na 8. katu (R)
05:05 Hrvatska uživo
05:50 Ljubav u zaleđu, serija

06:02 Najava
06:05 Prkosna ljubav
06:47 Prkosna ljubav
07:30 Felixova pisma
07:55 Ezopovo kazalište, crtana serija
08:05 Mowgli, serija za djecu
08:30 TV vrtić: Neposlušna vrećica
08:40 Profesor Baltazar: Ptica svemira: Šumeće kugle (R)
08:55 Papreni detektivi, serija
09:20 Život s Derekom, serija
09:45 H2O! Uz malo vode
10:10 Merlin 2, serija
11:00 Mučke (2B): Dijamanti su za Heather, humoristična serija
11:30 Napravljeno po mjeri, dokumentarna serija
11:45 Jednostavna jela s Nigelom Slaterom, dokumentarna serija
12:20 Dječak iz vedra neba, američki film (R)
13:55 Brazil-Ekspres, dokumentarna serija
14:25 Nogomet, SP Brazil - !!!
16:15 Regionalni dnevnik

16:55 Nogomet, SP Brazil - !!!
17:49 Nogomet, SP Brazil - !!!
20:10 Zaštitnica svjedoka
21:00 Largo Winch, francusko-belgijski film
00:20 Wimbledon 2014., snimka
02:20 Noćni glazbeni program

07.15 RTL Danas, (R)
08.00 Villa Maria, serija (R)
08.50 Moji džepni ljubimci
09.10 Virus attack, serija
09.45 Snažne žene, serija
10.45 Snažne žene, serija
11.45 TV prodaja
12.00 Bibin svijet, serija (R)
12.40 Ekkluziv Tabloid, (R)
13.50 Villa Maria, serija
14.45 Tko će ga znati!, (R)
15.35 Ljubav, navika, (R)
15.50 Ljubav, navika, (R)
16.10 Ljubav, navika, (R)
16.30 RTL Vijesti
16.45 Bibin svijet, serija
17.30 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.15 Tko će ga znati!
20.00 Ljubav, navika
20.25 Ljubav, navika
20.45 Ljubav, navika
21.00 Kućanice, serija
21.55 Kućanice, serija
22.50 RTL Vijesti
23.15 Mentalist, serija
00.10 Bez traga, (R)
01.00 Bez traga, (R)
01.55 Astro show, (R)
02.55 RTL Danas, (R)
03.40 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetionik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 13.20 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00
Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljom) • *Na valovima hrvatske glazbene tradicije* - narodna glazba (utorokom) • *Veliki majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljom) • *Kulturna povijest* (utorokom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljom) • *Aktualije* (utorokom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 Vojvodanski tjedan
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 Vjerska emisija, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 Putnici kroz vrijeme emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

KRISTINA ŠUVAK, LJUBITELJICA HEKLANJA

Inspiracija je svuda oko mene

Kristina izrađuje kapice, torbice za mobitele, broševe, naušnice, prstenje, ogrlice, remenove, šalove, korpice, komplete za čašice i još mnoštvo vrijednih sitnica

Kreativni duh i nemirne ruke idealan su spoj. Od kada je svijeta i vijeka, ljudi su izrađivali različite predmete koji su im bili potrebni u svakidašnjem životu. Danas je došlo do drastičnih promjena u tehnici i tehnologiji, mnoge su vještine zaboravljene i zamijenjene. I tu bismo mogli završiti s tužnim krajem. Ipak, nije baš tako, ljubav prema stvaralaštvu očuvala je mnoštvo starih umijeća i obrta, a među njima prednjače ženski ručni radovi. Oduvijek su se žene voljele zanimati vezom, šivanjem i kukičanjem. Ranije je to bio pokazatelj dobrog odgoja djevojaka. I danas mnoge žene i pokaja djevojka rado u svoje ruke uzimaju iglu i konac i stvaraju »čuda«.

Kristina Šuvak iz Monoštoru jedna je od kreativki koja svakim danom smišlja nove kombinacije i tehnike za izradu predmeta od vune i konca kukičanjem, tzv. heklanjem. Od malih se nogu voljela baviti ručnim radovima, što je vremenom vrlo uznapredovalo. Danas je vlasnica obrta za ručno pletenje i kukičanje *Lace*. Kako kaže, željela je i ozvaničiti ovo svoje zanimanje, pa je 2011. godine osnovala vlastitu tvrtku. Svoje radove izlaže i prodaje na sajmovima, manifestacijama, izložbama, a predstavlja ih i turistima koji posjećuju Monoštor. Njezine »stvarčice« često završavaju i kao darovi kojima obrađuje svoje prijatelje.

Što to ona točno izrađuje? U pitanju nisu klasični stolnjaci i miljei, Kristina izrađuje kapice, torbice za mobitele, broševe, naušnice, prstenje, ogrlice, remenove, šalove, korpice, komplete za čašice i još mnoštvo vrijednih sitnica. Uvijek se trudi da joj radovi budu drugačiji od uobičajenih, a opet karakteristični za ovaj kraj, budući da glavnu inspiraciju pronalazi u svom okruženju. Šume i vode SRP Gornje Podunavlje sa svojim bogatim biodiverzitetom i šarenilom boja i oblika nepresušan su izvor inspiracije.

Osim ljubavi prema ručnim radovima, Kristina je i vrijedna pčelarka. Skupa sa suprugom **Marinom** uživa u trenucima provedenim u radu, posebice u prirodi, sakupljajući nove ideje. Njezine dvije kćeri također joj pomažu, primjenom interneta i suvremenih tehnologija u promidžbi i sveukupnom radu. Članica je i Udruge žena, a ranije je u Bezdanu, u kojemu je provela veliki dio mladosti, bila i aktivna članica amaterske kazališne trupe.

Sve ove aktivnosti i angažiranja pridonose maštovitosti i kreativnosti koje Kristina vješto prenosi na konac i vunicu. Sate koje provodi radeći smatra svojevrsnim odmorom, a najvećim uspjehom smatra osmijeh kojega izmami njenih ruku djelo kod svojih najdražih.

Zdenka Mitić

MARIJAN SABLJAK, PREDSEDNIK HKUPD
STANISLAV PREPREK IZ NOVOG SADA

Aktivan umirovljenik

Marijan Sabljak je umirovljenik i možemo reći – vrlo aktivan predsjednik HKUPD Stanislav Preprek iz Novog Sada. On je želio, prije nego li prijeđemo na razgovor o bitnim i manje bitnim stvarima, predstaviti sebe, otkuda potječe, te kako je i odakle krenuo njegov životni put.

PODRIJETLO

»Moram reći nešto o svom podrijetlu, kako biste imali bolju sliku o meni. Rođen sam u Donjem Modrušu (Sabljak Selo), gimnaziju sam pohađao u Ogulinu, nastavio školovanje u Novoselecu kod Ivanić Grada. Nakon toga smo preselili u Slavoniju, gdje sam radio kao otpravnik vlakova, nakon završene prometne škole. Poslije odsluženja vojnog roka preselio sam se u Staru Pazovu, a zatim u Novi Sad, gdje sam završio Višu tehničku školu, da bi poslije završio i Ekonomski fakultet u Subotici i na koncu diplomirao na Katehetsko-teološkom institutu u Subotici. Čitav radni vijek sam radio na Željeznici, prvo kao otpravnik vlakova, a onda kao strojarski inženjer, te sam odatle i otišao u mirovinu«, priča nam Marijan.

Marijan je, kako smo već i rekli na samome početku, vrlo aktivan, te je i doministar svjetovnog Franjevačkog reda, pri franjevačkoj crkvi u Novom Sadu. »Radim kao vjeroučitelj u osnovnim i srednjim školama, a svoju ljubav prema umjetnosti ispunjavam kroz aktivnosti u Hrvatskom kulturnom umjetničkom i prosvjetnom društvu Stanislav Preprek Novi Sad, gdje se bavimo suvremenom hrvatskom dramom, poezijom i narodnim stvaralaštvom.« U svojoj ulozi predsjednika uživa, kako i sam kaže. Na pitanje o nekoj političkoj aktivnosti, odgovara kako nije posebice politički aktivan.

UDRUGA

U okviru aktivnosti naše udruge, radimo na ostvarenju kontakata s drugim hrvatskim udrugama u Vojvodini, ali i u Hrvatskoj. Primjerice, trenutačno priređujemo novu dramu **Mire Gavrana Noć bogova**, za koju očekujemo da će premijera biti koncem rujna, te se nadamo da će ostale udruge koje su u suradnji s nama (dramske udruge) prihvatiti naše gostovanje.« Marijan nam dalje priča:

»Moja obveza kao predsjednika je da poštujem statut naše udruge. Osim toga sam i pravni zastupnik društva. S obzirom na ekonomsku situaciju, prisiljen sam u skladu s mojim kvalifikacijama voditi i knjigovodstvo udruge, kako bismo i na tome uštedjeli novac. Kao predsjednik, trudim se maksimalno se angažirati na promidžbi svih djelatnosti udruge, te koordiniram sve aktivnosti unutar udruge.

Društvo broji oko šezdeset članova, a u okviru udruge aktivno djeluju dramska sekcija, literarna sekcija i ženska pjevačka grupa *Preprek*, s tendencijom proširenja aktivnosti na

recitatorsku sekciju. Nažalost, malo je mladih koji su uključeni u djelovanje naše udruge, ali nastojimo animirati mladež putem medija, kako bismo ih što aktivnije uključili u naše programe. Koristim ovu prigodu sve mlade pozvati da se informiraju o nama na našim stranicama (www.stanislawpreprek.com) i pridruže nam se u onim sekcijama u kojima nađu svoj interes.«

OBITELJ, SLOBODNO VRIJEME

Marijan nam priča kako je bio u sretnom braku 35 godina, a sada je udovac. Ima dvije kćerke bliznakinje, **Anitu** i **Jelenu**, te dvoje unučadi, **Nađu** i **Vuka Šolaju**.

Unuci mu ispunjavaju vrijeme, imaju svoje nezaobilazne obiteljske rituale... »S unucima vrlo rado provodim vrijeme, te

smo svaki vikend svi obiteljski skupa, moja djeca, zetovi i unučad. Vrlo nam je važno održati bliskost obitelji, posebice u ovim brzim vremenima, te je za obitelj rezerviran baš svaki vikend: zajedno kuhamo, ručamo, odmaramo se i igramo s djecom, te unučići i moje kćerke ostaju sa mnom cijeli vikend, zajedno s mojim zetovima. To je nešto što je nama svima iznimno važno i tu obiteljsku vezu vrlo pažljivo njegujemo.«

Marijan ima prostran stan u jednoj katnici u Novom Sadu, no na pitanje o nekom kućnom ljubimcu, odgovara nam kako trenutno nema baš mjesta za nekog kućnog ljubimca, a i nema ni toliko mogućnosti da bi se sada mogao i baviti nekim. Ipak nam priča kako je tu nekoć živjela jedna perzijska mačka, zvala se Princeza, provela je u stanu punih deset godina, da bi na koncu uginula od starosti. »Od tada nemam želju za drugim ljubimcem, a više ni mogućnosti da se posvetim toliko njegovanju životinje.«

Ipak je Marijanova strast čitanje, zaljubljenik je u čitanje i odvaja svaki slobodan trenutak da se posveti nekoj od tema koje ga interesiraju. »Volim putovati, ali me obveze sprečavaju da se više krećem po svijetu. Posebna ljubav mi je posvećenost Bogu, te ne propuštam svete mise tijekom tjedna, a posebice nedjeljom i

vrlo uživam u nedjeljnim agapama.«

Tu su i neke neostvarene želje, koje bi Marijan volio ostvariti. »Jedna od mojih neostvarenih želja je posjetiti Svetu zemlju i nadam da ću za života imati priliku kročiti Kristovim putem u Jeruzalemu.

Ništa bez kuhanja i priče o kuhanju. Uspjeli smo dobiti jedan ukusan jednostavan recept.

»Kao obitelj volimo kuhati, te ovom prilikom s vašim cijenjenim čitateljima dijelim jedan nama drag i ukusan recept.«

Branka Dulić

Dijelimo s vama recept !

Kupus u zemljanoj zdjeli

U zemljanu zdjelu staviti pola isjeckanog poriluka, jednu nasjeckanu srednju glavicu luka, pola srednje glavice nasjeckanog kupusa, 300 g kiselog trenicanog kupusa, šunku ili neku drugu vrstu suhog mesa, ukoliko imate. Od začina staviti vegetu i papar, dodati ulja i vode toliko da ogrezne. Peći u pećnici na 250 stupnjeva, oko sat i pol vremena, služiti toplo.

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813, 0600/553-774, 0600/567-465

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

od 1991. sa vama

Alergotestiranje na 370 alergena, bez bola, bez krvi, pouzdano.

Poliklinika za vašu obitelj

POGLED S TRIBINA

Oproštaj

San se nije ostvario. Meksiko je bio bolji i posve zaslužen. Je pobijedio, izborivši drugo mjesto u skupini A i plasman u osminu finala Svjetskog prvenstva u Brazilu. *Vatrenima* je trebala pobjeda, susret je sve do ulaska u svoju posljednju četvrtinu bio izjednačen, a onda je nekadašnji stoper Barcelone **Marques** skočio više od **Čorluke** i matirao **Pletikosu**. I onda se sve srušilo. Uslijedila su još dva pogotka Meksikanaca za visokih 3-0, i samo mala utjeha u počasnom zgoditku **Ivana Perišića** za konačnih 3-1. Hrvatska je završila nastup na SP-u. Svi smo očekivali prolaz skupine i mnogo više od generacije predvođene **Modrićem**, **Rakitićem** i **Mandžukićem**, ali dva poraza, protiv Brazila i Meksika, i utješna pobjeda protiv Kameruna bili su dovoljni samo za prvi krug.

Je li to neuspjeh?

Na prvi pogled rezultatski gledano jest, ali ima tu dosta objektivnih i opravdavajućih faktora kroz čiju se prizmu sve može gledati i manje kritičkim očima. Jer, glavni hrvatski nogometaši su igrali cijelu sezonu na nekoliko frontova (prvenstvo, kup, Liga prvaka, Liga Europe), poput ostalih europskih momčadi i Hrvatska reprezentacije je imala golemih problema s vremenskim i klimatskim uvjetima igre u tropskom ozračju Brazila, i konačno, nikako se ne može zaboraviti gruba pogreška japanskog suca i nepostojeći penal koji je izravno utjecao na konačni ishod prvog susreta. Jer, možda bi neodlučeni ishod susreta protiv Brazila i osvojeni bod posve drugačije utjecao na daljnji tijek događanja u skupini A.

Za utjehu, ukoliko je može biti, ostaje činjenica kako su u prvom krugu natjecanja po skupinama ispali i Engleska, Italija i još uvijek aktualni svjetski prvak Španjolska. Svjetske nogometne sile, pored kojih je Hrvatska samo malena zemlja s mnogo talentiranih pojedinaca, koje imaju super jake lige i goleme financijske proračune, isto su spakirale kufere i nastavak Mundijala gledat će, kao i mi svi ostali, putem televizijske slike.

Život ide dalje. **Niko Kovač** ostaje izbornik.

Slijede kvalifikacije za Europsko prvenstvo u Francuskoj 2016. godine.

D. P.

SVJETSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Osmina finala

28. lipnja

Brazil – Čile, Kolumbija – Urugvaj

29. lipnja

Nizozemska – Meksiko, Kostarika – Grčka

30. lipnja

E 1 – F2, G1 – H2

1. srpnja

F 1 – E 2, H 1 – G 2

Lista najboljih strijelaca; 4 gola **Neymar** (BRA), 3 gola: **Mueller** (GER), **Rodriguez** (COL), **Benzema** (FRA), **Robben**, **Van Persie** (NED), **Valencia** (ECU)

TENIS

Čilić i Pavić u drugom kolu

Marin Čilić je protiv Francuza **Mathieua** (6-4, 6-7, 6-2, 6-1) očekivano izborio prolaz u drugo kolo Wimbledona, ali je zato **Mate Pavić** ugodno iznenadio favoriziranog Kolumbijca **Fallu** (6-4, 6-3, 7-5).

Velika pobjeda Donne Vekić

Mlada Osječanka **Donna Vekić** zabilježila je veliku pobjedu u prvom kolu trećeg Grand Slama, koji se igra na terenima u Wimbledonu, savladavši Talijanku **Vinci** (6-4, 4-6, 6-4). Sljedeći veliki susret igrat će protiv bolje iz duela Ruskinje **Zvonarjeve** i Britanke **Moore**.

KOŠARKA

Šarić u Anadolu Efesu

Najbolji košarkaš Cibone **Dario Šarić** napušta klub i prelazi u turski **Anadolu Efes**. Iako je bilo spekulacija kako bi talentirani 20-godišnjak mogao karijeru nastaviti u NBA, ipak je odlučio ostati u Europi. U novom klubu igrat će skupa s hrvatskim košarkašima **Planinićem** i **Baraćom**.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovođa i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodaje se nov el. štednjak s ravnom pločom, 2 felge s čeličnim prstenovima za kamionsku prikolicu, koturaljke, bijele i roze leandere. Tel.: 024 532570.

Naprodaj moderna ekskluzivna prelijepta talijanska vjenčanica, tepih i staze. 024 528682.

Prodajem metalni kavez za gajenje pilića s hranilicama. Tel.: 024 453-5319.

Prodajem klasični kauč sa naslonom u dobrom stanju ručne izrade, tapacirain. Tel.: 024 453-5319.

Prodajem automobil Opel Astra coupe bertone 1,8 2003. Tel.: 024 754760.

Izrađujem hrastove čamce, nekoliko tipova, od 3 do 6 metara dužine. Prijevoz po dogovoru. Novogodišnja akcija - vesla - bijeli barski jasen. Petar Okrugić, Morović. Tel.: 064 3467056. www.okrugic-camci.co.rs

Prodaje se garaža u sklopu stambene zgrade na Radijalcu, A. M. Tita 26/b s priključkom na grejanje, vodu i struju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem zob, deblo oraha i kruške, muške čakšire i kožne cizme, rojtoš i plišane marame, stol na razvlačenje sa stolicama. Tel.: 024 532-570.

Tečajevi talijanskog jezika, početne i napredne grupe. Naučite jezik ljepote i elegancije. Tel.: 065 2597700.

Prodajem 4 sobnu kuću na tihom i mirnom mjestu u Velikom Radanovcu, autobus na 400 m. Gradska voda, telefon, plin. Može zamjena za poljoprivredno zemljište. (cijena 50.000 eura) Tel.: 064 1759512.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću novu katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalnim priključcima i CG u centru Sombora. Tel.: 025 5449 220 ili 064 2808432.

Prodajem motokultivator IMT-506 Tel.: 065 4033077.

Prodajem ormar - kredenac za dnevnu sobu - sa stolom, stolicama i viranšima, muško tamno odijelo (kaput, prsluk i čakšire) i šešir. Tel.: 024 532570.

Povoljno prodajemo 3.850 m² građevinskog zemljišta kod bazena Dudova šuma u Subotici za gradnju 2 kuće, može za teniske terene, sadnju vinograda ili voćnjaka, sve pogledati u Ulici Pere Popovića Age. Kontakt: 063 7668808, e-mail: lea-nikolas17@yahoo.com

Povoljno kuća od 158 m² s gospodarskim zgradama u predgrađu Virovitice, Slavonija, Hrvatska. Za one koji hoće boravak u Europskoj uniji. Vrt, voćnjak uz kuću, povoljno prodajemo! Pitati na telefone 00381 644413383 i 00385 33543263.

Prodajem traktorsku prskalicu RAU 440 litara, paraču od 47 krila s krimerima, kembriž valjak (2 m širok iz jednog dela) - vučni. Tel.: 024 532570.

Prodajem lijepu 182 m² kuću u turističkom gradu s jezerom Slavonska Orahovica, Hrvatska. Vrijedi pogledati. Plin, telefon, zračna banja, blizu planine Papuk. Tel.: 00385 33 673076 ili 063 7668808. E-mail: leanikolas17@yahoo.com

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i cg, u centru Sombora. Tel.: 025 5449220 ili 064 2808432.

Prodajem stare cigle - velikog formata, cijele polutke, povoljno (15 din/kom). Tel.: 024 532570.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorcula.com. email:marko.gusak@apartmanikorcula.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/ 9622059.

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Prodaju se: koturaljke, nova el. kosilica, cijele i polutke opeke velikog formata (13 din komad). Tel.: 024 528682

Molim odgovornu i ozbiljnu obitelj bez predrasuda, koja bi prihvatila osobu u mirovini na doživotnu skrb, u vašem domu kao člana obitelji. Subotica-Osijek-Bjelovar-Darugar-Ivančićgrad. Tel.: 060/155-8667

Makarska - iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909

Kupujem poljoprivredno zemljište, u jednom komadu od cca 8 do 20 jutara obradive zemlje. Tel.: 064 1759512.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću novu katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalnim priključcima i CG u centru Sombora. Tel.: 025 5449220 ili 0642808432.

Hrvatska likovna udruga **CroArt** prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC Bunjevačko kolo, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4, radnim danom od 8 do 14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 4. 7. 2014.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju Hrvatske riječi.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registrarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Katalogizacija
u publikaciji Biblioteka
Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: ROĐENJE KĆERI

Magdalena – dočekanana sreća

Roditeljstvo je velik blagoslov, jedna od najvećih životnih sreća. A nekada se na tu sreću doista mora čekati. U ovom ćemo prilogu vidjeti kako čekanje ne krnji, već možda i povećava radost, a radost davanja života ne može se ni s čime usporediti!

To je bjelodano i kod obitelji **Kujundžić** iz Subotice. **Josip** (71.) i **Sandra** (73.) koncem svibnja dobili su mezimicu na koju su jako ponosni. Mala **Magdalena** rodila se u subotičkom rodilištu 26. svibnja: »Porod i trudnoću su vodili dr. **Sanja Burzan** i dr. **Luka Anđelić**, koji je i uradio carski rez. Zadovoljna sam kako su vodili postupak. Beba je jako dobro: sisa, spava, kada je budna ne plače. Sada nam je nakon oporavka i kako

smo došle kući još puno bolje«, kaže Sandra Kujundžić, rođena **Čović**. Sandra radi u **Salašu 024**, suprug joj je vozač, a kako ima i dosta obveza na svom salašu, u ovim im trenucima pomaže obitelj. Osim majke **Branke**, Sandri je u pomoć pritekla i sestra **Danijela** s kćerima **Ivom** i **Leom**, koje im uljepšavaju vrijeme provedeno u druženju i privikavanju na novu rutinu. Što se odabira imena tiče, Sandra ističe: »Izbor za bebino ime je pao tako što se mami jako dopalo! Magdalena nije ponijela ime ni po kome, ime je došlo po sebi, a tata ga je rado prihvatio«, kaže majka za naš list. Lijepo vrijeme zna izmamiti Kujundžićeve u šetnju, te ćete ih možda zateći u gradu ili u blizini Stare crkve. Ako se to dogodi, znat ćete da su stranice našeg lista mjesto za razmjenu dobrih vijesti, prostor u kojem se naši čitatelji raduju sreći jedni drugih. Kao što je beba Magdalena dokaz te sreće, ona je zapravo i više od toga, ona je dokaz kako sreća sama bira svoj trenutak, a strpljivi i uporni je prate i bivaju nagrađeni najvećim duhovnim darovima.

N. Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Alvatno...

Piše: Branko Ivković

Faljnīs čeljadi moja, av onog njim njevog, eto lipo sam mislijo očutit al ne možem, baš sam se rasrdijo kugod majkin Šarov kad ne mož prigrisat koščuru pa ode dalje i laje na nju. Zamislite, divani niki huncut kako je glavna

šteta na poljoprivredi to da su seljaci alvatni i ne paze kako vršedu, jal puno rasipadu po njivi, a onaj ga njegov. Nije spominjo da smo morali platit meter simena i mitrađa po četri puta veću neg meter žita, a kod bajage »suenisanu« naftu su nam taku dobru dali da ni u venjeru nije tila gorit, a ne u ovi rđavi traktorima iz uvoza matorim ko i naši što su bili. Samo se banke obogatile na nama, pored svi nevolja sad su nam krivi »probušeni« dobovi na kombajima, izijo ji miš. Lipo se niki kontam da ću ja ovo malo zemlje u šoru izdat pod arendu, pa nek se drugi malo bogati na njoj, a ja ću lipo počet se paštrit s čime drugim. Jela kad čula to moje kontanje mal se nije... od smija. »Ta di ćeš ti jado moja ić se bavit drugim, ta nemaš škula za tako štogod čovče božiji šta ti je«, kaže ona meni. Ta ja vam čeljadi kažem, nema ona pojma sad možete kupit artiju na kojoj piše »diploma« na svakoj većoj hetiji, ta gleda ja to već i med starežom, al nisu imali taku što sam ja tijo. Kad plaćam neću valjdar bit makar ko, ko mislim ja se eto dosta razumim u svinje pa bi volijo kaki svinjski menadžer bit, ako mož. Ako načujete za tako štogod oma mi javite plaćam čim ovršem žito i neću privarit cigurno, jel još nisam diplomiro. Neg jel ste bili u Tavankutu na dičijim festivalu? Jal te da su bili smišni tako su lipo igrali i pivali, bome sve mi niko žao što sam omatorijo. Bolje da sam osto dite cijo vik, ne bi se ni sčim moro sikirat, a vako stalno štogod se trevlja što mi nije pod nos, a moram čutit i trpit. Al tako je dok je svita i vika, jedni pate drugi uživadu. Mene je trevilo izgledam ono prvo. Neg iz ovi nikaki misli trglo me tandrkanje Perine bicigle ko bog se krenijo kod mene, neka pak, tako mi i triba kad se nisam prija sitijo ja otić kod njega. Bisan sam sam na sebe kaki sam nedositan, uvik prvo ispraznimo moje bure ondak se on uvik niki moli. Taman je stigo i naslonijo biciglu na rovaš oma mi se počo žalit kako su mu malo platili ječam, a malo se i navrlo, a on imade ipoteku. »Ta čuti Pere moj, nisi ti jedini, imade nas još što smo dužni i Bogu i svitu. Za ječam se nemoj sikirat, bar su platili čovče, žito ćedu čujem na radiju platit još manje. Divane da još nisu trevili cinu«, tišim ga ja, ta moram šta ću s čovikom. Neću vam ni kajst šta mi opcovo pa nastavio: »Jal jel imadeš ti još onog vina iz Tavankuta? Ded ga vamo i nemoj mi baljezgat kad si još skroz trizan.« Otac ga njegov, uvik me uvati na pripad, no ni ja se nemoram tušta molit kad je špricer u pitanju. Imadem i kisele vode, ova moja donela, ide joj u niki kolač, al ja mislim da dok se siti morat nalit na bunaru. Ajd čeljadi moja zbogom, lip pozdrav iz Ivković šora od nas dvojice dok smo pri čistoj svisti i zdravoj pameti.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Lito počelo al ne primeti se

Bač Iva jedva dočekao prvi dan lita. Rađuje mu se, jel znade kako je uvijek bilo. Ščim lito počme i sunce uprži, političari, jadni, vada se priko godine jako izmoru, oma na urlab, pa vaj novo more, a naj nono. I do jeseni ji nema. Veli vada će i sad tako, već mu sve to njevo protirivanje došlo na vr glave. Zapališ televiziju, samo pametuju. Otvoriš novine, ope pametuju. I svi redom ko pitliči, samo skaču i kukuriču, nikako da malo jače ključnu noga drugoga, pa da spade i da se više ne može ni š kim potuč. Kod mladi pitlića nikada ne znaš koji je protiv kojega. Ka ji puščaš na dvor, svaki bi protiv svakoga, doklegod se ne pokaže ko je najjači. Taj onda tuče sve, dok gazde i gazdarice ne dosadi, pa na kraj svrši u laboške. Onda ope ispočetka, pa tako doklegod ji ima. Stari pitov najmudriji, ne miša se u te njeve uncutarije, a ka mu kojigod dojde baš jako blizu, čvokne ga u glavu, pa vaj i nema volje skakat na njega. I dok se oni tako ogledu, on izajutra najdužje kukuriče i potli cili dan jedini po dvoru gazi kokoše. Ni mu briga ni za političare ni za pitliče. Počo fodbal, pa će se lipo natofrčit prid televiziju i uživat ko kerica. Njegova će mu samo donašat škvarcima pogačica i oladite katarke. Eto, čito da će njegovi iz matrne daleko dogurkat, da su tamo međ najjačima i najskupljima i da nema protiv koga ne možu zadobit. To reko i naj što ji vodi. Lipuskast, lipo navučen, pa svaj žencki svit više gleda u njega, neg u fodbal. A fodbaleri, sve bolji od boljega, sve skuplji do skupljega, sve moj do mojega. Baš niko veče se cigrali sonima što nosu najveće šešire. Došli kum Tuna i njegova, bač Ivina napekla pogačica, dobro ji posolila, a on dono balončić katarke, lipo je oladijo u bunaru. I fodbal lipše gledat u društvu, slađe će se radovat. Natofrčili se prid televiziju, a ka je počelo, ni ne trepću, ni ne hukću. Samo š vrimenta na vrime zvecnu bukaricama. Žencke samo čeku da se na televizije prikaže naj što vodi njeve, pa oma u divan. Te kaki je lip, te mogo je i naku košulju, lipše bi mu stojala, te bolje da je pantalone.... bač Iva samo okrenijo puce do kraj, pa se televizija stala derat da se čulo do trećega komšije. »Eto ti šta žencke vidu u fodbalu«, veli kum Tuna i ope se dovati bukarice. Uto šeširdžije zadrmale mrežu od vi iz matrne. »A, to je slučajno, čekaj samo dok se počmu cigrat ni naši što su cigrali za najbolje strancke! Ta ima da ji nigdi nema«, veli kum Tuna i isprazni bukaricu. »E, kume, ti će se počet cigrat ka na momemu nokat naraste. Vidiš kako lipo oni čuvu i noge i snagu, tribaće jim ka se fodbaluju zone što bolje platu. A i vaj što ji vodi, ko da te što za platu idu naprid, samo tira da sad idu natrag. I gle ga samo, zadobili, jel izgubili, nit se znade radovat, nit tugovat«, mirno veli bač Iva. Do kraj šeširdžije dale još dva, vi iz matrne jedan i tako se za nji fodbal svršijo pri reda. A političari kanda voga lita neće ni it na urlab.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

- **Hipokrat:** Za oporavak je potrebno vrijeme, ali i pravi uvjeti.
- **Kipling:** Što vrijedi galopirati ako se krećemo u suprotnom smjeru.
- **Lao Ce:** Tko zna da ne zna – najveći je.

KVIZ

Ljubomir Kapor

Koje godine i gdje se rodio hrvatski glumac Ljubomir Kapor?
 Gdje je započeo glumačku karijeru?
 Koje su njegove čuvene teatarske uloge?
 Po kojim dramskim serijama ćemo ga zauvijek pamtit?
 A koji su najznačajniji filmovi u kojima je glumio?
 Kako se zvao lik koji je glumio u Velom mistu?
 U kojoj seriji je igrao sve do kraja svog života?
 Kada i gdje je umro Ljubomir Kapor?

U Zagrebu
 13. ožujka 2010. godine
 Luda kuća
 Vaša svitlost
 Život sa stricem, Maršal
 Velom mistu, Prosjaci i sinovi, Luda kuća
 Jakov/Sinovi umiru prvi, don Zane/Gloria, Iže/Ribarskim svadama
 U zagrebačkom kazalištu Gavella
 Rodio se 21. rujna 1932. godine na Korčuli

FOTO KUTAK

Veterani se ne daju!

VICEVI

Kaže mali Ivica mami:
 - Tata je opet pijan!
 - Kako znaš? - upita mater.
 - Eno ga opet udara zrcalo.

Ženska logika:
 - I što sad da mu kažem?
 - Ne znam... reci mu istinu!
 - Kakvu istinu?
 - Nemam pojma, smisli neku!

ZAVOD ZA KULTURU
VOJVODANSKIH HRVATA

U NAKLADI ZAVODA ZA KULTURU VOJVODANSKIH HRVATA

USKORO IZLAZI
DRUGI NOSAČ ZVUKA
„KRALJICA BODROGA“!

SADRŽI 15 PJESAMA ŠOKAČKIH HRVATA IZ MONOŠTORA
POSVEĆENIH BLAŽENOJ DJEVICI MARIJI

„KRALJICE BODROGA“

JEDNA OD NAJPREPOZNATLJIVIJH STANICA NA SCENI
TRADICIJSKE KULTURE HRVATA U VOJVODINI

IVAN BUTKOVIĆ, BOKSAČ

Iako po tjelesnoj građi za mnoge djeluje zastrašujuće, mišićavi dvometraš s devedeset i nekim kilogramom mase i granitnim pesnicama, skroman je i jednostavan mladić

Dobroćudni div

Mladi Sonćanin **Ivan Butković**, osamnaestogodišnji učenik Srednje tehničke škole u Somboru, smjer tehničar cestovnog prometa, i nepune tri godine član Kluba borilačkih sportova *Galaktik*, u velikoj se mjeri razlikuje od pripadnika svoje generacije. Iako po tjelesnoj građi za mnoge djeluje zastrašujuće, mišićavi dvometraš s devedeset i nekim kilogramom mase i granitnim pesnicama, skroman je i jednostavan mladić.

KASNI POČETAK I MUNJEVIT USPON

Prije nekoliko dana osvojio je novo odličje za sebe i svoj klub, srebro na prvenstvu Vojvodine u olimpijskom boksu, održanom u Žablju. Njegov dosadašnji sportski put nije dugačak, počeo je za današnje pojmove pomalo kasno, tek u petnaestoj. »Nakon upisa u srednju školu u Somboru, u rujnu 2011. godine, otac **Damir** nagovorio me je da u cilju pravilnog tjelesnog razvoja započnem i s treninzima borilačkih sportova u nekom od gradskih klubova. Moj izbor bio je *Galaktik*. S treninzima sam počeo odmah,

a vrijeme je pokazalo kako sam izabrao dobru sredinu za razvoj mladog sportaša. Trener **Dejan Kunić** nije u početku bio prevelik optimist glede mog sportskog napretka, mislio je kako sam jedan od mnogih prolaznika kroz klub, jer sam po njegovim rezonima s treninzima započeo prilično kasno. Današnji sportaši se u većini slučajeva u klupske sportske škole upisuju sa sedam, osam, najkasnije deset godina. Bio sam uporan, na treninzima sam radio vrlo naporno, u borilačkim sportovima sam našao sebe. Kad me je trener prijavio za neka od natjecanja, demantirao sam ga na najbolji mogući način. Već na prvom turniru osvojio sam zlatno odličje u svojoj kategoriji«, priča s osmijehom Ivan. U *Galaktiku* se nisu preusko isprofilirali, radi se na četiri fronte. Ivan je svoju svestranost dokazao osvajanjem odličja na jakim natjecanjima. »Treniram olimpijski boks, kik-boks, savate boks i kung fu – sandi. Natjecao sam se i pobjeđivao u sva četiri sporta, ali moja omiljena grana je kung fu – sanda. Mnogi kažu kako je to ukalupljena i na ring spakirana ulična tuča, međutim znalci kažu da je ipak plemeniti sport«, priča Ivan.

OD ŠAMPIONATA SRBIJE DO EUROPSKOG ZLATA

Ivan se najradije sjeća prvog osvojenog odličja i to odmah zlatnog, ali isto tako i najvećeg uspjeha, osvajanja europskog juniorskog šampionata. Već nakon osam mjeseci vježbanja trener ga je ubacio u natjecateljsku ekipu. Ivan je objeručke prihvatio pruženu priliku i na trenerovo povjerenje uzvratio osvajanjem prvog mjesta u svojoj kategoriji. Prvog odličja u životu, poput prve ljubavi, uvijek će se sjećati. »Trinaestoga svibnja 2012. godine otputovao sam s klupskim kolegama na juniorsko prvenstvo Srbije u savateu u Novi Sad. I danas se sjećam s koliko treme sam ušao u prvu natjecateljsku borbu. Nastupio sam u kategoriji 85 plus. Taj sam meč dobio, ne znam ni tko mi je bio protivnik, trema je nestala i gazio sam do zlata. Osvojena titula bila mi je najveći motiv za daljnji rad. Najveći uspjeh do sada postigao sam u Mađarskoj, u Baji, na europskom šampionatu 2013. godine. Osvojio sam najsajnije odličje u kik-boksu, u kategoriji do 91 kg, ubjedljivo pobijedivši u finalu domaćeg borca. Toliko sam bio superioran da su i pokraj veli-

kog pritiska domaće publike, suci tu odluku donijeli jednoglasno«, s osmijehom se prisjeća Ivan.

AMBICIJE I ŽELJE

Osvojena odličja na neki način su i trasirala Ivanovu blisku perspektivu. Iako je u početku treninge shvaćao kao prolaznu igru, već poslije prvoga zlata javila mu se želja za osvajanjem novih odličja. Fanatično je trenirao i blistao na natjecanjima. U voljenom sportu otvaraju mu se nove perspektive. »Preda mnom je još godinu dana školovanja u

Dejan Kunić, trener KBS Galaktik Sombor:

»Ivan je borac bez mane i straha, a radnik je kojega bi poželio svaki trener. Za svoje godine je maksimalno ozbiljan i odgovoran. U našem klubu trenira tek treću godinu, a već je postigao vrlo zavidne natjecateljske uspjehe, od kojih mu je 'najteži' prošlogodišnja titula juniorskog europskog prvaka u kik-boksu. Napravio je munjevit uspon u karijeri, a u vrlo skoroj budućnosti predviđam mu ulazak u reprezentaciju Srbije u kung fu-sandi.«

Somboru i novi izazovi u natjecanjima. Istina, u školi sam malo popustio, ali bez većih problema i bez opasnosti od ponavljanja godine. Preda mnom je nekoliko velikih natjecanja i u sljedećih pola godine imam prigodu, ukoliko se dobro pripremim, osigurati status reprezentativca Srbije.

Ivan Andrašić

ŠID, 27. LIPNJA 2014. GODINE
u dvorištu HKD "Šid", Vuka Karadžića 2.

SRIJEMCI SRIJEMU

Program počinje služenjem Svete mise u povodu blagdana Srca Isusovog,
u crkvi Presvetog Srca Isusovog, u 18:30

Kulturno umjetnički program počinje u 20 sati

U programu učestvuju:

- HKD "Šid" iz Šida
- HKUPD "Tomislav" iz Golubinaca
- DHM "Zemun" iz Zemuna
- ZHZ "Ilija Okrugić" iz Zemuna
- HKD "Ljuba" iz Ljube
- HKUD "Sveta Barbara" iz Vrdnika
- HKUD "Ravnica" iz Hrtkovaca
- HKPD "Matija Gubec" iz Rume
- HKC "Srijem" iz Srijemske Mitrovice
- HKPD "Jelačić" iz Petrovaradina

i gosti: HKPD "Matija Gubec"
iz Tavankuta

